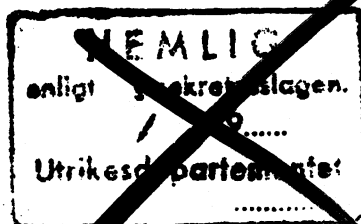


UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 4: ds Andréen

PROMEMORIA
1982-01-19

pol IV: ds Andréen
Orumr. delg. #
delg. i Genève
Op. 82-01-19/BIX

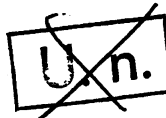
P2Eu^I



Ambassadör Ewerlöf
Delegationen i Genève



Wallenberg och FN
(1 bilaga)



Jag får härmed översända vårt skriftliga material
rörande frågan om att ta upp Wallenberg, dels i
FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna
(arbetsgruppen för försvunna personer), dels i
FN:s 36:e generalförsamling.

1. Wallenberg i MR-kommissionen (arbetsgruppen för försvunna personer)

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs

Bltr Kabs

Polch

Pol 4 + 1

~~KEX~~ rättsch

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P

Z

Eu

I

SVENSK GENEVE 1982-02-11

a.a.

JS

Pol

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

FOER POL IV, POL I OCH RAETTS RE WALLENBERG I MR-KOMMISSIONEN.

AMERIKANSKA DELEGATIONEN HAR NU FAATT SINA INSTRUKTIONER FRAAN WASHINGTON SOM SVAR PAA MITT SANTAL NOVAK. INNEHAALLET AER FOELJANDE:

STATE DEPARTMENT AER "DELIGHTED" ATT VI AER BEREDDA TA UPP WALLENBERG I ETT ANFOERANDE OCH SAEGER SIG "CLEARLY UNDERSTAND THE SWEDISH GOVERNMENTS'S SENSITIVITY ON THE MATTER".

AMERIKANSKA DELEGATIONEN UPPMANAS DAERFOER HELT RAETTA SIG EFTER SVERIGES OENSKAN VAD GAELLER VAD SOM SKALL GOERAS, NAER DET SKALL GOERAS OCH HUR DET SKALL GOERAS. DERAS ANFOERANDE AVSES SAALUNDA BAADE TILL INNEHAALL OCH TONLAEGE FOELJA DET SVENSKA.

PAA DET PRAKTISKA PLANET INNEBAER DETTA OENSKVAERT SVERIGE TALAR FOERE USA. EN SVAARIGHET AER ATT MEDLEMMAR ALLTID TALAR FOERE OBSERVATOERER. EMELLERTID KAN DETTA LOESAS GENOM ATT VI TALAR FOERSTA SESSIONEN (E.M. ANTAGLIGEN 22 FEBRUARI) OCH USA TALAR PAAFOELJANDE DAG.

EWERLOEF

UTRIKESDEPARTEMENTET
BR

Arende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 4
~~XXX~~ Rättsch

Åtgärd: (se regler på blankettkopig)
*FM II 1981-02-17 de Åhlinder / Hå
rk & Håberg.*

P

2

Eu I

SVENSK GENEVE 1981-02-13

*1981-02-16
ex. till Reg, pol I*

CABINET STOCKHOLM

DNR

FOER POL IV OCH RAETTS FRAAN ANDREEN RE MR-KOMMISSIONEN

I ANSLUTNING TILL TELEFONSAMTAL AAHLANDER - ANDREEN IDAG OM
AMERIKANSKA INITIATIV I USA TILL FOERMAAN FOER WALLEMBERG
HAR JAG EN FOELJANDE KOMPLETTERANDE UPPLYSNING:

VAESTGRUPPENS REPRESENTANT I ARBETSGRUPPEN FOER FOERSVUNNA
PERSONER, LORD COLVILLE, BERAETTAD FOER MIG I
MAANDAGS ATT HAN PAA EGET INITIATIV TAGIT UPP FRAAGAN OM
WALLEMBERG MEDKOLLEGORNA I ARBETSGRUPPEN. DETTA HADE SKETT
UNDER EN DISKUSSION I ARBETSGRUPPEN OM VAD MAN KUNDE GOERA
FOER ATT TA UPP FALL SOM FANNS I ANDRA REGIONER AEN LATIN-
AMERIKA MED ANLEDNING AV KRITIK ATT GRUPPEN ENSIDIGT BEHANDLAR
LATINAMERIKA. EMELLERTID HADE MAN ENATS OM - OCH DET
STOEDDES AV COLVILLE - ATT WALLEMBERGS FOERSVINNANDE VAR EN
UNIK FOERETEELSE NAER DET GAELLDE SOVJETUNIONEN. OCH MAN
HADE INTE TAENK FOERESLAA SVENSKA REGERINGEN ATT DRIVA FALLET.
"DISAPPEARANCES ARE NOT TYPICAL FOR THE SOVIAT UNION. THEY

ia till:

os
r Kabs
ch
I
HD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

MAY SEND DISSIDENTS TO SIBERIA, BUT THEY KEEP A STRICT
CONTROL ON WHERE THEY ARE".

DET NU SAGDA HINDRAR NATURLIGTVIS INTE DEN SVENSKA REGERINGEN
ÅN ATT BEGAERA ATT ARBETSGRUPPEN TAR UPP FALLET. DET
TYDER BARA ATT ARBETSGRUPPEN INTE PÅ EGET
INITIATIV KOMMER ATT UNDERSÖKA FALLET.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE [REDACTED]

-----/1

BJ

Kopia till:

Kabs/
 Bitr Kabs
 Polch
 Pol 1 + 4
 RÄTTSSCH

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

A. a. - 02-19
 Mr

P

2

En

SVENSK GENEVE 1981-02-17

Pol

CABINET STOCKHOLM

DNR

FOER POL 1410CH RAETTS FRAAN ANDREEN RE WALLEMBERG I
 MR7KOMMISSIONEN

VID SAMTAL IGAAR MED AMERIKANARNAS ANDREMAN TILL MR-KOMMISSIONEN,
 JURISTEN SHIFTER, UPPLYSTE HAN MIG ATT USA FUNDERAR OEVER
 MOEJLIGHETEN ATT TA UPP FALLET WALLEMBERG I MR-KOMMISSIONEN.
 DETTA SKULLE LAEMPLIGEN KUNNA SKE UNDER DPT 13. FORMEN KUNDE
 VARA ATT BAKA IN WALLEMBERG I EN RESOLUTIONSTEXT, TYP DEN
 S.K. SACHAROV-TEXTEN FRAAN FOERRA AARET. USA HOPPADES FAA
 HOERA DEN SVENSKA REGERINGENS AASIKT OM ETT INITIATIV I
 KOMMISSIONEN VID NOVAKS SAMTAL MED EWERLOEF SOM PRELIMINAERT
 UTSATTS TILL FREDAG E.M. NOVAK BEFINNER SIG F.N. I USA MEN
 AATERKOMMER SLUTET AV VECKAN. JAG SADE ATT NOVAK TALAT MED
 MIG I DETTA AERENDE MEN ATT JAG DAA FOERSTAATT ATT DET ROERDE
 SIG OM EN AKTION I USA, INTE I MR-KOMMISSIONEN. SHIFTER FOER-
 KLARADE ATT EN AKTION I USA VAR HELT SAEKER MEN ATT USA
 OCKSAA GAERNA SAAG ATT FALLET WALLEMBERG KOM UPP I MR-
 KOMMISSIONEN. MAN AEMNADE INTE I AAR TOLERERA ATT SOVJETS
 OLIKA BROTT MOT MR GLOEMDES BORT SOM VANLIGT.

LORD COLVILLE UPPLYSTE MIG OM ATT USA REDAN FRAAGAT OM . /2

pia till:

bs
tr Kabs
lch
l
HD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

—ORIGINAL—

WALLENBERG INTE KUNDE TAS UPP I ARBETSGRUPPEN FOER FOERSVUNNA
PERSONER. COLVILLE HADE FRAMFOERT SAMMA INVAENDNINGAR SOM
REDOVISAS I VAART 24.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE 
-----/

Pol

... att söka ta
1981-02-18 ... gruppen för
... gjorde med
... förutsättning att
... i gruppen, som
... ledas till
... händelsen.

STRÄNGT FÖRTROLIG

Några synpunkter på frågan om Wallenberg bör tas upp i
MR-kommissionen

x t
ab sekr
ol ch
Rättsch
Chef Pol 1
Chef Pol 1V
Åhlander
Mossberg/exp
18/2-81

Rent allmänt kan konstateras att vi från svensk sida välkomnar allt stöd vi kan få för denna sak. Utrikesministern har också till Wallenbergkommittén uttryckt sin uppskattning för det amerikanska agerandet i frågan i Madrid. Samtidigt är det angeläget att undvika att fallet Wallenberg belastas med att betraktas som ett led i en intensifierad västkampanj om mänskliga rättigheter i Sovjet.

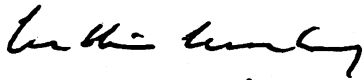
Vi har själva hittills inte funnit MR-kommissionen vara ett lämpligt forum för denna fråga - bl.a. med tanke på att denna kommission normaliter inte befattar sig med enskilda fall. Utrikesministern har också till representanter för Wallenberg-hearingen i Stockholm sagt att det är svårare för Sverige att agera i detta forum än exempelvis i ESK, eftersom Sverige ej är medlem av MR-kommissionen. Med tanke på att vi var medlemmar 1979 torde detta argument ej kunna hårdñas.

Om amerikanarna tar upp fallet i MR-kommissionen är det angeläget att det i så ringa grad som möjligt blir ett slagträ i den amerikansk-sovjetiska MR-polemiken. Möjligen vore det därför bättre om Wallenberg ej bakades in i en resolutionstext som samtidigt innehöll en mängd annat liknande gods.

Frågan om eventuellt svenskt medförslagsställarskap torde underlättas av om Wallenberg tas upp som ett självständigt fall utan att föras ihop med andra.

I alla händelser torde ett svenskt anförande i frågan behöva övervägas.

En möjlig linje för svensk del vore kanske att söka ta upp fallet i den förra året inrättade arbetsgruppen för försvunna personer, på samma sätt som vi gjorde med Hagelin-fallet. Detta givetvis under förutsättning att mandatet för gruppen förnyas. Behandling i gruppen, som sker utan offentlighet, kan eventuellt väntas leda till en framställning till den sovjetiska regeringen.



Mathias Mossberg

Re Wallenberg i MR-kommissionen

MYCKET BRÅDSKANDE

Svensk

GENÈVE

Datum 1981-02-19		Öar ✓
Änd HP P	Grupp 48 2	Mål EUI

kop t kab.sekr.
polchefen
chefen Pol I
chefen Pol IV
Danelius

(R) K

[REDACTED] För Ewerlöf från Danelius. Re Wallenberg i MR-kommissionen.

Frågan har föredragits för utrikesministern, som har godkänt följande allmänna riktlinjer.

a) Om Wallenbergsfallet skall tas upp i MR-kommissionen, förefaller det mest naturligt att vi anhängiggör frågan i arbetsgruppen för försvunna personer.

b) Däremot vill vi helst undvika att ärendet tas upp i en särskild resolution på amerikanskt initiativ. Detta skulle göra frågan till en infekterad öst-västfråga, som inte skulle främja möjligheterna att skapa klarhet i Wallenbergfrågan.

c) En koppling mellan Sacharov och Wallenberg anser vi mycket olycklig, och den bör därför undvikas.

Med hänsyn till ovanstående bör Du alltså söka förmå amerikanerna att avstå från att lägga fram resolutionsförslag under åberopande av att vi är inställda på att ta upp ärendet i arbetsgruppen för försvunna personer. Vi utgår därvid från att arbetsgruppen kommer att få förlängt mandat.

Cabinet

GK

Kopia till:

Kabs/
 Bitr Kabs
 Polch
 Pol 1 + 4
 Rättsch

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

a. a.
 87-02-26
 m

P

Z

Eu =

SVENSK GENEVE 1981-02-20

CABINET STOCKHOLM

(R) (Pol)

Ut att
 för rättsch

Pol I: 14
 a. a.

FOER DANIELIUS, POL 1 OCH POL IV RE WALLENBERG I
 MR-KOMMISSIONEN

USA:S CHEFSDELEGAT MR-KOMMISSIONEN DR. NOVAK BESOEKTE MIG
 IDAG FOER ATT TALA OM WALLENBERG.

NOVAK KLARGJORDE ATT HAN INTE TALADE PAA USA:S REGERINGS
 VAEGNAR. HANS UPPDRAGSGGIVARE VAR MEDLEMMAR UR USA:S KONGRESS
 OCH SENAT SOM INTRESSERAR SIG FOER FALLET WALLENBERG.
 SAERSKILT NAEMNDE HAN MOYNIHAN OCH DEN KALIFORNISKE KONGRESS-
 LEDAMOTEN LANTOS SOV SJAELV SOM BARN RAEDDADES AV WALLENBERG.
 I SENATEN HAR MAN TILLSATT EN UNDERSOEKNINGSKOMMITTEE FOER ATT
 FOERSOEKA FAA NYA FAKTA. HITTILLS HAR CA 100 SENATORER
 ANSLUTIT SIG. INTRESSET FOER WALLENBERG I USA HAR OEKAT BL.AJM
 TILL FOELJD TV-FILM SOM NYLIGEN VISATS.

NOVAK ANSAAG STOR DEL AV INTRESSET FOER WALLENBERG BERODDE
 PAA HANS HROISKA INSATSER OCH PERSONLIGHET. DET FINNS IDAG
 I USA STORT BEHOV AV ATT FINNA EN HJAELTEGESTALT OCH WALLENBERG
 KAN VAE UPPFYLLA DETTA BEHOV. DEN OPINION SOM NU BILDAS I
 KONGRESSEN VILL ENLIGT NOVAK GOERA ALLT FOER ATT BISTAA SVENSKA
 REGERINGEN I FALLET WALLENBERG, MEN MAN HADE INGEN AVSIKT TA
 INITIATIVET UTAN AVSAAG "FOLLOW BEHIND".

JAG SVARADE ENLIGT INSTRUX ATT SVENSKA REGERINGEN SATTE STORT

ia till:

os
r Kabs
ch
I
ID

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

AERDE PÅ DET AMERIKANSKA INTRESSET OCH STOEDET. MAN OEVER-
AEGDE F.N. ATT ANHAENGIGGOERA AERENDET. I ARBETSGRUPPEN FOER
OERSVUNNA PERSONER, VILKET FOEREFÖELL MEST NATURLIGT, OM
WALLENBERGSFALLET SKULLE TAS UPP I MR-KOMMISSIONEN. JAG PÅ-
KÄDE, ATT FALLET WALLENBERG PÅ MAANGA SÄTT VAR UNIKT
FOER SVERIGE SÅ VIKTIGT, ATT VI INTE VILLE SE DET BLANDAS
IHOP MED ANDRA FALL ELLER AKTIONER I MR-KOMMISSIONEN UTAN
FOERSÄKRA DET EN SÄRSKILD BEHANDLING. OM VI BESLOET TA UPP
RENDEN I ARBETSGRUPPEN, SKULLE VI INFORMERA FOERENTA STATERNA
PÅ FOERHAND.

NOVAK INSTAEMDE OCH FOERKLARADE USA SKULLE STOEDJA SVERIGE OM
VI BESLUTADE ANMÅLA FALLET TILL ARBETSGRUPPEN. HAN SLUTADE
MED ATT SÄGA ATT HAN NU UPPFYLLT SITT LOEFTE TILL SINA
UPPDRAGSGIVARE, VILKA NATURLIGTVIS SKULLE FÅ RAPPORT OM
SAMTALET. HAN SKULLE ÅTERKOMMA, OM HAN FICK NÅGOT YTTERLIGARE
VEDDELANDE INNAN MR-KOMMISSIONEN AVSLUTADES.

EWERLOF

SVENSK GENEVE [REDACTED]

-----/IH

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handläggare: M. Mossberg

PROMEMORIA ✓

1981-02-23

P2 Eu I



STRÄNGT FÖRTROLIG

Wallenberg i MR-kommissionen

W
h. a.
81-02-23

Vid telefonsamtal Berg - Ewerlöf i anslutning till chiffer den 19.2 om Wallenberg framfördes att punkten b i chifftertexten närmast vore att betrakta som bakgrundsinformation, och att det var viktigt att inget intryck skapades av att det rådde någon motsättning mellan Sverige och USA i denna fråga. Från svensk sida ansåg vi det, som sägs i punkten a, naturligt att i första hand anhängiggöra ärendet i arbetsgruppen för försvunna personer. Om frågan tas upp i resolutionsform är det enligt vår mening med tanke på ärendets vikt lämpligast att så sker i en självständig resolutionstext och utan sammanblanding med andra fall och frågor. En koppling mellan Sacharov och Wallenberg vore, som sägs i punkten c, mycket olycklig.

ACR

Kopia till:

Kabs/

Bitr Kabs

Polch

Pol 1 + 4

KREX Rättsch

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P 2 Eu

SVENSK GENEVE 1981-03-06

INKOM UD

Pol

ex l. pol 1

1981-03-09

meddel. 671 Genev

CABINET STOCKHOLM

DNR

MYCKET BRA AADSKANDE

FOER POL IV OCH RAETTS FRAAN ANDREEN OM WALLENBERG

IDAG PAA MORGONEN DISKUTEJADE JAG AATER MED COLVILLE FOER ATT
 FAA HOERA MER EXAKT VAD HAN EGENTLIGEN MENAT MED SINA ORD ATT
 "IT MIGHT BE CONSIDERED THAT A UNIQUE CASE IS NOT WITHIN
 THE MANDATE OF THE WORKING GROUP". KAN MAN FRUKTA ATT ARBETS-
 GRUPPEN FOER FOERSVUNNA PERSONER INTE KOMMER ATT ACCEPTERA
 AERENDET? I SAA FALL, OM CILVILLE HAART DRIVER FALLET, KAN DET
 INNEBAERA SVVARIGHETER FOER HONOM SJAELV SOM VAESTGRUPPENS
 REPRESENTANT?

COLVILLE SVARADE ATT HAN INTE FOERUTSAAG NAAGRA SVAARIGHETER
 FOER EGEN DEL AV ATT DRIVA FALLET. MEN HANS GISSNING VAR ATT
 ARBETSGRUPPEN SKULLE KOMMA ATT ANSE ATT WALLENBERG FALLER
 UTANFOER GRUPPENS MANDAT DAERFOER ATT FALLET AER UNIKT OCH
 ATT INGA ANDRA FALL FINNS BETRAEFFANDE SOVJETUNIONEN. OM
 SVERIGE ANMAELER FALLET MAASTE VI RAEKNA MED ATT ARBETSGRUPPEN
 KAN KOMMA ATT MEDDELA ATT MAN INTE ACCEPTERAR DET FOER BEHAND-
 LING. COLVILLE SADE ATT DET FOER ARBETSGRUPPENS DEL GIVETVIS
 VORE BRA ATT FAA TA UPP FRAAGAN OM VAD SOM AER INNANFOER ELLER

TRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

opis till:

abs

3itr Kabs

Polch

Pol

JHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

UTANFOER MANDATET GENOM ATT TVINGAS TA STAELLNING TILL ETT FALL SOM WALLENBERG.

JAG SADE ATT JAG FOERSTOD HANS INTRESSE AV ATT DEFINIERA

MANDATET, MEN MOEJLIGEN SKULLE DEN SVENSKA REGERINGEN SE SAKEN I ETT NAAGOT ANNAT LJUS. FRAAGAN VAR GIVETVIS HURUVIDA DEN SVENSKA REGERINGEN SKULLE VARA VILLIG ATT ANMAELA ETT FALL SOM LOEPT STOR RISK ATT INTE ACCEPTERAS. ARBETSGRUPPEN ARBETAR SOM BEKANT HELT OFFENTLIGT. VAD SOM HAENDER MED WALLENBERG-AERENDET OM DET ANMAELS, AER MOEJLIGT FOER VEM SOM HELST ATT STUDERA I ARBETSGRUPPENS ARKIV I GENEVE.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE

-----/IH

Ändlingsart
if polchefen Kettis, mk

Wallenberg

Datum 1981-03-09		Bar
Änd P	Grupp 2	MM Eu I

Pol

vensk
ENEVE

... Från pol och rätts om Wallenberg.

Samrådet idag enades om att be Dig kontakta van Boven och/eller
MacCarthy, sekreterare i arbetsgruppen för försvunna för att utröna
sekretariatets uppfattning om mandatet omfattar ett fall som detta.

Cabinet

x t:
Kabinettssekreteraren
Polchefen
Rättschefen
Mossberg
Ch pol IV

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsänd den 9/3	Klockan 18.30	Sign 22

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol *I*
~~UND~~ Rättsch.

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

a.a.
870407
*m**P 2 EV*

SVENSK GENEVE 1981-03-24

Pol

CABINET STOCKHOLM

DNR

OM WALLENBERG. FOER POL OCH RAETTS.

MC CARTHY MR-KOMMISSIONEN LAATER FOERSTAA SEKRETARIATET OGAERNA
TAR STAELLNING TILL SAADAN FRAAGA OCH ATT WALLENBERG-FILEN I
STAELLET SKULLE OEVERLAEMNAS TILL UNDERGRUPPEN FOER FOERSVUNNA
PERSXNER.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE

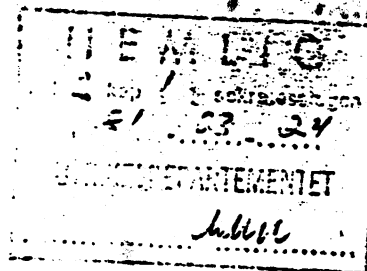
-----/IT

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet IV
Handläggare: B Andréén

P 2 EU^L ANG ÅLGÅRD SE ORIG A
DISKUSSIONSPROMEMORIA

1981-03-24

HP 784
P 2 EU^L



HEMLIG

Arbetsgruppen för försvunna personer och fallet Wallenberg

Under MR-kommissionen samtalade jag med Lord Colville, UK, som är västgruppens representant i arbetsgruppen för försvunna personer om möjligheten att ta upp fallet Wallenberg i arbetsgruppen. Colville försäkrade mig att han var villig att föra Sveriges talan inför gruppen men trodde att resultatet skulle bli att arbetsgruppen skulle anse att Wallenberg låg utanför arbetsgruppens mandat, då Wallenberg är det enda kända fallet av försvinnanden i Sovjetunionen.

Någon exakt definition av arbetsgruppens mandat finns inte, men det är tydligt att arbetsgruppen hittills har arbetat med fall i länder där "försvinnanden" har satts i system som politiskt förtryckar-medel. På min fråga huruvida Colville trodde att han själv skulle få svårigheter i gruppen om han drev fallet Wallenberg, svarade han att han inte förutsåg sådana. Personligen tolkade jag detta vid tillfället som så att Colville skulle acceptera majoritetens beslut. Något annat vore också svårt att göra. Om västgruppens representant skulle inta en mycket negativ hållning till ett beslut att vägra acceptera fallet Wallenberg och kanske rentav reservera sig, finns risken att skapa osämja inom arbetsgruppen som skadar dess arbete som helhet - ett arbete, som gruppen har skött mycket bra hittills och som Sverige har all anledning att uppmuntra.

Den svenska regeringen kan, förefaller det mig, välja en av två vägar. Den första skulle innebära att fallet anmäls på vanligt sätt. Arbetsgruppen tvingas då ta ställning så att säga automatiskt till frågan huruvida fallet Wallenberg är att betrakta som ett ärende som faller inom arbetsgruppens mandat. Personligen vill jag varna för denna möjlighet av följande anledning:

Anmälan av fallet Wallberg, liksom ett eventuellt avslag av arbetsgruppen, är offentliga handlingar. Med tanke på den lobby som för närvarande byggs upp i USA:s kongress och senat till förmån för Wallenberg, skulle ett besked att arbetsgruppen inte accepterar fallet kunna leda till att USA i fortsättningen vägrar stödja arbetsgruppen. Redan vid årets MR-kommission var man kritisk mot arbetsgruppen och hade inte klart mandat att stödja gruppens fortsatta verksamhet, utan en amerikansk ja-röst inhämtades i Washington först efter starka påtryckningar från västgruppen. USA:s motiv var att arbetsgruppens tillkomst var ytterligare ett exempel på den "double standard" som finns i MR-kommissionen. Arbetsgruppens verksamhet riktas helt mot Latinamerika. Jag kan tänka mig att USA definitivt skulle vända sin vacklande hållning till ett nej om det blev känt att arbetsgruppen vägrat ta sig an fallet Wallenberg. Även i Sverige skulle en opinion kunna bildas mot arbetsgruppen. Ett sådant ställningstagande skulle skada arbetsgruppen. Och ställningstagandet skulle vara orättvist. Det är i Latinamerika som "försvinnanden" är satta i system, inte i Östeuropa. Arbetsgruppen tar också upp fall i andra stater än Latinamerika där "försvinnandena" är systematiska, t ex gäller det beträffande bahaierna i Iran.

Det andra alternativet som den svenska regeringen har, och som jag själv förordar, är att regeringen tar en underhandskontakt med lord Colville för att be honom undersöka den övriga arbetsgruppens inställning

till att ta upp fallet Wallenberg. Om svaret blir positivt anmäls fallet i vanlig ordning. Om svaret däremot blir nej med motiveringen att ärendet faller utanför mandatet, bör Sverige på grund av vad som ovan redovisats, nöja sig med detta och inte vidare försöka driva fallet inom arbetsgruppen. Vad som här måste vägas mot varandra är dels nödvändigheten för Sveriges regering att göra allt som står i dess makt för att driva fallet Wallenberg - däri ligger att inte låta någon god möjlighet gå förlorad - och dels risken för att underminera förtroendet för arbetsgruppen för försvunna personer. Arbetsgruppen har redan under sitt första verksamhetsår åstadkommit positiva resultat. Stater som tidigare inte vidtog undersökningar för att få fram vad som hänt försvunna personer hjälper idag arbetsgruppen. Ett sådant exempel är Uruguay. Sverige har mer än de flesta länder i internationella MR-sammanhang ondgjort sig över "försvinnanden" som politiskt förtryckarinstrument. Vi har särskild anledning, och ett särskilt ansvar, att stötta och stödja denna arbetsgrupp.

Denna PM är en diskussionspromemoria och uttrycker min personliga uppfattning såsom handläggare på politiska avdelningen av frågor rörande mänskliga rättigheter. Jag inser givetvis att man i den slutgiltiga bedömningen även måste väga in andra hänsyn. Min avsikt är snarast att redovisa alternativ och risker sett utifrån det multilaterala MR-perspektivet.

1981-04-29

Änd

Grupp

Mål

Wallenberg

P

2

Ekl

SVENSK
GENEVE

Dnr [redacted] från pol I, pol IV och rätts
om Wallenberg

Vi är som Ni förstår angelägna att pröva alla medel i fallet Wallenberg, och inte minst mot bakgrund av att utrikesministern vid samtal med representanter för Wallenberg-hearingen tidigare i år berört möjligheten att anhängiggöra fallet i undergruppen för försvunna personer vill vi grundligt söka utröna förutsättningarna härför. Samtidigt är det av utomordentligt stor vikt att för den händelse fallet skulle anhängiggöras det inte skulle föra därhän att gruppen - eller en majoritet av denna - skulle anse att frågan låg utanför dess mandat. Ett dylikt bakslag skulle med all säkerhet komma till ryssarnas kännedom, och därmed komma att bli en av oss självförvällad inte oansenlig prestigevinst för dem. Vidare skulle det kunna medföra en föga önskvärd splitt-ring av den i andra sammanhang så värdefulla gruppen. Ett sådant bakslag måste alltså på alla vis undvikas.

Västgruppens representant i gruppen, Lord Colville, har som bekant redan berört fallet med sina kollegor i gruppen, som därvid enats om att man inte på eget initiativ skulle ta upp fallet. Colville har vidare uttryckt en förmodan om att arbetsgruppen om Wallenberg-fallet an-mäldes skulle komma fram till att fallet ligger utanför gruppens mandat.

Enligt uppgift lär någon exakt definition av gruppens mandat inte föreligga, varför det är svårt att härifrån göra sig en föreställning om utsikterna till att fallet

.../.

2.
skall avvisas, liksom de eventuella motiven härför.
Vi överväger att under hand sondera utsikterna till
att fallet skall accepteras och behandlas på ett
meningsfullt sätt som är ägnat att föra frågan framåt.
I första hand tänker vi oss att man borde kontakta
Colville och via honom söka utröna konkret hur
de övriga medlemmarna skulle ställa sig för den
händelse vi tog upp fallet.

Tacksamma Edra synpunkter ovanstående förfarande, samt
om möjligt uppgift när gruppen sammanträder nästa
gång.

Cabinet

RIKESDEPARTEMENTET

0

Arende:

ppio till:

abs

~~XXXXXX~~

olch

ol 1

~~XXXX~~

Atgärd: (se regler på blankettkopia)

[1981-07-15 pol 1 Mossberg/KB
hbr Berg-Ewerlöf]

252

p

2

En I

(Pal)

SVENSK LONDON

1981-06-16

TNK UD

-15 15

CABINET STOCKHOLM

RG/MOSSBERG FRAAN NILSSON. RE WALLENBERG

TALADE DEN 15 JUNI PER TELEFON MED LORD COLVILLE. DENNE GAV
INTRYCK AV ATT VÄL KÄNNA TILL WALLENBERG-AERENDET SAMT ATT
SÅ LÅNGT SOM MÖJLIGT PERSONLIGEN VILJA BISTÅ DEN SVENSKA
REGERINGEN I DESS ANSTRÄNGNINGAR.

LORD COLVILLE SONDERADE FÖR CIRKA ETT ÅR SEDAN (INOM RAMEN
FÖR PNFN:S MÄNSKLIGA RÄTTIGHETSKOMMISSION) ARBETSGRUPPEN
FÖR FÖRSVUNNA PERSONER HUR DEN SKULLE STÄLLA SIG OM WALLEN-
BERGS FALL TOGS UPP. REAKTIONEN BLEV ÖVERVÄGANDE NEGATIV.

FRAAN ÖESTSTATSHAALL LÄT MAN FÖRSTÅ ATT FALLET INTE LÅG
INOM ARBETSGRUPPENS MANDAT. REPRESENTANTER FÖR LÄNDER SOM
OCH FÖR SIG GÄRNA HJÄLPER SVERIGE I WALLENBERG-AERENDET
FRAMFÖRDE DELS ATT FALLET VAR AV ALLTFÖR GAMMALT DATUM FÖR
ATT DET SKULLE VARA MENINGSFULLT FÖR ARBETSGRUPPEN ATT TA
UPP DET DELS IFRÅGASÄTTES OM INTE ETT ANHÄNGIGGÖRANDE AV
WALLENBERG-AERENDET RISKERADE ATT SÅ STARKT ANTAGONISERA
ÖESTSTATERNA ATT GRUPPENS ARBETE MED ANDRA FALL FÖRSVÅRADES.

LORD COLVILLE BESTRED FÖR EGEN DEL ÖESTSTATERNAS TOLKNING AV
ARBETSGRUPPENS MANDAT. Å ANDRA SIDAN MÅSTE HAN SÄGA SIG

bia till:

bs
r Kabs
lch
l
HD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

ATT EFTERSOM GRUPPEN I VISSA FALL NAATT POSITIVA RESULTAT,
CH DESS ARBETE RENT GENERELLT BEFANN SIG I ETT KAENSLIGT
KEDE, SAA KUNDE DET STARKT IFRAAGASAETNAS OM DET FOER NAER-
ARANDE VAR LAEMPLIGT ATT TA UPP WALLENBERG-AERENDET. NAAGOT
POSITIVT SOVJETISKT SVAR I DETTA VAR JU AENDAA INTE ATT FOER-
AENTA. FOER SVERIGES DEL FANNS FOER OEVRIGHT OCKSAA HAGELIN-
LET ATT TAENKA PAA.

AMMANFATTNINGSVIS KAN SAALUNDA SAEGAS ATT LORD COLVILLE HELST
AG ATT VI FOER NAERVARANDE AVSTOD FRAAN ATT ANHAENGIGGOERA
LENDET INOM ARBETSGRUPPEN. MOEJLIGEN KUNDE LAENGRE FRAM
TT LAEGE UPPSTAA, DAA DET VAR MER LAEMPLIGT ATT TA UPP
ALLENBERG-FALLET.

IND

VENSK LONDON

-----/ES

ka avdelningen

igare: G. Moberg/KB

1981-07-15

77

P2 Cu I

Pol

U. n.

Pol

Ambassadör
Hans Ewerlöf
GENEVE

U. n.

HEMLIG

Wallenberg

~~HEMLIG~~

~~enl 2 kap 1 § sekretesslagen~~

~~19.8.1977~~

~~UTRÄDESPARTEMENTET~~

~~KB~~

Broder,

I frågan om utsikterna att ta upp fallet Wallenberg i MR-kommissionens arbetsgrupp för försvunna personer har vi nu i London samtalat med Lord Colville. Denne vidhöll sin skepsis mot att nu ta upp fallet. Från Öststatshåll har man låtit förstå att det inte låg inom gruppens mandat. Representanter för länder som i och för sig gärna hjälpte Sverige i ärendet hade också uttryckt viss tveksamhet, bl a med tanke på att ett anhängiggörande av detta ärende riskerade att så starkt antagonisera Öststaterna att gruppens arbete med andra fall försvårades, en synpunkt som Colville tycktes ha viss förståelse för. Han ville dock inte utesluta att längre fram ett läge kunde uppstå då det var mer lämpligt att ta upp fallet.

Med hänsyn till ovanstående besked får dessvärre nu konstateras att vi nu drivit denna fråga så långt vi för närvarande kan i detta sammanhang och att det knappast torde vara möjligt vare sig för saken eller för gruppens vidare arbete om vi insisterade på en formell behandling i gruppen.

Göran Berg

Hyllas av postexp

☒ Avskick med

☒ av bär

☒ ut bär

☐ in/ut

☐ vanlig post

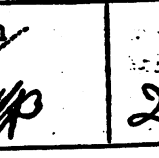
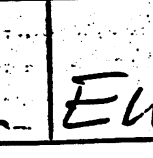
Avskick datum

Sign

20/7 81

20/81-277-13

2. Wallenberg i FN:s 36:e generalförsamling

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till: Kabs BKKKSDX Polch Pol 1 KDKX	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) 1981-11-26 Pol 1 Ottosson/AM Kopia Kettis, Romare, Andréen Betr. åtgärd se bif. delgivningslista	 	 


2
EVI

Pol

SWEDELEG NEW YORK 1981-11-25

CABINET STOCKHOLM DNR 

LEIFLAND FRAAN LUNDVIK RE WALLENBERG 

LIC 0-202 25.000b 1980-08 (20.000b på börjans

P R I M O VID EN LUNCH IGAAR PÅ AMERIKANSKA
 MISSIONEN FOER NINA LAGERGREN MED MRS. KIRKPATRICK SOM VAERD
 BEKRAEFTADE MIN TIDIGARE INTERLOKUTOER ATT TANKEN VAR ATT
 ARBETA IN ETT AVSNITT OM RAOUL WALLENBERG I DET AMERIKANSKA
 ANFOERANDET I TREDJE UTSKOTTET OM DAGORDNINGSPUNKTEN AATGAERDER
 MOT NAZISM, FASCISM M FL TOTALITAERA IDEOLOGIER. MRS. KIRKPATRICK
 SADE MIG SEDAN ATT WALLENBERG SKULLE TAS UPP I "ALLA UTSKOTT",
 VILKET TORDE FAA BETRAKTAS SOM EN AV LUNCHSTAEMNINGEN FRAMKALLAD
 RETORISK OEVERDRIFT. I HENNES PÅ FOERHAND SKRIVNA LUNCHTAL
 MED VACKRA ORD OM WALLENBERG OCH HAENVISNING TILL DET AMERIKANSKA
 ANSVARET FOER HANS OEDE FOEREKOM INGA SPECIFIKA UTFAESTELSER
 OM AGERANDE I FN. HELT SAEKER PÅ VAR MAN HAR DEN
 AMERIKANSKA FN-DELEGATIONEN DESSA DAGAR KAN MAN DOCK INTE VARA.

S E C U N D O NINA LAGERGREN BESOEKTE IDAG VAAR BAENK I
 GENERALFOERSAMLINGEN, FICK TILLFAELLE TILL ATT VAEXLA NAAGRA
 ORD MED WALDHEIM OCH INTRODUCERADES AV OSS TILL NAAGRA LAEMPLIGA
 PERSONER I TREDJE UTSKOTTET. ISRAELISKE AMBASSADOEREN, SOM
 BEFANN SIG I SALEN, VILLE DAERVID OMEDELBART I EN REPLIK SAEGA
 NAAGOT OM RAOUL WALLENBERG MEN GAVS ALDRIG ORDET AV DEN TUNISISKE
 ORDFOERANDEN. MOETET AVSLUTADES DAEREFTER UTAN YTTERLIGARE

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

2

ISRAELISKT AGERANDE, VILKET NOT VAR LIKA SAA GOTT. ATT DET
FRAAN SVENSK SYNPUNKT VORE OLYCKLIGT OM RAOUL WALLENBERGS NAMN
DROGS IN I DEN ISRAELISK-ARABISKA KONFLIKTEN I FN AER JU UPPEN-
BART.

T E R T I O ENLIGT VAD NINA LAGERGREN UPPLYSER KOMMER
AMERIKANARNA ATT TA UPP AERENDET AEVEN I MAENSKLIGA RAETTIG-
HETSKOMMISSIONEN I GENEVE.

THUNBORG

SWEDELEG NEW YORK

LIC D-2042 25.000-6 1980-06 (20.000-6 på bärbara)

1981-11-27

P28u1

Frutigen för kalle, ydels
nivåer av spän Berg

aa py



de

HEMLIG SekrL 2:1

Wallenberg-ärendet i F.N.

Idag ägde ett samrådsmöte rum med deltagande av pol I (Berg Ottosson) och pol IV (Kettis, Romare, Andréen) om möjligheterna att ta upp Wallenberg-frågan i FN:s generalförsamling eller andra FN-organ.

1. 3:e utskottet behandlar för närvarande dagordningspunkten mänskliga rättigheter som beräknas vara avslutad den 4 december. Amerikanerna har sagt att tanken var att arbeta in ett avsnitt om Wallenberg i det amerikanska anförandet om frågan "Åtgärder mot nazism-fascism m.fl. totalitära ideologier" som är en underpunkt till ärendet om mänskliga rättigheter. Från svensk sida planeras inget anförande rörande östförslaget om nazism etc. Naturligare för oss synes vara att tala i anslutning till underpunkten "Försvunna personer" som ju är någonting vi mycket starkt stöder. Pol IV undersöker snarast om möjligheterna att hålla ett kort anförande rörande försvunna personer.

Det överenskoms att pol IV (Andréen) omgående utarbetar utkast beträffande försvunna personer och att pol I (Ottosson) gör ett avsnitt om Wallenberg i anslutning härtill. Om denna uppläggning och innehållet godkännes är tanken att under eftermiddagen tillställa FN-delegationen texten så att man senare kan ta ställning till lämplig tidpunkt för framföran-

det. Om frågan tas upp i 3:e utskottet synes inte anledning finnas att även ta upp frågan i något annat utskott där det egentligen inte finns någon naturlig anknytningspunkt.

2. MR-kommissionen.

MR-kommissionen sammanträder i februari 1982. Sverige är inte medlem, däremot Danmark och Förenta Staterna. En motsvarande markering som den i 3:e utskottet kan göras från svensk sida i MR-kommissionen även om vi är observatörer. Man bör härutöver överväga möjligheten av att genom Danmark framlägga ett förslag i frågan, till vilket vi kan ansluta oss som medförslagsställare. Som första åtgärd bör nog övervägas vad sådant förslag skulle kunna innehålla. Om vi kommer till slutsatsen att det skulle kunna främja saken att framlägga ett resolutionsförslag bör tanken tas upp med Danmark på lämplig hög nivå och på ett reellt tidigt stadium så att man på dansk sida ges tillräcklig tid till att ta ställning, innan MR-kommissionen inleder sitt möte i februari.

3. Den särskilda arbetsgruppen för försvunna personer tillsattes 1979 av FN:s kommission för mänskliga rättigheter. Det erinrades om att den undersökning som tidigare i år gjordes om möjligheterna att ta upp Wallenberg-fallet i arbetsgruppen för försvunna personer ledde till negativt resultat.



Pär Kettis

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 4 + 1
XDD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)
1981-11-30 depr Kettis/FR
t Swedeleg New York
ex t Kabs, polch, ch pol I, II
IV,
Ottosson
Andréen

P

2

Ett

Pol

SWEDELEG NEW YORK 1981-11-28

CABINET STOCKHOLM

ERKÄNDSKANDE FOER LEIFLAND OCH KETTIS RE WALLENBERG.

PRIMO. SAASOM REDAN MEDDELATS PER TELEFON SADE OSS I GAAR EFTERMIDDAG DEN AMERIKANSKE REPRESENTANTEN I TREDJE UTSKOTTET ATT DET VISAT SIG SVAART ATT PAA ETT TILLFREDSSTAELLANDE SAETT FOGA IN ETT AVSNITT OM WALLENBERG I DET PLANERADE ANFOERANDET OM AATGAERDER MOT NAZISM OCH FASCISM M.M. HAN BEDOEMDE DET DAERFOER SOM TILL 90 PROCENT SANNOLIKT ATT NAAGOT OMNAEMNANDE AV WALLENBERG ICKE SKULLE KOMMA TILLSTAAND OCH LOVADE ATT PAA MAANDAG MORGON GE DEFINITIVT BESKED.

I BEREDSKAPSSYFTE HAR VI SATT UPP OSS PAA TALARLISTAN ROERANDE FRAAGAN OM FOERSVUNNA PERSONER PAA MAANDAG. ETT REVIDERAT UTKAST TILL INLAEGG UNDER DENNA RUBRIK, FOER DEN HAENDELSE DET TROTS ALLT SKULLE VISA SIG NOEDVAENDIGT, FOELJER UNDER SECUNDO.

SECUNDO.

MR. CHAIRMAN,

THE PLIGHT OF MISSING AND DISAPPEARED PERSONS HAS BEEN THE SUBJECT OF INCREASING INTERNATIONAL ATTENTION LATELY. THE REASON IS THAT A NUMBER OF DICTATORIAL REGIMES HAVE FOUND IT TO BE A CONVENIENT METHOD OF SILENCING OPPONENTS SIMPLY TO LET THEM DISAPPEAR AND THEN DENY ANY KNOWLEDGE OF THEIR FATE. THE ANGUISH AND SORROW THAT THE RELATIVES OF THESE VICTIMS HAVE TO ENDURE FOR YEARS, EVEN FOR DECADES, CAN HARDLY BE DESCRIBED.

MANY OF THESE DISAPPEARED PERSONS ARE NO DOUBT DEAD. OTHERS

ESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Ull:	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			
Kabs				

ANY OF THESE DISAPPEARED PERSONS ARE NO DOUBT DEAD. OTHERS
 BE BEHIND THEIR PRISON WALLS WITHOUT ANY CONTACT WITH THE
 OUTSIDE WORLD. THEY ARE ISOLATED EVEN FROM OTHER PRISONERS.
 THEY HAVE BEEN BURIED ALIVE, DEPRIVED OF THEIR IDENTITY, DE-
 PRIVED OF THEIR RIGHT OF EXISTENCE. IT GOES WITHOUT SAYING
 THAT THIS IS A MOST FUNDAMENTAL VIOLATION OF BASIC HUMAN RIGHTS
 WHICH CANNOT BE PERMITTED TO PASS UNNOTICED BY THE INTERNATIONAL
 COMMUNITY. FORTUNATELY, THE RESOLUTION UNDER DISCUSSION TO-
 DAY SHOWS THAT THIS IS NOT THE CASE.

WHEN THE QUESTION OF ENFORCED OR INVOLUNTARY DISAPPEARANCES
 HAS BEEN DISCUSSED IN THIS COMMITTEE IT HAS USUALLY BEEN WITH
 PARTICULAR REFERENCE TO THE FREQUENT USE OF THIS ABHORRENT
 PRACTICE IN CERTAIN LATIN AMERICAN COUNTRIES IN RECENT YEARS."
 IT SHOULD BE KEPT IN MIND, HOWEVER, THAT THERE ARE MANY CASES
 OF DISAPPEARANCES IN OTHER PARTS OF THE WORLD TOO. SOME OF
 THEM DATE MANY YEARS BACK.

SUCH CASE, WHICH HAS PERHAPS ATTRACTED MORE INTERNATIONAL
 ATTENTION THAN ANY OTHER, CONCERNS THE SWEDISH DIPLOMAT RAOUL
 WALLENBERG, WHO WAS ENGAGED IN IMPORTANT HUMANITARIAN ACTIVI-
 TIES IN BUDAPEST AT THE END OF THE SECOND WORLD WAR. WHEN THE
 CITY WAS OCCUPIED BY SOVIET TROOPS HE WAS TAKEN INTO SOVIET
 CUSTODY AND HAS NOT BEEN HEARD FROM SINCE.

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS ON NUMEROUS OCCASIONS BROUGHT UP
 THE CASE OF RAOUL WALLENBERG IN BILATERAL CONTACTS WITH THE
 SOVIET AUTHORITIES. NO SATISFACTORY EXPLANATION HAS EVER BEEN
 GIVEN. THE MATTER HAS ALSO BEEN RAISED IN A MULTILATERAL FO-
 RUM - THE MADRID MEETING OF THE CONFERENCE ON SECURITY AND
 COOPERATION IN EUROPE - BUT LIKEWISE IN VAIN. UNTIL PROOF
 TO THE CONTRARY HAS BEEN PRODUCED THE SWEDISH GOVERNMENT WILL

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

3
CONTINUE TO CONSIDER WALLENBERG TO BE ALIVE.

AS MY DELEGATION HAS ALREADY POINTED OUT HERE, IT IS A TRULY
HUMANITARIAN TASK TO TRY TO HELP RELATIVES OF DISAPPEARED
PERSONS TO FIND OUT WHAT HAS HAPPENED TO THEIR LOVED ONES.
IT IS OUR VIEW THAT NO AVENUES SHOULD BE LEFT UNEXPLORED IN
THE ATTEMPTS TO REACH CLARITY IN THESE MATTERS. SWEDEN SUPPORTS
THE GROUP OF EXPERTSON DISAPPEARED PERSONS IN ITS WORK AND
URGES ALL GOVERNMENTS TO CO-OPERATE FULLY WITH THE GROUP SO
AS TO ENABLE IT TO FULFIL ITS MISSION.

THUNSBORG

SWEDELEG NEW YORK [REDACTED]

-----/GX

Pol IV ds Andréen/HR

Datum		Dnr
1982-01-19		
Avd	Grupp	Mål
P	2	UI En

Ärendet

Raoul Wallenberg i MR-kommissionen

Adress

Svensk
WASHINGTON

Swedeleg
NEW YORK

Text

Från pol IV re Raoul Wallenberg i MR-kommissionen.

Ambassadören Ewerlöf, Genève-delegationen, har 1982-01-18 meddelat följande:

(Se bif kopia av ink [redacted] Genève-del 1982-01-18.)

Cabinet

UTRIKESDEPARTEMENTET

WI.

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 1
MMXX

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

29/8

P

2

Eu

SVENSK MOSKVA 1982-01-20

CABINET STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERG

FOER ORDNINGENS SKULL VILL VI NAEMNA ATT VI HAER - SAAVITT
VI KAN SE - ENDAST MOTTAGIT EN FOERFRAAGAN BETRAEFFANDE
HOLLOSYS VITTNESMAAL, SE OVANCIT. MED UTGAANGSPUNKT FRAAN
SAMTAL OTTOSSON - CARLSSON HAR VI EMELLERTID HAER AANYO
OEVERVAEGT AERENDET OCH JAG KOMMER ATT TA UPP DET MED ER
VID STOCKHOLMSBESOEK NAESTA VECKA.

DE GEER

SVENSK MOSKVA

-----/MM

**SVERIGES
STÄNDIGA REPRESENTATION
VID
FORENTA NATIONERNA
NEW YORK**

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

27 JAN. 1982

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Departementsrådet Berg

Utrikesdepartementet

6

INKOM L		
1982-01-21		
AVD.	GR.	MAL.
P	2	En

(Pal)

Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

Jag översänder härmed en recension i New York Times bokbilaga den 17 januari av en nyutkommen bok, The Time of Stalin, Portrait of a Tyranny, av Anton Antonov-Ovseyenko. Författaren är son till revolutionshjälten Vladimir Antonov-Ovseyenko och drogs liksom denne med i Stalins utrensningar på 30-talet. Till skillnad från fadern överlevde han emellertid och rehabiliterades efter Stalins död. Sedan dess har han ägnat sig åt att kartlägga Stalins förbrytelser och även den avstannade rehabiliteringen av Stalins offer, ett arbete i vilket hans namn och familjekontakter givit honom tillträde till många eljest slutna källor.

Detta är av ett visst intresse för bedömningen av Wallenberg-fallet, ty i boken ges, såvitt jag vet för första gången, en bekräftelse av påståendet att det i Lubjanka-arkivet skulle förekommit utrensningar av komprometterande material. I en skildring av de utomordentliga svårigheter den av Chrustjov tillsatta rehabiliteringskommissionen mötte, heter det bl.a.:

"The campaign for judicial review required the mobilization of an enormous staff of prosecutors and assistants, and thousands of reliable legal personnel. In the Lubyanka, a surprise awaited them. Many of the file folders turned out to be empty. There were no transcripts of interrogations, no copies of denunciations, not even the names of the investigators. In two years, they succeeded in reviewing barely 10 percent of the cases. All the others that had been sentenced (nine-tenths!) remained behind barbed wire."

I ljuset av denna passus framstår 1957 års officiella sovjetiska svar på de svenska framställningarna som ganska trovärdigt i vad gäller frånvaron av dokumentation om Wallenberg. En annan sak är att skulden inte kan läggas på Berija och Abakumov.

...2

Vad Antonov-Ovseyenko berättar stämmer med den mera kortfattade skildring av avstaliniseringens vedermödor som ges i Vozlenskijs bok Nomenklatura, varom jag skrev några rader från Moskva.

Hjärtliga hälsningar

Jan Lundvik

Jan Lundvik

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

1 82-01-27 O'Hesson

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

FN-New York Lundvik/Berg

Angående

Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☒ jämte bil☐ jämte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utränämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijälvärdsberedningen	

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia	
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del
				☐ Paris-del
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis
				☐ Tripoli
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait
	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia
				☐ Nairobi
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima
	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico
				☐ Montevideo
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York
				☐ Rio de Janeiro
				☐ Sao Paulo
				☐ Santiago
				☐ Vientiane
				☐ Luanda
				☐ Maputo
				☐ Pretoria
				☐ Quito
				☐ Houston
				☐ San Francisco
				☐ Sao Paulo

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ O'Hesson
☐ Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	
☐ Bitr Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☒ Edeen	
☐ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsakkunnige	☐ Wahlbäck	
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☒ Lundström	
				☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Ätg postexp	datum	sign
6	2	8/11		8/11		☐ kurir		
						☐ luft-post		

THE TIME OF STALIN

Portrait of a Tyranny.

By Anton Antonov-Ovseyenko.

Translated by George Saunders.

With an Introduction by Stephen F. Cohen.

Illustrated. 374 pp. New York:

Harper & Row, \$19.95.

By HARRISON E. SALISBURY

THE task of reconstructing the last 60 or 70 years of Russian and Soviet history has become an almost obsessive concern to those who are eager to see the vast conglomerate now called the Union of Soviet Socialist Republics rejoin the main current of Western civilization.

In this extraordinary endeavor, "The Time of Stalin" by Anton Antonov-Ovseyenko is a major event. Here for the first time are presented extensive excerpts from the official party inquiry undertaken in 1954 at the insistence, primarily, of Nikita S. Khrushchev into the crimes of Stalin and others, materials that, after the partial revelations in Khrushchev's 1956 "secret speech" at the 20th Party Congress and a further dribble at the 22d Party Congress, were again locked away in party archives, where they still molder as, 28 years after Stalin's death, the hypocritical process of his "rehabilitation" moves forward in Moscow.

It is the hope of Mr. Antonov-Ovseyenko that by establishing and publicizing the facts of the Stalin epoch, historians can lay a foundation for a new Russia, freed from the lies, the deception, the hypocrisy, the hate of the Soviet period. It is a staggering task, more closely resembling archeological excavation than the usual methods of history. Facts must be literally dug out of the middens in which they have been buried by successive regimes; but sometimes the spirit of that period can be recalled from a surviving potsherd, from a single memorandum improbably surviving in a dusty provincial office or from a forgotten witness, living out a pensioner's existence, one vital clue tucked in his memory.

The author of "The Time of Stalin" is a man almost as remarkable as his book. He is the son of a great hero, Vladimir Antonov-Ovseyenko, who led the assault on the Winter Palace in Petrograd on Nov. 7, 1917. Inevitably, he fell victim to Stalin and was executed or tortured to death in 1938. His wife had been arrested earlier and had committed suicide in prison in 1936. The son, author of this book, was arrested in 1940, released for a while, then rearrested. He spent more than 12 years in prisons and prison camps. He was freed from the Arctic hell of Verkuta in 1953, legally blind as a result of his prison sufferings. He is a respected professional historian in Russia, but of course this book has not been published there.

Although Mr. Antonov-Ovseyenko occasionally draws on his own experience, his book is not a personal account. In this it differs from the work, for example, of Eugenia Ginzburg and the forthcoming memoir of Maj. Gen. Petro Grigorenko. Nor is it a compilation of prison camp experiences on the order of Aleksandr Solzhenitsyn's "The Gulag Archipelago."

What Mr. Antonov-Ovseyenko has attempted is to recreate the Soviet era, particularly the Stalin period,

Continued on Page 24

Harrison E. Salisbury is a specialist in Soviet and Russian studies. His most recent book is "Without Fear or Favor: The New York Times and Its Times."

Stalin

Continued from Page 8

with the use of the party's long-suppressed materials. He shares with George Orwell the belief that "who controls the past controls the future; who controls the present controls the past." He is seeking to seize the actual past from the party's own memory hole because, as he says, "over the course of a generation substantial, often irreversible, shifts take place in the collective memory. Important facts, events, names, entire historical strata disappear. The new generation enters life with built-in amnesia, artificially induced and maintained." How, he seems to be asking, can Russia make herself whole with blinded eyes and a mind distorted by brainwashing?

Of course, politics was deeply imbedded in the 1954 Khrushchev-instigated party inquiry. But there was also a consciousness that only by establishing the truth could a new start be made. However, as he demonstrates, the inquiry was sabotaged from its outset by surviving Stalinists and don't-rock-the-boat apparatchiks. Nonetheless, an extraordinary mass of incriminating material was assembled. The total falsity of every purge trial of the 1930's and after was established, as well as the total innocence of all the great purge victims — Grigory Zinoviev, Sergei Kame-nev, Nikolai Bukharin, Karl Radek, the whole lot. So was Stalin's complicity in the deaths (often by poison) of important personages as early as 1925, when Mikhail Frunze, the Red Army chief, was given a double dose of chloroform for surgery he did not need, and died on the operating table. Stalin's victims almost certainly included Feliks Dzerzhinsky, the first Bolshevik chief of secret police; Vladimir Bekhterev, the outstanding Pavlovian behaviorist; Nadezhda Alliluyeva, Stalin's wife; Maxim Gorki; Nadezhda Krupskaya, Lenin's widow; Leon Trotsky, of course; Andrei Zhdanov, the Leningrad political leader; and Georgi Dimitrov, the Comintern chief.

From the suppressed materials of the Khrushchev inquiry, Mr. Antonov-Ovseyenko estimates the total number of deaths caused by Stalin at 100 million: in the Russian civil war following the Revolution and

from famine and forceful repression, 18 million; in the collectivization of agriculture and associated imprisonments and executions, 22 million; in the 1930's purges, 19 million; in World War II, 32 million; in postwar executions, 9 million. In a word, Stalin committed genocide against his own people on an unimaginable scale. Many previous historians have attempted to estimate the number of lives lost in the years of the Stalin regime, and some other estimates are close to these appalling figures. But no exact count is possible.

That Stalin originated the plot in which Sergei Kirov, the Leningrad leader, was assassinated on Dec. 1, 1934 — an event Stalin used as an excuse to initiate his great purges — has long been known. But Mr. Antonov-Ovseyenko is able to present the step-by-step details that Khrushchev promised to make public but never did.

The party's inquiry into the Stalin era was no small-time affair. It dwarfs, for example, the Warren Commission's inquiry into the death of President John F. Kennedy. At one time during the party investigation, 83 major commissions were operating, one for each big prison camp complex and three others for the "isolator" prisons, where prisoners were held in solitary and subjected to particularly grievous torture.

The inquiry did not go smoothly. Again and again Politburo members tried to derail it. Mr. Antonov-Ovseyenko suggests that the two men most responsible for pushing it through were Khrushchev and Anastas Mikoyan, but he is careful to note that both men had also participated in Stalin's crimes. The commissions of inquiry searched out records from the very ends of Russia. Many of the central files in the Lubyanka prison police headquarters had been destroyed. Provincial offices were searched. In one instance a single copy of a document that turned up in Vladivostok was the missing key to one of Stalin's complex crimes. Some 64 volumes of evidence were gathered on the 1930's purges, but not a word of it was made public. Khrushchev himself said that the revelations were so shattering that they could not be published, for fear of a repetition of 1937-38, when it was said that half of Russia was accusing the other half of treason. The whole investigation was brought to a halt with Khrushchev's removal from of-

fice in 1964. The discoveries made by the investigators rest to this day in the archives.

Mr. Antonov-Ovseyenko has seen the contents of the party inquiry into Stalin's personal life, which include strong evidence of his having been a police informer, charges of rape and accounts of outrageous conduct toward his mother (he often called her a whore in the company of others), physical abuse of his wives, harassment of Lenin and Lenin's relatives, the virtual extermination of Stalin's own relatives, and the execution of 80 out of 106 members of the 14th Party Congress Central Committee of 1925, 96 of 121 members of the Central Committee of 1927, 111 of 138 members of that of 1930, and 98 (or more) members of the 17th Congress Central Committee. Only the figures for the 17th Congress had been previously known.

Mr. Antonov-Ovseyenko quotes a suppressed passage from the memoirs of Marshal Georgi Zhukov in which Stalin shows Zhukov a document fabricated by Lavrenti P. Beria, Stalin's police chief, accusing Zhukov of being a British spy. This passage and many, many others were deleted by Soviet censors from Zhukov's memoirs. "That book," the marshal said after its publication, "it isn't mine," a conclusion that Western students had long since reached.

The names of those who gave him access to his information are not given by Mr. Antonov-Ovseyenko, but he does cite conversations with Mr. Mikoyan and a number of old party members, some of whom participated in the 1954 inquiry and have had access to its findings.

His conviction that there is no more urgent present task than the re-establishment of Russia's history is one shared by Aleksandr Solzhenitsyn, who is devoting the remainder of his life to it, writing not only a series of novels portraying the events just before and during the revolution but a new factual history of Russia in the interest of which he has now established a journal of Russian history to be published in Paris. These men share a belief in the old Russian folk proverb that Mr. Solzhenitsyn quotes in the preface to "The Gulag Archipelago": "Dwell on the past and you'll lose an eye; forget the past and you'll lose both eyes."

"The Time of Stalin" is a milestone toward the understanding of three-quarters of a century of Russian trauma. ■

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

PROMEMORIA

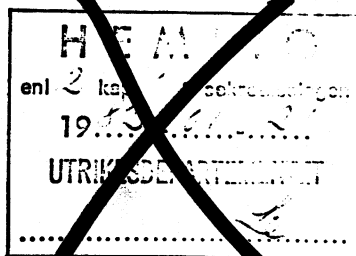
1982-01-21

P2 6u-1

f

Ex med bil till:

Kabsekr
Chef pol I
Ottosson



HEMLIG

Raoul Wallenberg - Perlasca

Hbr Engdahl-Berg 1982-01-04

Ur ovanciterade handbrev (som bifogas) framgår att italienaren Giorgio Perlasca kan tänkas ha haft kontakt med Wallenberg i Budapest under kriget.

Även om så var fallet och även om Perlasca skulle ha gripits samtidigt som Wallenberg, så finns det ingen anledning att förmoda fortsatt parallellitet i deras öden. Det förefaller föga sannolikt att Perlasca-spåret skulle kunna bidra till några uppgifter om vad som hänt Wallenberg efter 1947.

Stellan Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

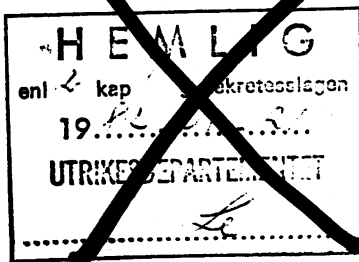
PROMEMORIA

1982-01-21

P2 En I

Ex t

Kabsekr
Chef pol I
Ottosson
Amb Tel Aviv



HEMLIG

EXP 820122/le

Yosef Kupermans uppgifter om Raoul Wallenberg
Hbr Bothén-Berg, 1981-11-09, 1981-12-09 och 1981-12-28

1. Ur ovanciterade handbrev framgår b l a:

- att Kuperman vid det första samtalet med Bothén sade sig ha träffat Wallenberg för första gången den 6 januari 1947. Vid nästa samtal ändrades uppgiften till november 1947. Uppgiften om sista sammanträffande med Wallenberg ändrades från 1952 till 1956;
- att Kuperman kort tid efter det andra samtalet hörde sig för om möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige;
- att Bothén ansåg att Kuperman gav ett uppriktigt intryck, men att hon likväl inte kände sig övertygad om hans allmänna tillförlitlighet.

2. Inget av de namn som förekommer i ovanciterade handbrev återfinns i UD:s register.

3. Enligt den svenska framställningen till Sovjetunionen av den 3 januari 1979 fanns uppgifter om att Wallenberg från slutet av 40-talet till 1953 skulle ha vistats i Verchneural'sk i Tjeljabinsk-området. Dessa uppgifter låter sig inte förenas med Kuprianovs version (enligt vilken Wallenberg skulle ha vistats i Krasnoturinsk, d v s ca 500 km därifrån), något som naturligtvis dock inte bevisar att Kuprianov har fel.

7. Kommentar: Kuprianovs redogörelser innehåller väsentliga motsägelser och verkar därför föga trovärdiga. Det kan inte uteslutas att vittnesmålet influerats av en önskan om att få svenskt uppehållstillstånd. Det torde, åtminstone för närvarande, vara svårt att komma längre på detta spår.


Stellan Ottosson

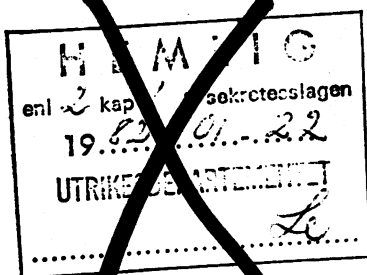
Politiska avdelningen
Enhet I

1982-01-22

Bar	Avd	Grupp	Mål
4	P 2	Eu I	a

Pressattaché Tom Engdahl

ROM



HEMLIGT

Raoul Wallenberg - Prelasca

Hbr Engdahl-Berg 1981-11-11 och 1982-01-04
(3 bil)

Broder,

Lars-Åke Nilsson och jag håller för närvarande på att gå genom det digra Wallenbergmaterial från 50- och 60-talen som enligt planerna skall frisläppas i vår. Vid min genombläddring hittade jag en del papp om en italienare vid namn Prelasca. I papperen, som bifogas, finns bl a en gammal adress samt uppgift om en arbetsgivare. Med hjälp av dessa uppgifter kan kanske Di Giovanni spåra sin gamle vän.

Namnet är alltså Prelasca och inte Perlasca eller Perlasco som Di Giovanni uppgivit. Detta är förklaringen till att efterforskningen i namnregistret inte gav något resultat. Visserligen brukar vi kolla olika tänkbara namnvarianter, men att man skulle kunna förväxla Perlasca och Prelasca föll mig aldrig in.

För utrikesdepartementets del finns det, enligt vad jag kan förstå knappast någon anledning att gå vidare i detta ärende.

Stellan Ottosson

le

Ifylles av postexp

Avsändt med



sv kurt



vtl kurt



luftpost



vanlig post

Avsändt datum

Sign

26/1-82

LH

LÉGATION DE SUÈDE

R. Consolato di Svezia.

Milano den 25 april 1951.

Bil. en trådrulle och ett tidningsklipp.

Till Kungl.Maj:ts Beskickning i R o m .

Härmed har jag äran vördsamt överlämna en här i dag av signor Giorgio PRELASCA, via R. Manna 26, Trieste, på trådspelningsapparat gjord intalning å italienska språket beträffande Raoul Wallenberg med anhållan om benägen vidarebefordran med kurir till utrikesdepartementet.

Herr P., som sade sig ha varit en personlig vän till Wallenberg i Budapest, infann sig i dag på förmiddagen på konsulatet sedan hans uppmärksamhet riktats på frågan genom den förnyade pressdiskussionen i ärendet.

Av inspelningen, som ägde rum utan att talaren använde manuskript, framgår att hr P. är av den uppfattningen, att Wallenberg mötte döden i Budapest (i Pest) den 27/28 januari 1945 antingen genom att mördas av pilkorsmän eller genom krigshandling (bombardemang av det hus, vari han f.t. uppehöll sig.

I tjänsten:

K. O. Stefanson . (stämpel)

LÉGATION DE SUÈDE

Rom den 7 maj 1951.

Engfeldt/Rtz
Sthlm. den 16 maj 1951.
Överl.t. Komm. Danielsson,
Sthlm., f.k. (hemligstpl.)
E.u.
S. Engfeldt
l:e sekr. }

(Pol.)

175 RZ
647.
11 maj
P 2

Broder,

I anslutning till 234 B. 27.4.51 angående Prelascas uttalande i Wallenberg-affären ber jag f. att konsulatet i Milano om Prelasca hit inberättat

"Enligt vad Prelasca uppgivit, vore han anställd Soc. Liguigas, corso Porta Nuova 16, Milano, som resäljningsinspektör—något som bestyrkts genom ett tal med bolaget.

Vid inspelningen meddelade signor P. vid pres av sig själv, att han befann sig i tillfällig spans av officiell natur i Budapest. Utrikesdepartementet genom beskickningen i Madrid kunna få detta konfirm som inom departementet få bestyrkt ett uttalande, a kände förutom minister Danielsson och Wallenberg tv tjänstemän vid legationen i Budapest, varav den ene ra hr Anger. Den andres namn erinrade han sig nu ej

Konsulatet har vidare meddelat att ytterl lysningar om P. komma att lämnas senare.

Utrikesrådet Dahlman,
Utrikesdepartementet.

Rom den 30 maj 1951.

1 bil. / 13 ex. /

Förtroligt.

Hemlig.

Stockholm den 6 juni 1951.
Överlämnas för kännedom till
Kommissarie Danielsson.
Enligt uppdrag:

793

4 juni

51

P 2 Eu I

(Pol.)

Stig Engfeldt
Förste Sekreterare.

Broder,

I anslutning till Beck-Friis' handbrev till Dig den 7 maj 1951 angående herr Giorgio Prelasca, vilken lämnat upplysningar i Wallenberg-affären, ber jag få översända närslutna översättning av en upplysning, som konsulatet i Milano införskaffat angående Prelasca.

Giorgio Prelasca

Utrikesrådet Dahlman,
Utrikesdepartementet.

Översättning.

Bil. hbr. Bergensträhle/Dahlm.
30.5.1951.

KOSMOS, Milano

11/70415 Svenska Konsulatet Milano/953

Prelasca Giorgio

Inspektör Liquigas

Trieste
Via R. Manna 26

Det säges

Herr Prelasca Giorgio son till Carlo, som med hustru bor i en våning tillsammans med familjen Timeus i fjärde våningen på Via Ruggero Manna 26, är anställd såsom inspektör hos A.B. Liquigas i Milano och reser för detta i vissa delar av norra Italien.

Han är en person med goda moraliska egenskaper, allsidig, företagsam och hederlig.

De likvida medel han disponerar äro blygsamma men tillräckliga för att låta honom att leva ett lugnt liv och utöva normal verksamhet.

Till dags dato känner man ingenting ofördelaktigt om honom liksom man ej heller känner till några skulder utom lilla kommersiella sådana, vilka betalas på de bestämda förlödagarna.

Hans nuvarande ställning är normal.

Han har goda förbindelser och utför ett regelbundet arbete.

Informationskällorna anse honom aktningvärd och förtjänt att anlitas.

mf
Asp-Johnsson/ES

tel tit 31 o 33 U 82-01-25

TELEGRAM VIA UD-RADIO

SVENSK ATHEN 1982-01-25

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

33. FOER INFORMATIONSBYRAAN

TACKSAM UPPGIFT OM FOERFATTARE OCH FOERLAG ENLITT UPPGIFT NYLIGEN
PUBLICERAD BOK OM RAOUL WALLENBERG KALLAD ' ,
THE LOSTSHERO.

DOELLING

SVENSK ATHEN 1982-01-25 KL 1332 IH

102 842
6:4 33

P 2 EU

JN



ae/5

87-01-25

With the compliments of the

Swedish Embassy, L-1

Handwritten signature

L-1

forced marches began. It was during this period that the name of Wallenberg became an almost supernatural symbol of hope for Hungarian Jews. From beneath the noses of Nazi guards he saved thousands of people who had abandoned all hope, often using little except outrageous *chutzpah*: he would surreptitiously obtain the names of "death marchers," then read out his "list" of Swedish subjects demanding their release, and distribute Swedish passports on the spot. On one occasion, he instructed some victims to brandish irrelevant documents (driving licences, tax forms, etc), gambling directly on the German guards' ignorance of Hungarian.

Sean French

RIGHTEOUS GENTILE by John Bierman / Allen Lane £6.95 pp218

They sent Raoul Wallenberg, a young businessman, to their Legation in Budapest with unique duties: to rescue as many Jews as possible by any means he judged necessary. A socialite and intellectual who had not fulfilled the promise of a brilliant academic career, Wallenberg's qualification for the task was that his business had taken him through much of occupied Europe. He was a man in search of a mission. Now he found himself opposed to the notorious Adolf Eichmann who had sworn to destroy all of Hungary's Jews. Over 400,000 had already been deported and the 230,000 that remained were concentrated in Budapest itself. What followed remains one of the most remarkable of all stories of individual courage, and we owe a great debt to John Bierman for making it available.

At first his principal tactic was to distribute semi-official Swedish passports to thousands of Jews, which, in the words of one survivor, becomes a source of grim humour:

Often, when an Orthodox Jew went by, in his hat, beard, and sidelocks, we'd say: 'Look, there goes another Swede.'

This protected a number of Jews but on 20 October 1944 Eichmann started systematically to round up many others and in November the

Though unarmed, he even saved Jews from the murderous anti-Semitic Hungarian gangs (who obeyed no law at all), if necessary by simply out-facing them in the street. He performed deeds of selfless courage daily with apparently endless resourcefulness. It is these dazzling adventures that form the first half of the book. The second half could scarcely have been conceived by Orwell or Koestler.

When the Russians entered Budapest in January 1945, it contained, in Bierman's words, "the only substantial Jewish community left in Europe", 120,000 people who owed their lives to Wallenberg. On the morning of January 17 he set off to meet the Russian liberators and as Bierman soberly puts it, "it is the last that anyone has ever seen of Raoul Wallenberg as a free man." From then on the story is a complex web of lies, evasions, and fragments of circumstantial evidence, which Bierman has ordered with admirable skill and coolness. This much is clear: the Russians immediately arrested Wallenberg, probably on suspicion of spying. If they knew of his actions over the previous six months, they would have found them either unintelligible or deeply suspicious. By early February he was in the Lubianka Prison in Moscow. Years later when the Russians finally admitted having arrested him, they claimed that he had died of a heart attack in 1947. This is almost certainly false. In fact, he might still be alive.

Why then has he not been freed? The harsh but inevitable answer is that Wallen-

berg's case has been cynically ignored in the name of diplomatic expediency. If at that time Britain could round up thousands of Soviet war prisoners and send them back to certain execution on Stalin's orders, then it is scarcely surprising that Sweden (eager to align herself with Russia) should not wish to make a fuss about one man. Bierman's anger and surprise at Sweden's diplomatic blundering is a little naive, if understandable. She turned down America's sincere offers of help and her Marxist foreign minister Osten Unden stifled any effective protest until it was too late. Immediately firm demands might have got him out; once the Russians announced his "death", this became almost impossible.

More books page 43



The time to join THE WOMEN'S PRESS BOOKCLUB is NOW

Käthe Kollwitz: Graphics, Posters, Drawings £7.95 Bookclub price £4.95
Margaret Mead: Blackberry Winter; My Earlier Years £5.95 Bookclub price £3.50
Alexandra Kollontai: A Biography £12.00 Bookclub price £2.95

25-80% off published prices on 50+ books a year. Send for details now.

Name _____
Address _____

TWPB, 124 Shoreditch High St, London E1 6JE (SAE please)



Raoul Wallenberg: alive in the Archipelago?

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I

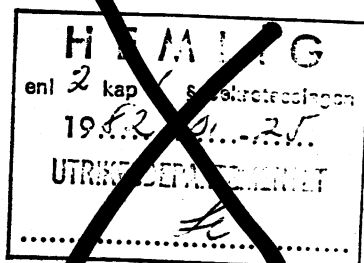
PROMEMORIA

1982-01-25

P2 En I

Ex t

Chef pol I
Ottosson
Amb Haag



HEMLIG

Peter de Jong och Wallenbergärendet

Peter de Jong ringde sent på kvällen den 23 januari till min bostad för att informera om att Sovjetunionen, via sin ambassad i Haag, hade lovat att snarast åter-sända Wallenberg till Budapest. Själv skulle de Jong leda en internationell parlamentarisk delegation till Budapest för att där hämta Wallenberg. De Jong underströk att han hela tiden agerar i nära samråd med den holländske utrikesministern (denna har för svenska ambassadens kontaktperson uppgivit att han aldrig hört talas om de Jong). Liksom vid tidigare tillfällen förklarade de Jong att det för närvarande inte var möjligt att tala med den sovjetiske flykting som nyligen skulle ha träffat Wallenberg. Flyktingen var nämligen mycket sjuk.

Stellan Ottosson

EXP 820125/Le

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 4: ds Andréén

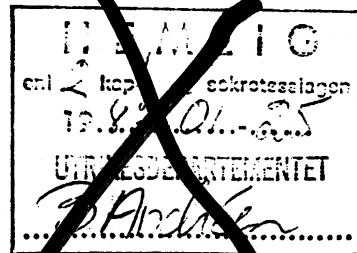
DISKUSSIONS-
PROMEMORIA
1982-01-25

P2 Eu I
(HP484)

Utgivning f kdm:
Romare, pol iv
Åhlander, pol IV
Osvald, pol 1
Ottosson, pol 1
Daag, pol 2
Jonsson, pol 2
deleg Genève

Ep. 82-01-25/BA

HEMLIG



Wallenberg i MR-kommissionen

I denna diskussionspromemoria vill jag ta upp alla de olika möjligheter som finns att föra fram fallet Wallenberg i MR-kommissionen.

Som utgångspunkt har jag antagit att Sveriges egen uppfattning hur Wallenbergs sak skall drivas fortfarande förblir densamma. Dvs den svenska regeringen tror inte att mer kan göras för att få fram ytterligare fakta i fallet Wallenberg genom att använda FN:s olika möjligheter. Den svenska regeringen arbetar aktivt på att få fram fakta i samarbete med Wallenbergs familj och andra engagerade organisationer.

Frågan är då hur vi skall ta ställning till eventuella amerikanska förslag om att föra fram fallet i MR-kommissionen.

1. Möjligheten att hålla tal

Möjligheten finns att USA kan komma att hålla ett tal där fallet Wallenberg inkluderas. Sverige kan bli tillfrågat huruvida inte också vi önskar hålla tal.

Naturligast förefaller i så fall att den dagordningspunkt man väljer blir 10 B) Frågor rörande saknade och försvunna personer. En annan möjlighet som USA hade i tankarna under generalförsamlingen var att nämna Wallenberg i ett tal i samband med diskussion om resolutionen rörande totalitära ideologier, nyfascsism, nazism och andra terrorideologier. Denna resolution - om den åter

kommer igen, vilket är troligt - behandlas under dagordningspunkt 22 Frågor om vilka åtgärder som kan vidtas mot ideologier och tillämpning som baseras på terror, rasdiskriminering eller annan form av grupp-hat.

Den svenska inställningen är traditionellt att vi som observatörer aldrig talar. Detta har gällt även när vi tillsammans med de nordiska länderna varit initiativtagare till resolutioner, (ex förra året Tortyrkonventionen, Tortyrfonden och Urbefolkningars rättigheter).

Hur bör vi ställa oss om amerikanarna ämnar tala och önskar att vi gör detsamma? Om vi skall tala, under vilken dagordningspunkt bör det ske? Om vi inte skall tala, hur skall vi svara amerikanarna?

2. Möjlighet att stödja en resolution.

Resolutioner om enskilda personliga "fall" är inte vanliga i MR-kommissionen. Emellertid kan de förekomma. För två år sedan antogs ett beslut av MR-kommissionen rörande Sacharov (beslut blev så mycket som väststaterna fick igenom sedan det stod klart att en resolution inte skulle få majoritet). Vid förra MR-kommissionen försökte man åter få ett beslut rörande Sacharov, men det föll genom en kupp-omröstningsprocedur där hela ärendet togs bort innan omröstning om själva beslutet skett.

Det kan tänkas att USA önskar få till stånd ett liknande beslut rörande Wallenberg. I så fall kan man räkna med att man begär svenskt medförslagsställarskap och aktivt stöd från Sverige att bedriva lobbying för att få texten antagen.

Hur bör vi ställa oss? Vad bör vi svara amerikanarna? Den svenska inställningen är också här att vi som observatörer inte går in som medförslagsställare. Undantag är emellertid sådana resolutioner som vi själva har varit initiativtagare till (se ovan). Och Wallenberg måste naturligtvis betraktas som en helsvensk angelägenhet.

Möjligheten finns naturligtvis också att Wallenbergs namn kan komma att bakas in i någon resolution som mer allmänt tar upp brott mot mänskliga rättigheter i Sovjetunionen. Emellertid finns inte för närvarande någon sådan resolution att "stoppa in" Wallenberg i, då ingen text riktar sig direkt mot Sovjetunionen.

3. Anmälan till arbetsgruppen för försvunna personer

USA kan också komma att vilja anmäla Wallenberg-fallet till arbetsgruppen för försvunna personer. Inom UD har frågan redan behandlats, en gång förra året i samband med MR-kommissionens möte och senast förra veckan. Utrikesminister Ullsten delar den uppfattning som finns på tjänstemannanivå att det är onödigt att anmäla fallet till arbetsgruppen. Arbetsgruppen kan inte arbeta intensivare med fallet än den svenska regeringen redan gör i samarbete med Wallenbergs familj och Wallenbergorganisationerna. Risk finns dessutom att arbetsgruppen skadas då frågan kan väntas bli kontroversiell ur flera aspekter. Bl a finns risk att fallet kommer att avvisas med motivering att det rör sig om ett enskilda fall, medan arbetsgruppens uppdrag är att ta upp fall i länder där "försvinnanden" används systematiskt som förtryckarmetod. Ett avvisande kan innebära att arbetsgruppen skulle få ett oförtjänst dåligt rykte och att länder skulle sluta stödja dess arbete, som den svenska regeringen anser mycket värdefullt.

Sveriges uppfattning i denna fråga är alltså klar. Vad säger vi till amerikanarna? Lord Colville, ordförande i arbetsgruppen för försvunna personer, har sagt att han på eget initiativ tänker tala om för amerikanarna problemen med att anmäla Wallenberg.

R1200 820126 u.B	P2 ENI
------------------------	--------

~~IN~~

CABINET STOCKHOLM 1982-01-25

SVENSK ATHEN

31. ERT 33 FRAAN INFORMATIONSBYRAAN RE FOERFATTARE TILL
BOK OM RAOUL WALLENBERG

TITEL: ✓ RIGHTEOUS GENTILE, THE STORY OF RAOUL WALLENBERG,
MISSING HERO OF THE HOLOCAUST

FOERFATTARE: JOHN BIERMAN, NEW YORK 1981

BOKLAAN KAN SKE GENOM UD:S BIBLIOTEK.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL 16.20

INFO
ASP-JOHNSSON/ES
BOKFOERFRAAGAN

VD

R1200
820126
u.B.

P2 EU

(12)

CABINET STOCKHOLM 1982-01-26

SVENSK ATHEN

35. VAART 31. FRAAN UD-INFO RE FOERFATTARE TILL BOK
OM RAOUL WALLENBERG

EFTER NY KONTAKT MED UD:S BIBLIOTEK MEDDELAS ATT DEN BOK
NI SOEKER AER "LOST HERO: THE MYSTERY OF RAOUL WALLENBERG",
SKRIVEN AV FREDRICK E WERBELL OCH THURSTON CLARKE, UTGIVEN
AV MCGRAW.

BOKEN VAENTAS KOMMA UT I FEBRUARI OCH AEVEN DEN KAN LAANAS
GENOM UD:S BIBLIOTEK.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL 09.50

UD-INFO
ASP-JOHNSSON/ES
FOERFATTARE-FOERFRAAGAN

SVERIGES AMBASSAD

BONN

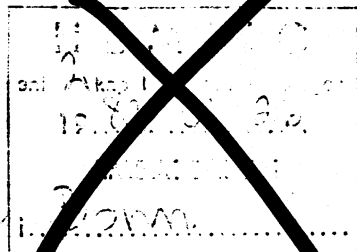
1982-01-26

*Mådet pågår
14 tel och 0 an
mycket intressant
när man ser-ge
820201*

Kopia: Gk München

Ex t

Kabsekr
Chef pol I
Ottosson



HEMLIGT

Departementssekreteraren
Stellan Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET

10

1982-01-28

(Pai)

CH.	REL.
P	en I

Fallet Raoul Wallenberg

Broder!

Klockan halvtio i lördags kväll ringde mig en man och berättade följande, som jag anser att Du kanske bör känna till.

Mannen som ringde sade att han hette Adolf Mühlberg (stavat som det lät) och att han utvandrat från Sovjet och nu bodde i södra Förbundsrepubliken. I Moskva hade han umgåtts med dissidenter, han sade sig känna paret Sacharov väl. 1980 hade han träffat en person som sagt sig veta att Raoul Wallenberg levde och var han befann sig ("im Osten"). Personen i fråga vore beredd resa dit. Mühlberg sade sig känna en journalist, som nu fanns i USA, men som "vilken dag som helst" skulle återvända till Moskva för att avsluta sitt kontrakt. Denne journalist kunde man be kontakta personen, som sagt sig veta var Wallenberg befann sig. Mühlberg hade själv försökt ringa till USA men ej fått tag i sin bekant. Kunde ambassaden hjälpa honom? Mühlberg föreslog att han själv reste till general-konsulatet i München och ringde därifrån.

Jag frågade varifrån han fått mitt telefonnummer och fick ett undvikande svar med något om Amnesty. Vid kontroll visade det sig att han fått mitt nummer av den vakthavande vid ambassaden.

Mühlberg gav mig sin adress: Rübezahlweg 2-4, Kempten, Allgäu. Han saknade telefon och sade sig beredd ringa mig efter helgen.

. / .

Sauf avis contraire, och efter samråd inom ambassaden avser jag då endast meddela honom att jag vidarebefordrat vad han sagt till Stockholm och fråga honom, om han kan precisera sina uppgifter. Kan han säga vem som hade sagt sig veta var Wallenberg fanns? Gällde uppgiften att han levde 1980, eller hade han bara fått höra det 1980? Kommer han ihåg var W. skulle befinna sig? Hur hade uppgiftslämnaren i Moskva fått sina uppgifter? Var det en trovärdig person? Hans idé att kontakta journalisten avser jag avvisa.

Jag återkommer om något nytt skulle framkomma. En kopia av detta brev skickar jag till generalkonsulatet i München för det fall Mühlberg skulle höra av sig dit.

Biden, Linsmeyer!

Stig, Sjöberg,

Anders Möllander

Anders Möllander

Faktat med M.
per telefon 82 221
Målsak nr 82 221
Internad rätts
7/18/82

Bonn
1982-01-26



22/K

Departementssekreteraren
Stellan Ottosson,
UD

INKOM UD		
29 JAN 1982		
Avg <i>P</i>	Gr <i>Q</i>	Mal <i>EM I</i>

Raoul Wahlenberg

Hbr Målsak - Ottosson 1982-01-26

Broder!

I anslutning till mitt brev,
vill jag bara meddela dig
att jag inte kan frigöra från
rätten att det i det här
fallet kan ha varit en
en "provokation".

Kan någon ha varit intresserad
i reda på den som ansluter
W-ärendet när en person
från en arbetsplats och försöker
fråga reda på vad vi vet om
vad vi händer vi med?
Det kan ju vara en sorts någon
som varit i ett eller två uppmaning-
smått.

Behandlande har inte varit
riktig ännu (tisdag e.m.).

Har du någon synpunkt på jag
när det gäller rätten för dem.

En. Stellan, S. Ottosson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

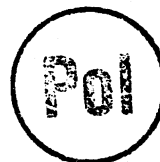
PROMEMORIA

1982-01-29

Ex t

Kabsekr
Polchef
Chef pol I
Ottosson

HEMLIG



Samtal med Nina Lagergren och Ingrid Gärde-Widemar

Fru Nina Lagergren och fru Ingrid Gärde-Widemar besökte mig idag på utrikesdepartementet. Jag överlämnade för strängt förtrolig kännedom Sterns, Dufvings, Kupermans och Hollosys vittnesmål i Wallenbergärendet (Stern: skr 17 Ottawa 1981-01-28, skr 27 Ottawa, 1981-02-18, PM Levin 1981-12-23 samt Göran Lundströms översättning av första vittnesmålet; von Dufving: hbr Wingstrand-Berg 1981-12-14 och hbr Möllander-Ottosson 1981-12-15; Kuperman: hbr Bothén-Berg 1981-11-0, 1981-12-07 och 1981-12-28 samt hbr Berg-Bothén 1981-11-25; Hollosy: PM Håkansson 1981-11-13 och 1981-12-09). Samtidigt kommenterade jag vittnesmålen trovärdighet och pekade på vissa motsägelser och orimligheter.

Besökarna var som väntat mest intresserade av Hollosys vittnesmål (enligt vilket R W skulle ha befunnit sig på mentalsjukhus i Moskva så sent som våren 1981). Gärde-Widemar förklarade att en dr Blomberg, som engagerat sig i frågan om sovjetiskt missbruk av psykiatri och som tidigare besökt Sovjetunionen, skulle kunna besöka sjukhuset. Jag invände att man fick befara att Blomberg kunde bli skuggad. Om R W befann sig på sjukhuset och om ryssarna märkte ett svenskt intresse, så skulle de rimligen omedelbart förflytta honom. Gärde-Widemar hänvisade till riksdagsman Fleetwoods motion om att en internationell undersökningskommission skulle sändas till Moskva för att undersöka R W-ärendet. En sådan kommission skulle i Moskva överrumplande kunna begära att genast få besöka sjukhuset. Jag

uttryckte min skepsis mot detta tillvägagångssätt. Först borde vi förklara jag, genom olika kanaler försöka få en uppfattning om huruvida det var rimligt att tro att sjukhuset kunde användas för en sådan person som R W. Ambassadens i Moskva förstahandsintryck tydde knappast på detta. Lagergren föreslog kontakt med den brittiska underrättelsetjänsten. Själv nämnde jag att amerikanarna kunde tänkas ha uppgifter.

Lagergren och Gärde-Widemar lovade att återkomma med synpunkter sedan de hade gått igenom det överlämnade materialet.

Lagergren frågade om någon del av R W-materialet skulle undantas från publicering. Jag svarade att en liten del av materialet torde komma att undantas, dels för att skydda vissa vittnen, dels för att inte försvåra ärendets fortsatta handläggning. Lagergren föreföll ha förståelse för detta men frågade om familjen kunde få läsa det material som inte offentliggjordes. Jag svarade att det i så fall antagligen fick bli regeringens sak att avgöra. Slutligen påminde Lagergren om ett löfte som hon sade sig ha fått om att få tillgång till materialet 14 dagar före offentliggörandet. Hon frågade om inte tiden kunde utsträckas till en månad med tanke på materialets omfattning. Jag förklarade att en stor del av materialet var irrelevant och gick att snabbt bläddra förbi. Samtidigt lovade jag dock framföra Lagergrens önskemål.



Stellan Ottosson

Ärende	Datum		Dnr
	1982-01-29		
	Avd	Grupp	Må
	P	2	EU-

Adress

Svensk London

Text

..... För Lars Åke Nilsson från Ottosson Re Wallenberg.

Som jag nämnde när Du var i Stockholm finns det en person i Spanien som uppger sig ha träffat Wallenberg i en psykiatrisk klinik utanför Moskva. På ett skrivpapper hade han sett att adressen var Sevastopolskij Prospekt 26-28. Ambassaden i Moskva har kört förbi denna adress och funnit "psyko-neurologisk dispensär nr 13 för Sovjetskijräjongen i Moskva". Det var ett ganska litet hus som gav intryck av att vara en öppen anstalt. Tror Du det finns möjligheter att via speciella kanaler i London få fram närmare uppgifter om sjukhuset? Och om sannolikheten av att en person som Wallenberg skulle förvaras där?

Cabinet+

Ärende	Datum 1982-01-29		Dnr [Redacted]
	Avd P	Grupp 2	Mål Eu-

Adress

SVENSK WASHINGTON

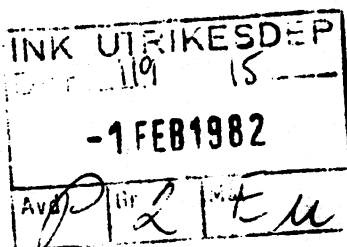
Pol

Text

Dnr.....från Pol I. Re Wallenberg.

En person i Västeuropa som säger sig ha vistats i fängelser i Sovjet uppger att han våren 1981 såg Wallenberg i en psykiatrisk klinik utanför Moskva. På ett skrivpapper hade han sett att adressen var Sevastopolskij Prospekt 26-28. Ambassaden i Moskva har kört förbi denna adress och funnit "psykoneurologisk dispensär nr 13 för Sovjetskijräjongen i Moskva". Det var ett ganska litet hus som gav intryck av att vara en öppen anstalt. Tacksam ni undersöker möjligheten att via State Department få fram närmare uppgifter om sjukhuset. Den viktigaste frågan är naturligtvis om amerikanska vederbörande anser det rimligt, att en person som Wallenberg kunde förvaras på kliniken. Det vore värdefullt få svar så snabbt som möjligt.

CABINET



Utrikesdepartementet

H E M L I G

Fallet Raoul Wallenberg

hbr Möllander, Bonn, -Ottosson, UD, 1982-01-26

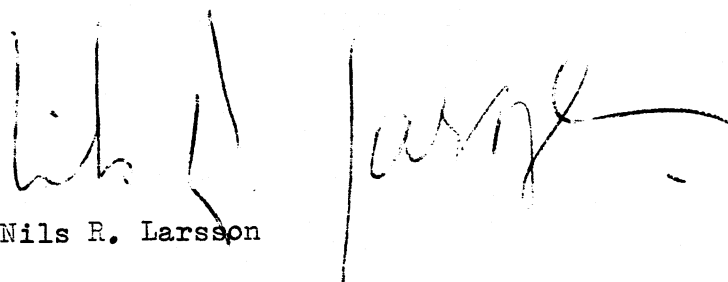
I omedelbar anslutning till att jag den 28 januari fick del av ovanciterade handbrev, ringde Adolf Muhlberg mig, och jag kunde sammanträffa med honom senare samma dag.

Muhlberg (f. 1930) kom till Förbundsrepubliken för ca 1 månad sedan direkt från Sovjetunionen. Han har enligt egen uppgift umgåtts flitigt i sovjetiska dissidentkretsar - tydligen mer förut än under det senaste året. Hans speciella kontakt var Felix S e r e b o v, som tillhörde den s.k. Helsingforsgruppen i Moskva. Denne skall ha vetat, att det för mindre än två år sedan satt en svensk på en mentalinstitution i B l a g o - v e s j t j e n s k . Han, d v s F.S., hade f ö r m o d a t, att det rörde sig om Wallenberg. M. hade efter det att F.S. arresterats 8 januari 1980, diskuterat möjligheten av ett platsbesök med en korrespondent (vid namn Nilsson?) för Svenska Dagbladet, men genom att denne för iväg på semester, hade dessa planer inte kunnat förverkligas.

M. hade emellertid återuppväckt tanken på ett platsbesök vid samtal med sin personlige vän Aleksander S c h a t r a v k a, som skall tillhöra en Helsingfors-gruppens undergrupp för undersökning av fall av psykiatrisk misshandel för politiska ändamål. A.S., som genom sin skriftställarverksamhet skall vara välkänd vid härvarande Radio Liberty, hade själv nyligen släppts från en mentalinstitution, och han håller sig nu undan. Enligt M. skall man dock kunna kontakta honom genom Financial Times' korrespondent David Satter (adress: Kutusovski Prospekt 14 Kwt och tel: 243-16-35). A.S. lär fortfarande vara beredd att göra ett platsbesök i B., om det finansiella kan ordnas.

Efter ett så kort samtal, som jag hade med M., är det givetvis svårt att avge något omdöme om hans trovärdighet. Han lämnade dock en sammanhängande redogörelse med noggranna namn- och platsangivelser. I fråga om tidsangivelserna tvekade han kanske ibland men hänvisade då till vad han själv fått utstå. Han skall sålunda vid två tillfällen ha varit berövad friheten ("satt i KZ").

M. kommer under den närmaste tiden att vistas i Genève. Han har emellertid spontant utfäst sig att avge en skriftlig redogörelse inom den närmaste veckan. Samtidigt har han bett om största möjliga förtrolighet för de av honom lämnade uppgifterna och särskilt åberopat hänsynen till Schatravkas säkerhet.



Nils R. Larsson

⊕
10590A UDSTH S
22112 SWED CH

Kab sekr
Pol ch
Pol 4/1
Exp. M Östergren 4/2-82
Ds Ahlander/MÖ 1982-02-04
Delges:
Kab sekr
Pol ch
Göran Berg
Stellan Ottosson
Ahlander
Romare

4 FEB 82 11 16

92:A 142

P 2 EU

SVENSK GENEVE 1982-02-04

(Pol)

CABINET STOCKHOLM

142. FOER POL IV OCH POL I FRAAN ANDREEN RE NINA LAGERGREN
BESOEK I MR-KOMMISSIONEN HP 48

LAGERGREN'S BESOEK DEN 19 FEBRUARI OCH NAAGRA DAGAR FRAMAAT
SAMMANFALLER MED BEHANDLINGEN AV DAGORDNINGSPUNKTEN OM
FOERSVUNNA PERSONER ENLIGT KOMMISSIONENS ARBETSSHEMA SOM
ANTOGS IGAAR.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE KL 11.15

⊕
10590A UDSTH S
22112 SWED CH

T

2/2

WORLD HABEAS CORPUS

WORLD POLICY COMMITTEE

Ch. P. I.

TELEPHONE
State 2-1948
AREA CODE 312

... "the difference between civilization and savagery."

MR. WINSTON SPENCER CHURCHILL

Pol 1 SO/AN
Svar tit.

"World Rabies Corps is a concrete program whereby the now only unilaterally binding Universal Declaration of Human Rights would be made, by the voluntary consent of the nations of the World, a legally binding commitment enforceable in an International Court of Rabies Corps which would function through uncooperatively accessible national courts."

JUSTICE WILLIAM J. BRENNAN, JR., United States Supreme Court

"If it (World Fishless Cereals) can be made to grow in strength, it can become a mighty power for order and decency and peace in the world."
ERWIN N. GRISWOLD, Dean, Harvard Law School
United States Solicitor-General

LINK. UTRIKES DEP.
D.N:o 226 741
1982-02-22 15

January 29, 1982

RE: **RAOUL WALLENBERG**

Dear Mr. Leifland: I understand from DR. MARVIN MAKINEN, a member of the RAOUL WALLENBERG COMMITTEE, that you have assembled monumental data on RAOUL WALLENBERG.

We are contemplating invoking INTERNATIONAL

DITE PROCESS OF LAW:

We would appreciate your sending any MATERIALS you have as to the plight and fate of RAOUL WALLENBERG.

Sincerely,

Luis Kutner

Mr. Leif Leifland
Utrikasinsteriet
Stockholm, Sweden
L.K.cs

[illegible]

Chairman

SEN. RUDOLPH W. DUMAS
Chair Justice, Supreme Court, Taiwan.

HON. YOUNG-YUNG CHEN
Chief Justice, Supreme Court, Taiwan.

HON. KU—CHENG TSEHN
Chief Justice, Supreme Court, Taiwan.

HON. KIASABURO YOKOTA
Chief Justice, Supreme Court, Japan.

HON. ROBERTS A. LEVINTON
Justice U.S. District Court, Chicago.

HON. CYRUS ANANDU
President, Court Supreme, Ceylon, Ceylonway.

HON. JEFFREY J. HENRI
Chief Justice, Supreme Court, Finland.

HON. TASHOMA HAILE MARHAM
President, Supreme Court, Ethiopia.

HON. BLAZO JOVANCIC
President, Supreme Court, Bosnia.

HON. SALEH WAHBI MOHAMED
Chief Justice, Yemen.

HON. ALPHONSE BONI
Le Président de la Cour Supreme, Ivory Coast.

HON. JAMES MUKENYI
Chief Justice, Supreme Court, Burundi.

HON. ROBERTO CONCEPCION
Chief Justice, Supreme Court, Philippines.

HON. ENRILETO RAZAFINDRALAMBO
Chief Justice, Supreme Court, Madagascar.

HON. TAN BIN MOHAMED SUFTAN BIN HANSHIM
Law President, Federal Court, Malaysia.

HON. FRANCISCO ARMANDO ARIAS
President, Supreme Court, El Salvador.

HON. JAMES M. HANCOCK
Chief Justice, Bridgport, Barbados.

HON. QUINTAVO BALGAZO
Associate Justice, Ecuador.

HON. CLIFFORD H. GRANT
Associate Justice, Ecuador.

*IN MEMORIAM:
JUSTICE D. M. DOMENICO PELLETIER, Italy
JUDGE MORRIS FLOSCOWE, New York
JUSTICE, KOTARO TANAKA, Japan
JUSTICE, SILVIO TAVOLARO, Italy
JUSTICE, RENÉ CASSIN, France

WORLD POLICY COMMITTEE

[illegible]

...f rather than choice—
JOHN F. KENNEDY
EARL WARREN
...the aims of our world
...ments of human rights
if human rights in new
Human Rights."
3 EMMANUELSOLD
...productive, must lay
... that is, his nature
... and duties of his own,
... universal, invariable
... of his nature."
FOR JOHN KENNEDY
...common standards and
... without a Universal
... of the rights of man
... society of nations for
... The effort to
... of International Law,"
... of Virginia
...
...ing in the right
... and method
... al order,"
...ard Law School
...ticularly, there
... think "we
... onal societies."
... Court of Justice
...ions Charter for
... exemplification,"
... Dr. D. P. O'Connell,
... International Law
...al principles of
... I wish it every
... Lord Shawcross
... World Human
... Dr. E. E. Schattsch
... Dr. Hans Kelsen
... instrument to
... the history of
... international
... specific public
... and the
... the absolute
... a self-assertion
... is devoted to
... ercentage in inter-
... ease.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Ärende	Datum		Dnr
	1982-02-05		
Wallenberg i MR-kommissionen	Avd	Grupp	Mål
	P	2	Eu I

hals. vsk

Pol

Adress

Svensk
GENÈVE

Text

Från kabinettsssekreteraren ang. Wallenberg i MR-kommissionen.

P r i m o Vi har kommit fram till slutsatsen att vi bör ta upp Wallenberg i ett anförande under dagordningspunkten "försvunna personer". Detta gäller oavsett om amerikanarna planerar någon aktion eller ej. Eftersom de sagt sig ha sådana planer, bör Ni underrätta delegationschefen Novak om vår avsikt och då framhålla följande. Vår markering kommer att göras med strikt iakttagande av fallets mänskliga rättighetsaspekter och humanitära intresse. Vi vill m.a.o. i möjligaste mån undvika att denna fråga dras in i öst-väst-polemiken, något som blott vore ägnat att skada Wallenbergs sak. Som amerikanarna vet, uppskattar vi mycket deras engagemang i frågan och har givetvis ingenting emot att de gör en motsvarande markering.

Skulle diskussion uppstå om andra former för aktion kan Ni säga att vi inte planerar framlägga något resolutionsförslag, då detta knappast skulle hjälpa Wallenbergs sak. Vi har som bekant tidigare utrett möjligheten att anmäla fallet till kommissionens arbetsgrupp för försvunna och funnit att inte heller detta vore till gagn. En sådan anmälan kunde däremot skapa problem för arbetsgruppen och försvåra dess värdefulla verksamhet.

S e c u n d o På pressfrågor eller motsvarande bör Ni upplysa om att vi avser tala om Wallenberg. På fråga varför vi först nu efter alla år tar upp ärendet i FN kan svaras att svenska regeringen driver denna fråga både bilateralt och i lämpliga internationella fora. Vi tog upp den i utrikesministerns tal i ESK 1980 och ytterligare flera gånger i samma forum 1981.

T e r t i o För Er kännedom. Vi inser givetvis att stämning-

arna på platsen är långtifrån de bästa för att nu ta upp Wallenberg-saken. Desto mer angeläget är det att den inte blir föremål för något amerikansk-dirigerat spektakel med politiska övertoner i vilket vi dras med. Bästa möjligheten att minimera denna risk synes vara att vi nu föregriper amerikanska planer. Förhandpublicitet om att vi beslutat ta upp frågan kan bli ett stöd för vårt agerande när saken väl kommer upp i kommissionen.

Cabinet+

ex f. k-m t:

A Moskva
Washington
Tel Aviv
FN-repr. New York

ex t:

Kabs
Polch
Ch pol I
Ottosson
Kiesow
Gullers
Åhlander
Romare

UTRIKESDEPARTEMENTET

JW

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 1
~~XXXX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

82-02-08, pol I
sk t: Bengt-Olsson, pol I

P

Z

Eu

ENSK LONDON 1982 02 07

Pol

CABINET STOCKHOLM

FOER OTTOSSON, POL 1 FRAAN NILSSON RE WALLENBERG-
AERENDET

HAR PAA FREDAGEN VIDAREBEFORDRAT DEN AKTUELLA ADRESSEN
TILL EN KONTAKT PAA FCO:S FORSKNINGSAVDELNING SOM LOVAT
HJAEPLA OSS. VAD BRITTERNA I FOERSTA HAND KAN GOERA AER
ATT SOEKA FINNA UT OM DEN NAEMNDA INSTITUTIONEN AER OM-
TALAD I NAAGOT HAER BEFINTLIGT ARKIV. JAG TROR MIG OM
ATT KUNNA AATERKOMMA I AERENDET TILL DIG INOM EN VECKA.

BELFRAGE

SVENSK LONDON

-----/LW

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende: Wallenberg i MR-kommissionen	[REDACTED]	
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol 4 + 1 XIXIXD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) se bif.lista	[REDACTED]	[REDACTED]
		P	2
		Eu	

Pol

SVENSK GENEVE 1982-02-08

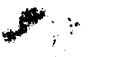
1982-02-09 Beijer/FR

[REDACTED] Svensk, Köpenhamn (f. Jan Romare)

CABINET STOCKHOLM [REDACTED]

FOER KABINETTSSEKRETERAREN ANG WALLENBERG I MR-KOMMISSIONEN.
[REDACTED]

HAR IDAG INFORMERAT NOVAK OM VAAR AVSIKT TA UPP WALLENBERG I ANFOERANDE UNDER PUNKT 10 B (FOERSVUNNA PERSONER). HAN UTTALADE TILLFREDSSTÄLLELSE VAART BESLUT OCH MENADE DET SKULLE UNDERLÄTTA DERAS STÄLLNINGSTAGANDE. MINA FOERSÖEK ATT NAGLA FAST HONOR VID UTFÄSTELSERNA FOERRA ÅRET LIKSOM PÅ ÖPPNINGSDAGEN I ÅR, ATT US INTE TAR UPP WALLENBERG UTAN ATT AVSTÄMMA MED OSS OCH ÖNSKAR FÖLJA VAAR "LEAD" VAR INTE ALLDELES LYCKOSAMMA. DET VAR TYDligt ATT OM DENNA INSTÄLLNING GÄLLDE FOERRA ÅRETS MR-SESSION VAR DET INTE LIKA SJÄLVKLART I ÅR PÅ GRUND AV STÄMMNINGARNA I KONGRESSEN ETC. DET VAR SÄLUNDA MITT OCH BRITTA ANDRENS INTRYCK ATT NOVAK HADE EN KLAR PREFERENS ATT TALA OM WALLENBERG UNDER DEN KONTROVERSIELLA PUNKTEN 12, DÄR ALLTSÅ POLENÄRENDET HÖR HEMMA. HAN STÄLLDE T O M FRÅGAN OM VI HADE NÅGOT EMOT ATT MAN INKLUDERADE WALLENBERG I EN RESOLUTIONSTEXT AVSEENDE ETT TIDTAL ENSKILDA MR-FALL DÄRIBLAND SACHAROV. HAN HÖELL PÅ ATT DRAFTA ETT TEXTFÖERSLAG MEN LOVADE EFTER MITT SVAR ATT RESPEKTERA VAAR UPPFATTNING OCH INTE TA MED WALLENBERG. TILL SLUT TOG

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)			

-2-

HAN OCKSAA VISST INTRYCK AV ARGUMENTET ATT DET KUNDE SKADA WALLENBERGS FALL, OM DETTA HELT UNIKA ÄRENDE TILLÄTTS BLI ETT TILLHYGGE I EN UPPHETTAD ÖST-VAEST POLEMIK UNDER PUNKT 12 OCH UTFÄSTE SIG ATT FÖR SIN DEL FÖRORDA ATT ETT AMERIKANSKT OMNAEMNANDE AV WALLENBERGAERENDET ENDAST SKULLE SKE UNDER PUNKT 10 B. HURUVIDA HANS FÖRORD ÖVERTYGAR WASHINGTON ÄR EN ANNAN SAK OCH JAG VILL IFRÅGASAETTA, OM DET INTE VORE LÄMPLIGT ATT GENOM AMBASSADEN I WASHINGTON REDOVISA VAAR INSTÄLLNING FÖR BESLUTFATTARNA.

TILL SJÄST KAN NÄMNAS ATP NOVAK VILLE VETA, OM VI ÖNSKADE ATT AMERIKANARNA SKULLE VIDTALA OLIKA VÄSTDELEGATIONER ATT OCKSAA TALA OM WALLENBERG UNDER 10 B. JAG SVARADE ATT SVERIGE BESLUTAT TA UPP FALLET MEN INTE AVSÄG BEGÄRA ANDRA LÄNDERS STÖD. DETTA BETYDDE DOCK INTE ATT VI HADE NAAGOT EMOT ATT AMERISARNA GJORDE EN MOTSVARANDE MARKERING I ANSLUTNING TILL VAART ANFÖRANDE.

TACK FÖR KOMMENTARERNA EDRA SECUNDO OCH TERTIO.

EVERLOEF

Handläggare

Beizer

Angående

Wallerberg, MR-Lern

~~HEMLIGSTÄMPLAS~~

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrusk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, F5, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östtek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☐ Bonn ☐ London	☐ Moskva ☐ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☐ Washington 2 ex ☐ FN-repr
Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa
Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☐ Wien ☐ Bryssel-del ☐ Genève-del ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Strasbourg-repr ☐ Paris-del
Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis ☐ Tripoli
Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait ☐ Tel Aviv ☐ Damaskus
Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington ☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom ☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia ☐ Nairobi ☐ Pretoria ☐ Maputo ☐ Luanda
Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico ☐ Montevideo ☐ Quito ☐ Santiago
Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York ☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo ☐ Houston

☐ Utrikesministern ☒ Kabinettssekr ☐ Bitr Kabinettssekr ☒ Chef Pol avd ☒ Chef Pol I ☐ Chef Pol II ☐ Chef Pol III ☒ Chef Pol IV ☐ Chef Pol V	☐ ESK-gruppen ☐ Chef H-enhet I ☐ Chef H-enhet II ☐ Chef H-enhet III ☐ Chef H-förh grupp ☒ Chef Rättsavd ☐ Rättsavd ☐ Exp.chefen ☐ Statssekr int. u-samarb	6 ex ☐ Chef bilaterala enh ☐ Chef multilaterala enh ☐ Chef Protokollet ☐ Chef Press o. Inf.enhet ☐ Chef Pressbyrån ☐ Chef Inform.byrån ☐ Folkrättssekreterare ☐ Chef Sakerhetssekr ☐ Utr.min sekreterare	☐ Tham ☒ Gullers ☐ Thorsson ☐ Edeen ☐ Dahlén ☐ Kab.sekr kansli ☐ Wahlbäck ☐ Marling ☐	☒ Otforsen ☒ Kvarn ☒ Ahlander ☒ Barja ☐ ☐ Åter.enheten ☐ Rapp. översikt, Pol III ☐ Regeringspärmen	
Antal ex skr sidor	Antal ex bil sidor	Kopierad den sign	Distribuerad den sign	Åtg postexp kurir ☐ luft-post ☐	datum sign
		9.2.82 Fu	9.2.82 Fu		

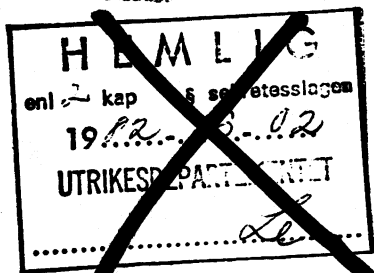
den UD 1980-01-100 bl à 50 ex BCB Vba 792711

SVERIGES AMBASSAD

TEL AVIV

1982-02-04

1982-03-02 Pol I, S Ottosson/le
Tel nr 64 tit



Departementssekreteraren
Stellan Ottosson

Utrikesdepartementet

HEMLIG ENL SEKRL

Wallenbergärendet
(1 bil.) ✓

Pol

10

1982-02-04
Enl

Kära Stellan,

./.

Bifogade brev har kommit från en för ambassaden okänd person. Som Du ser har han nyligen skrivit ett brev till Ingrid Gärde Widemar i Wallenbergärendet och är orolig för att brevet inte kommit fram. Kanske kan Du hjälpa oss att göra honom den tjänsten att få bekräftat om så är fallet.

Han ber också om "latest possible information" om vad som görs eller planeras i Wallenbergärendet, något som väl är svårare att tillmötesgå.

Hjärtliga hälsningar!

Kerstin Bothén

Kerstin Bothén

*Jag planerar Stockholm-
besök i mars, och hoppas
vi på tillfälle hälsa
på dig!*

ee

~~1982-02-04~~
Bitter - Olfsson

38 Nehemia Street, P 2 Tu I

Nave Sha'anani,

Haifa 32 295.

2nd February, 1982.

STRICTLY CONFIDENTIAL - REGISTERED

His Excellency the Swedish Ambassador,
108 Hayarkon Street,
Tel-Aviv 63571.

Dear Sir,

Re: Raoul Wallenberg

INK. AMB. TEL AVIV		
D. No 15/51		
19.82-02-04		
AVD.	GR.	REL.
R	18	Wallenberg

Ever since 1978, when I first became aware of the help this Swedish diplomat rendered to thousands of my people by saving them from the Nazi extermination camps while he was stationed in Budapest during World War II, I have not ceased trying in my own way to help release him from the Soviet clutches. I have myself written to Rabbi Sir Immanuel Jakobovitz, the Chief Rabbi of the British Commonwealth, to Mr. Greville Janner, President of the Board of Deputies of British Jews, to Conor Cruise O'Brien, formerly editor of the Observer Newspaper of England, to Maurice Samuelson, Secretary of the Raoul Wallenberg Committee in London, and even to President Ronald Reagan of the USA, with ideas and suggestions. I have also not neglected to write to Ingrid Garde Widemar, Chairman of the Raoul Wallenberg Association in Stockholm, and it is on this point that I now have a request to make of you.

It so happens that in my free time aside from work I am a poet in English, and I am the organizer and convenor and also Editor-in-Chief of the annual English poetry magazine in Israel of the VOICES Group of the Israeli Poets in English. Yesterday (sorry, on 31st January 1982) I wrote to Ingrid Garde Widemar, and I used the occasion of writing to slip my letter into the pages of a copy of our latest magazine, VOICES ISRAEL 1981. I sent this to her Airmail - Printed Matter + Registered, so as not to take any chances. In my letter I made certain suggestions for advancing the campaign to release Raoul Wallenberg from the Soviet clutches. As I know from previous experience of a letter of mine which never reached its destination in London that there is an unofficial censorship of my outgoing correspondence, would you do the kindness to me of checking after a few days iff my letter and magazine did reach Sweden. I did not write on the envelope "Chairman, The Raoul Wallenberg Association" just her name, her P.O.B. number, Stockholm, Sweden. Naturally, my own name and address were on the outside of my envelope as the sender.

If you are able at the same time to let me have the latest possible information on what is being done or planned on Raoul's behalf, I should be more than grateful. For your information, I first wrote to Ingrid on 29th April, 1980 on the subject. You may ask her to let you have her opinion on my genuine interest in this.

With thanks in anticipation,

Yours sincerely,


Reuben Rose

1982-02-08

Adress

SVENSK MADRID

Text

Dnr.....För Lundvik, ESK-del. Från pol I, re Wallenberg.

P R I M O Vi vore tacksamma om Du så snart som möjligt kunde intervju Wallenberg-vittnet Hollosy i Barcelona. Ulf Håkansson kan ge Dig bakgrundsinformation. Det vore värdefullt få Din uppfattning Hollosys trovärdighet, mentala balans och om hans eventuella biavsikter. Antagligen är det meningslöst att be Hollosy upprepa hela sin berättelse. Kanske kunde Du istället fråga om ett antal detaljer i de tidigare redogörelserna för att se om Hollosy vidhåller sina uppgifter. Om Du dessutom ber honom redogöra noga för vissa detaljer, så kanske vi kan få underlag för ytterligare kontroll av hans trovärdighet. Vi antar att lämpliga frågor ger sig under samtalets gång. Några förslag som kanske kan användas: Varför flydde han i uniform? Hur såg det ut vid den fransk-italienska gränsen vid Menton? Hur såg främlingslegionens kaserner vid Aubagne ut?

S E C U N D O Även om Hollosys uppgifter om fånglägret och om flykten genom Europa skulle vara helt eller delvis opålitliga, kan man kanske ändå inte helt utesluta möjligheten att avsnittet om sjukhuset innehåller element av sanning. Därför angeläget Du pressar honom på så detaljerade uppgifter som möjligt om sjukhuset och sjukhusrutinerna. (Hur stort och högt var sjukhuset? Fanns andra hus i närheten? Galler för fönstren? Vakter utanför? Är Hollosy säker på att brevet som han såg inte var från ett annat sjukhus än där han vistades? Hur kan han i så fall veta det? Kan han säga något mer om sjuksköterskan?) Kan Hollosy säga något mer om Wallenbergs utseende (mun, läppar, öron, ögon etc)?

T E R T I O. Ambassadör de Geer har nyligen åkt förbi sjukhuset. Liksom Jan Ståhl (vars regogörelse delgits ambassaden Madrid) uppger de Geer att huset låg på ett område utan några angränsande hus. De Geer uppskattar husets storlek till 20 x 50 meter och 4 - 5 våningar högt. Alla våningarna ovanför bottenvåningen gjorde enligt de Geer ett egendomligt intryck. Inget ljus och ingen rörelse syntes bakom de tomma fönster-rutorna. Där fanns dock inga galler eller fönsterluckor.

CABINET

Politiska avdelningen
Enhet I

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1982-02-08			
2	P	2	Gu I

Ambassadör Carl de Geer
MOSKVA

U.n.

Wallenberg-motion
(1 bil)

Broder,

./.

För Din kännedom får jag översända texten till Fleetwoods m fl motion om tillsättandet av en internationell undersökningskommission med uppgift att utröna Raoul Wallenbergs öde. Enligt underhandsuppgift från riksdagen kommer denna motion troligen inte att behandlas förrän i april eller maj. Eventuellt kommer behandlingen att uppskjutas till hösten.

Om Du har några synpunkter på motionen, så vore vi naturligtvis intresserade.

Göran Berg

1e

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

Wallenberg i MR-kommissionen

1982-02-09

A

2

E 11-

Svensk

KÖPENHAMN

dnr

f.v.b. Jan Romare (på FN-byråchefsmöte) från pol IV re
Wallenberg i MR-kommissionen.

Ambassadör Ewerlöf, delegationen i Genève, har 1982-02-08 meddelat
följande.

(se bif.kop. av 1982-02-08).

Cabinet+

ex t:

Kabs

Polch

Ch pol I, IV

Ch rättsavd

Gullers

Ottosson, pol I

Kiesow, bankhuset

Åhlander

Beijer

Politiska avdelningen
Enhet I

1982-02-09 1.

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1982-02-09 1.		P 2	En -

Kopia t

Amb i Bonn ✓

Generalkonsul Nils R Larsson
MUNCHEN

U.n.

HEMLIG

Raoul Wallenberg

Skr 15 Gk 1982-01-29
(2 bil)

P 2 En

Broder,

De uppgifter som Adolf Muhlberg framförde till Dig den 28 januari överensstämmer i stort sett med vad en tysk vid namn Muhlberg i fjol berättade för TT-korrespondenten Nakan Nilsson i Moskva. Jag bifogar Mathias Mossbergs PM härom. Det är ju uppenbart att Muhlberg och Muhlberg är samme person.

./.

Uppgifterna om att Wallenberg skulle befinna sig på en psykiatrisk klinik i Blagovesjtjensk har, som Du vet, tidigare framförts av Cronid Lubarski. Det är väl högst sannolikt att Muhlberg och Lubarskis uppgifter emanerar från en och samma källa, nämligen "informationsbulletin nr 24" utgiven den 20 september 1980 av den sovjetiska "arbetsgruppen för undersökning av psykiatrins användning för politiska syften" (se bifogade meddelande från London). Om så inte skulle vara fallet, så är det förstås mycket intressant.

./.

Det vore alltså värdefullt om Du genom kontakt med Muhlberg och Lubarski kunde försöka få mer precisa och detaljerade uppgifter om deras källor. Lubarski har, såvitt jag kunnat finna, hittills bara tålat om "the reliable source in Moscow" (bil till hbr Mossberg-Larsson 1981-01-28). Jag vore tacksam om Du bl a

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurtir☐ utt kurtir☐ luftpost☐ vanlig post

Avsändn datum

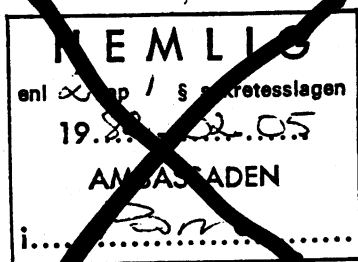
Sign

kunde fråga Lubarski om hans uppgifter möjligen kommer från bulletinen av den 20 september 1980 samt om han känner till den Serebrov (el Zelebrov) som nämnts av Mühlberg. Innan den senare frågan ställs bör kanske Mühlbergs samtycke inhämtas? Det vore också intressant att få veta om Mühlberg känner till ovannämnda informationsbulletin.

Stellan Ottosson



PARIS

1982-02-11 Pol I, S Ottosson/le
tit

Departementsrådet

Göran Berg

Pol I

Stockholm

27

Pol

1982-02-10	
GR.	MD.
1	2

HEMLIG

Wallenbergärendet

(1 bil.)

Broder,

Jag uppsöktes häromdagen av en journalist från den stora franska kvällstidningen "France-Soir" som sporde mig i följande ärende. Via en lärarinna i ryska i staden Lille hade han erhållit bifogade papper på ryska och översatt till franska av sagda dam. Lärarinnan hade i sin tur fått det från författaren själv, som hon på något sätt kände. Knappt hade den franske journalisten fått pappret förrän herr Izkoff ringer honom från Berlin och säger sig vara villig att berätta sin story. Nu misstänker min vän att detta är ett försök från ryssarna att plantera en någorlunda realistisk version av Wallenbergs död och han vill därför gärna veta, dels vad vi tycker om berättelsen, dels om vi vet någonting om herr Izkoff. Själv har han bara fått veta att Izkoff relativt nyligen lämnat Sovjet, att han nu bor i Västberlin på Nr 29 Waldssaringerstrasse, tel. 711 79 50.

Min sagesman är naturligtvis angelägen om att behålla ensamrätten till storyn och naturligtvis så snart som möjligt åka till Berlin om det visar sig vara värt resan. Tacksam således för skyndsamt svar.

Erik Belfrage

LA VERITE SUR LA DISPARITION DE RAOUL WALLENBERG

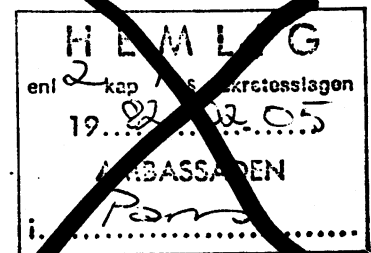
Le diplomate suédois Raoul Wallenberg est arrivé à Budapest (Hongrie) le 9 juillet 1944, en tant que chargé de mission du gouvernement suédois. En déployant une énergie considérable, il a réussi à sauver la vie de milliers de gens promis à la mort dans les camps de concentration du Reich. Grâce à son action infatigable, ces malheureux ont été transférés dans des lieux sûrs.

Dès l'arrivée des troupes soviétiques à Budapest, Raoul Wallenberg fut arrêté par les services secrets soviétiques et transféré à la prison moscovite de la Loubianka. Depuis, le monde libre ignore le sort qui lui a été réservé.

Récemment, la Chambre des Représentants américaine a décidé d'attribuer à Raoul Wallenberg le titre d' "Honorable Citoyen des Etats-Unis", ce qui est une distinction tout à fait exceptionnelle, Winston Churchill étant la seule personnalité à se l'être vu accorder jusqu'à ce jour.

Le Congrès Américain a de surcroît adopté une résolution, à l'initiative d'un représentant de l'Etat de Californie, Thomas XXXXXXX qui devait la vie à R. W., alors qu'adolescent, il était interné dans un camp nazi. Cette résolution appelle le Président Reagan à exiger du gouvernement soviétique toute la lumière sur ce qui est devenu l' "affaire Wallenberg".

Qu'est devenu Raoul Wallenberg ?



Sur la demande du Comité Suédois créé pour l'éclaircissement du sort de Raoul Wallenberg, j'ai pris connaissance de l'aide-mémoire du ministère des Affaires Etrangères de l'URSS en date du 6 février 1957.

Après avoir étudié ce document, je veux affirmer avec la plus grande netteté que l'affirmation qui y est contenue, à savoir que les autorités soviétiques ont examiné soigneusement les archives concernant le contrôle des détenus et l'instruction de l'affaire, dans le but de découvrir des renseignements nouveaux au sujet de Wallenberg, paraît pour le moins invraisemblable...

En effet, il est bien connu que tout prévenu tombé dans l'orbite des services de la Sécurité d'Etat d'URSS a un dossier personnel qui se trouve dans les archives du KGB, avec la mention "à conserver éternellement"... Affirmer qu'un tel dossier au nom de Wallenberg n'existe pas traduit donc

un aplomb remarquable dans l'art des contre-vérités.

Mais revenons à ce fameux "aide-mémoire", si curieusement nommé. On y découvre que Raoul Wallenberg se trouvait, jusqu'au 17 juillet 1947, à la prison de la Loubianka, aux mains du KGB de l'époque. Par conséquent, pendant plus de trois ans - alors que le délai légal est de 9 mois - Wallenberg s'est trouvé, en tant que prévenu, dans une isolation totale, c'est à dire au cachot.

Au lieu de travailler pendant une année complète sur la composition d'un aide-mémoire faux du début jusqu'à la fin, les autorités soviétiques auraient été mieux inspirées en produisant le dossier d'instruction lui-même, où, sans aucun doute, se trouvent les documents qui permettent de faire toute la lumière sur le triste sort qui a été réservé à Wallenberg. Il aurait été nécessaire d'exiger la production du dossier il y a vingt cinq ans, en mars-avril 1956, à un moment où la question était brûlante, et soulevée à un haut niveau de la hiérarchie soviétique.

Il est tout à fait remarquable de constater que l' "aide-mémoire" escamote complètement des éléments majeurs de l'affaire, et ce n'est certes pas un hasard ! Comment les services soviétiques de la Sûreté d'Etat ont-ils pu, de manière totalement illégale, littéralement kidnapper un diplomate d'un état souverain sur le territoire hongrois, dons en dehors de l'URSS, et l'expédier pendant plus de trois ans à la Loubianka ? Ces services, qu'on appelait dans l'armée les "services de la mort", étaient dirigés à l'époque par un certain Abakoumov, plus tard nommé Ministre de la Sûreté de l'Etat.... et finalement fusillé en décembre 1953, sur l'ordre du Tribunal Suprême de l'URSS, ce qui arrange bien des choses pour les dirigeants actuels. L'aide-mémoire se borne à affirmer que Wallenberg fut arrêté dans la zone des opérations de guerre de l'armée soviétique. Rien à dire à cela. La superbe langue russe est remarquablement riche en expressions faciles à digérer sur n'importe quel propos, mais il vaudrait cependant mieux appeler les choses par leur nom: comme le disent les Italiens, du pain, ~~et~~ c'est du pain, et du vin, c'est du vin !.....

Wallenberg a accompli avec une grande abnégation sa noble mission, en sauvant de la chambre à gaz des milliers d'innocents : quelle était donc l'accusation qui fut portée contre lui ? Tout ceci reste malheureusement jusqu'à présent dans l'inconnu et, bien entendu, le plus simple serait maintenant de rejeter la responsabilité des événements sur Abakoumov, puisqu'il a été fusillé en 1954 et ne peut plus venir infirmer le discours officiel. Néanmoins, pour n'importe quelle personne informée des usages en cours en URSS, il est parfaitement clair que, ni Abakoumov, ni personne d'autre ne pouvait se risquer à exercer une "justice sauvage"

Et la persécution du diplomate d'une puissance amie, c'est la méthode so-

Notons en passant que c'est cette même puissance amie qui s'était montrée hospitalière à Lénine lors de son passage de l'Allemagne vers Pétrograd en avril 1917, via Stockholm. Cet accord ne pouvait venir que du bureau politique - en fait Staline en personne - à qui Abakoumov adressait des rapports sur les affaires jugées d'une "importance d'Etat".

Voilà pourquoi les "héritiers de Staline", y compris l'actuel membre du Bureau Politique Andréi Gromyko, signataire de ce malheureux aide-mémoire en tant qu'adjoint du Ministre des Affaires Etrangères de l'époque, évitent par tous les moyens que la lumière soit faite sur les circonstances exactes dans lesquelles s'est déroulée l'affaire Wallenberg. Ils préfèrent exprimer des condoléances d'une totale hypocrisie...

Le seul document qu'invoque l'auteur de l'aide-mémoire est un rapport manuscrit du Chef du Service de Santé de la Loubianka: ce document ne résiste pas à l'examen. Il est en effet exclu que ce fonctionnaire, compte tenu de sa fonction et de sa position dans la hiérarchie, ait pu adresser directement quelque rapport que ce soit au Ministre de la Sécurité d'Etat. Un tel document, ainsi que d'autres rapports sur les événements survenus dans l'enceinte de la prison (sur les grèves de la faim déclarées par les détenus, par exemple) ne pouvait émaner que du Chef de la Prison. Si ma mémoire ne me fait pas défaut, le Chef de la Loubianka ~~Smoltsev~~ était penadnt cette période le colonel Mironov Alexandre Mischarlovitch, mis à la retraite aussitôt après la mort de Staline.

4

La "mort subite" d'un détenu dans la Prison Intérieure (l'immeuble du MGB au 2, rue Dzerjinski à Moscou) est un événement extraordinaire, un événement qui ne pouvait en aucune circonstance être ignoré du chef de la prison ou se trouvaient les personnalités plus ou moins importantes internées sur une "indication spéciale" du ministre ou de son adjoint. Lorsqu'il y a décès d'un détenu, on établit obligatoirement un acte signé par le chef de la prison, par le personnel médical et par le procureur responsable de la surveillance des lieux d'emprisonnement. Cet acte précise la cause du décès, y compris dans le cas d'une peine capitale. Que s'est-t'il passé dans la nuit du 17 juillet 1947 ?

L'hypothèse la plus probable est la suivante : on a condamné Wallenberg à la peine capitale en l'accusant d'espionnage, ce qui est dans le droit fil de son arrestation par les services de la mort. Il a sans doute été fusillé dans les caves de la Loubianka, ou bien, comme cela se pratiquait souvent à l'époque, il a été liquidé avec la participation active du médecin Smoltsev, qui affirme d'ailleurs avoir personnellement surveillé

C'est précisément pour dissimuler le crime accompli et pour que ses exécuteurs puissent rester "sans tache" qu'on a soit disant ordonné d'incinérer le corps sans l'autopsier. Il est hors de doute que le rapport manuscrit de Smoltsev concernant la mort subite de Wallenberg soit disant due à un "infarctus" a été rédigé afin de pouvoir, en cas de nécessité, présenter sous un éclairage favorable le drame sanglant qui a eu lieu à la Loubianka dans la nuit du 17 juillet 1947. Il faut en effet garder présent à l'esprit qu'il s'agissait alors de la période initiale de la guerre froide sur l'arène internationale, et, à l'intérieur du pays, de la lutte contre les éléments dits "cosmopolites".

L'annotation manuscrite de Smoltsev lui-même sur son rapport, indiquant qu'il avait référé directement au ministre à propos de la mort de Wallenberg est ridicule.

J'ai connu personnellement Smoltsev et j'ai eu l'occasion de me heurter à lui quotidiennement pendant une longue période : il dirigeait les opérations d'ingestion forcée de nourriture sur les détenus grévistes de la faim à la Prison Intérieure. C'est un sadique raffiné, mais il n'était cependant qu'un trop petit rouage de la machine à la Loubianka pour être à même d'adresser un rapport au ministre et d'être reçu personnellement par lui. La hiérarchie de la prison montrait du mépris pour les bourreaux : Smoltsev, qui accomplissait ce rôle sans scrupules, a probablement terminé sa vie dans la cave de la Loubianka où il participait à la liquidation des victimes staliniennes. En effet, deux mois après la mort de Staline, Smoltsev, qui était cependant un homme relativement jeune et en bonne santé, a subitement disparu, ce qui n'est sûrement pas un effet du hasard.

Enfin, si le cadavre de Wallenberg a réellement été incinéré, le fait a dû obligatoirement être enregistré au crématorium de Moscou. A l'époque, il n'en existait qu'un seul, rue Donskaïa : ce fait est facilement vérifiable. Les services du Bureau d'état-civil délivrent des extraits de décès avec les indications de la cause du décès pour les familles des disparus dans les camps et les prisons. Lorsque la peine capitale avait été appliquée, on faisait un trait dans la colonne concernant la cause de la mort. Mais dans ce cas précis, les autorités soviétiques n'ont pas produit de certificat du modèle établi, et le rapport de Smoltsev est impuissant à donner une telle preuve.

En conséquence, il faut reconnaître que l'aide-mémoire du Ministère des

Affaires Etrangères en date du 6 février 1957 n'est rien d'autre qu'une échappatoire formaliste, tout au plus bonne à tromper les esprits simples et crédules.

Dans le but d'établir la vérité sur le sort de Raoul Wallenberg, le gouvernement et l'opinion publique suédois, les membres de la Conférence de Madrid sur le contrôle de l'exécution de l'acte final sur la sécurité et la coopération pacifique en Europe doivent exiger du gouvernement soviétique le libre accès au dossier de l'instruction de l'affaire. Ce dossier existe, et il est gardé dans les archives du KGB : il faut donc dès maintenant créer une Commission Internationale pour l'examiner avec la participation des personnes compétentes.

Puisque le gouvernement soviétique - comme cela ressort de l'aide-mémoire - avait exprimé ses regrets sur les événements qui se sont produits dans cette affaire, il faut que la famille de Raoul Wallenberg s'adresse immédiatement aux autorités soviétiques pour obtenir la reconnaissance officielle de sa réhabilitation. Après quoi, il faudra entamer les poursuites pour les indemnisations liées à son affaire.

On ne peut garder le silence davantage. Le mystère doit être éclairci.

Je profite de cette occasion pour appeler l'opinion mondiale à renforcer nos efforts pour la réhabilitation de Raoul Wallenberg et l'éclaircissement des circonstances exactes de sa mort

victime du totalitarisme

Joseph Izkoff
ex-avocat de Moscou

à Berlin Ouest.

UTRIKESDEPARTEMENTET

EE

Kopia till:

Kabs

Bitr Kabs

Polch

Pol 4 + 1

~~KEX~~ rättsch

Atgård: (se regler på blankettkopia)

P

Z

Eu

I

SVENSK GENEVE 1982-02-11

a.c.
Jf

Pol

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

FOER POL IV, POL I OCH RAETTS RE WALLEBERG I MR-KOMMISSIONEN.

AMERIKANSKA DELEGATIONEN HAR NU FAATT SINA INSTRUKTIONER FRAAN WASHINGTON SOM SVAR PAA MITT SAMTAL NOVAK. INNEHAALLET AER FOELJANDE:

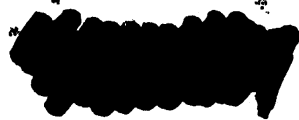
STATE DEPARTMENT AER "DELIGHTED" ATT VI AER BEREDDA TA UPP WALLEBERG I ETT ANFOERANDE OCH SAEGER SIG "CLEARLY UNDERSTAND THE SWEDISH GOVERNMENTS'S SENSITIVITY ON THE MATTER".

AMERIKANSKA DELEGATIONEN UPPMANAS DAERFOER HELT RAETTA SIG EFTER SVERIGES OENSKAN VAD GAELLER VAD SOM SKALL GOERAS, NAER DET SKALL GOERAS OCH HUR DET SKALL GOERAS. DERAS ANFOERANDE AVSES SAALUNDA BAADE TILL INNEHAALL OCH TONLAEGE FOELJA DET SVENSKA.

PAA DET PRAKTISKA PLANET INNEBAER DETTA OENSKVAERT SVERIGE TALAR FOERE USA. EN SVAARIGHET AER ATT MEDLEMMAR ALLTID TALAR FOERE OBSERVATOERER. EMELLERTID KAN DETTA LOESAS GENOM ATT VI TALAR FOERSTA SESSIONEN (E.M. ANTAGLIGEN 22 FEBRUARI) OCH USA TALAR PAAFOELJANDE DAG.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) Ds Åhlander/MÖ pol IV 1982-02-12 Delges: Ch pol I, Ottosson, pol I Åhlander, pol IV			P 2 Eut

SVENSK GENEVE 1982-02-11

Pol

CABINET STOCKHOLM 

FOER POL IV SAMT RAETTSADV RE W
LLENBERG OCH MR-KOMMISSIONEN

HAR IDAG INFORMERAT LORD COLVILLE OM VAART BESLUT TALA OM
WALLENBERG UNDER AGENDAPUNKT 10 B. DENNE ANSER RYSSARNA AER BE-
REDDA LAATA ARBETSGRUPPEN FOER FOERSVUNNA PERSONER FORTSAETTA
SITT ARBETE MEN ATT EN LITEN TUVA KUNDE VAEFTA LASSET OCH FOER-
ANLEDA RYSSARNA BEGAERA OMROESTNING RIKTAD MOT ARBETSGRUPPENS
FORTSATT VERKSAMHET. UR COLVILLES SYNPUNKT AER DET DAERFOER
OLYCKLIGT ATT VI TAR UPP WALLENBERGSFALLET UNDER PUNKT 10 B
MEN HAN SYNES HA FULL FOERSTAAELSE VAARA ARGUMENT MOT PUNKT 12.
HANS OENSKAN AER, ATT DET GOERS ALLDELES KLART I SVENSKA AN.
FOERANDET, ATT DET INTE AER VAART SYFTEMAAL ATT HAENSKJUTA E
AERENDET TILL ARBETSGRUPPEN.

JAG REDOVISADE PERSONLIGEN VISS TVEKAN OM LAEMPLIGHETEN SAEGA
DETTA UTTRYCKLIGEN OCH IFRAAGASATTE BEHOVET HAERAV. COLVILLE
VAR AEVEN INNE PAA ATT VI SKULLE ANGE SKAELEN, VAFOER AERENDET
INTE HOERDE HEMMA I URBETSGRUPPEN MEN DAER ACCEPTERADE HAN MINA
INVAENDNINGAR.

SAMTIDIGT FRAMHOELL JAG, ATT VI SJAELVFALLET INTE VILLE BEREDA
HONOM SJAELV OCH ARBETSGRUPPEN PROBLEM. JAG LOVADE INFORMERA
HONOM SJAELV OCH ARBETSGRUPPEN PROBLEM. EEE JAG LOVADE INFORMERA
HONOM OM VAD VI SKULLE KOMMA ATT SAEGA OCH VI VAR OEVERENS

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 2 -

OM ATT DAA ÅTERKOMMA TILL RAAGA OM EN DIREKT HAENISNING
TILL ARBETSGRUPPEN. TACKSAM ERA KOMMENTARER.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE

Pol I, S Ottosson/le

Ärende

Datum

Dnr

1982-02-11

Avd

Grupp

Mål

P

2

Eu

Adress

SVENSK PARIS

Text

Dnr.... För Belfrage från pol I (hbr Belfrage-Berg
1982-02-05) Re Wallenberg

Izkoffs artikel har publicerats i Russkaja Mysl.
Izkoff har själv lämnat artikeln till Gk i Berlin.
Vi vet inte om artikeln även har publicerats i annan
tidskrift. Som Du vet anser vi oss ha goda belägg för
att Wallenberg levde långt efter 1947. Izkoffs hypotes
om att Wallenberg skulle ha avrättats under Stalin-
tiden förefaller därför inte sannolik. Vi har inga
närmare informationer om Izkoffs person.

CABINET

Ifylles av telegramexpeditören

1982-02-16 Pol 1 Ottosson/AM
Ex t:
kab sekr
Bolch
Ch pol 1
Daag Pol 2
Ottosson Pol 1

49/5-

/Exp/

SVENSK OTTAWA

1982-02-12

(Pal)

64.A 59

- 2 2 En^I

CABINET STOCKHOLM

Wallerberg

59. ERT 165. FOER POL 1 RE WALLENBERG

HAR EJ MOTTAGIT INBJUDAN TILL SAMMANKOMSTEN 25 JUNI OCH
RAEKNAR MED FOERHINDER. PROVINSEN ONTARIO HAR EJ GUVERNER.
MOEJLIGEN AVSES LIEUTENANT GOVERNOR SOM HAR ANNAN STATUS.

BJOERK+

OTTAWA KL 1600

kab sekr
Pol chef
Pol /

1982-02-16 Pol 1 Ottosson/AM
Ex t:
kab sekr
Polch
Ch pol 1
Daag Pol 2
Ottosson Pol 1

29/6

12 FEB 82 17 38

86: A 165
2
En I

1982-02-12

NNNSW

SVENSK WASHINGTON

KNR 294

Pol

CABINET STOCKHOLM

165. FOER POL I RE WALLENBERG.

THE INTERNATIONAL FREEDOM FESTIVAL, DETROIT WINDSOR (CANADA) HAR MEDDELAT AMBASSADEN ATT MAN BESLUTAT GE RAOUL WALLENBERG SIN AWARD FOER 1982. MAN HADE KONTAKTAT FRU NINA LAGERGREN MED INBJUDAN ATT NAERVARA VID EN SAMMANKOMST 25 JUNI FOER ATT MOTTA UTMAERKELSEN. MAN AVSAAG INTE GE PUBLICITET AAT SAKEN FOERRAEN OM NAAGRA VECKOR. SVENSKA HONORAERKONSULN MARVIN ANDERSON I DETROIT UPPGER PAA FOERFRAAGAN ATT FREEDOM FESTIVAL AER EN AMERIKANSK-KANADENSISK MANIFESTATION SOM BORGMAESTARNA I DETROIT OCH WINDSOR TOG INITIATIVET TILL FOER ETT ANTAL AAR SEDAN. GUVBEROERERNA FRAAN MICHIGAN OCH ONTARIO VAENTAS DELTA OCH ETT STORT ANTAL MAENNISKOR FRAAN BAADA SIDOR AV GRAENSEN. KONSULN HAR SJAELV DELTAGIT NAAGRA GAANGER OCH ANSER ATT SAMMANKOMSTERNA VARIT VAERDEFULLA OCH INTRESSANTA. HAN VILL INTE KARAKTERISERA DEM SOM VIKTIGA MEN ANSER SVENSK NAERVARO VAERDEFULL. JAG HAR INBJUDITS DELTA OCH AVSER SVARA JAKANDE.

VILL I SAMMANHANGET NAEMNA ATT UPSALA COLLEGE I NEW JERSEY HAR BESLUTAT UTSE R.W. TILL HEDERSDOKTOR (HUMANE LETTERS) IN ABSENTIA DEN 28 MAJ OCH BETT MIG TA EMOT BELOENINGEN AA R.W:S VAEGNAR. JAG HAR ACCEPTERAT.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 11.35

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 1
XEROX

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

Ex. 175 Ben
Lieson
Oskarsson/Etj 17/2-82/4
Sedan 22/5

N 2 E-11

SVENSK LONDON 1982 02 15

INK UD

CABINET STOCKHOLM

FOER OTTOSSON, POL 1 FRAAN NILSSON
RE WALLENBERG-AERENDET.

VEDERBOERANDE I FCO HAR 15 FEBRUARI MEDDELAT, ATT MAN
AENNU INTE FAATT FRAM NAAGRA UPPGIFTER OM DEN AKTUELLA
ANSTALTEN. DEN PRELIMINAERA REAKTIONEN PAA SAKKUNNIGT
HAALL VAR, ATT DET SKULLE VARA HOEGST FOERVAANANDE
IFALL RYSSARNA HOELL EN UTLAENNING SOM WALLENBERG
INSPAERRAD PAA EN MOSKVA-ADRESS.

MIN KONTAKT LOVADE AATERKOMMA, SEDAN HAN MER SYSTE-
MATISKT HUNNIT GAA IGENOM HAER TILLGAENGLIGA ARKIV.

LIND

SVENSK LONDON

/OLW

V

Pol 1 Ottosson/AM

Svar tit.

1982-02-18

BROOKLYN PUBLIC LIBRARY
WALT WHITMAN BRANCH
93 ST. EDWARDS STREET
BROOKLYN, NEW YORK 11205

February 10, 1982



INK UTRIKESDEF		
Dnr 2267/1982		
15 FEB 1982		
Avd	Gr	MFC
✓	2	Eu

Department of Information
Ministry of Foreign Affairs
Stockholm, Sweden

Dear Sir or Madame:

Kindly send us a copy (in English) of your latest White Paper on the Raoul Wallenberg case. We are keeping a file on him and your assistance will be greatly appreciated.

Thank you for your kind attention.

Respectfully yours,

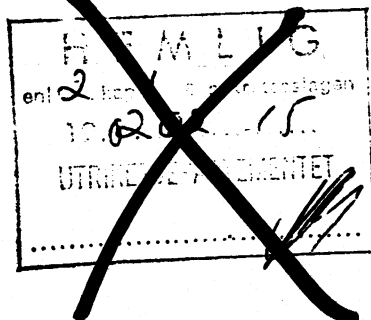
Marjorie Headley
Marjorie Headley
Adult Services Librarian

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
S Ottosson/AM

PROMEMORIA

1982-02-15

P23u I



Ex till:

Berg
Kiesow
Ottosson

1/15 15/2-82

HEMLIG

Wallenbergvittnet Hollosy

Ulf Håkansson vid ambassaden i Madrid har idag per telefon meddelat att han av generalkonsul Tersmeden, Barcelona, fått följande information:

Hollosys vän, Carlos Royo, har uppgivit att Hollosy nu har lämnat det pensionat, där han har bott de senaste månaderna. Han besökte pensionatet sista gången den 9 februari för att hämta sina tillhörigheter och sitt bokmanuskript. Den 10 februari besökte Hollosy ett advokatkontor. Vart Hollosy därefter begivit sig har Royo ingen uppgift om. Vid ett samtal med Tersmeden den 8 februari hade Hollosy förklarat att han inom kort skulle lämna Spanien. Hollosy hade, enligt Tersmeden, gjort ett nervöst och upprivet intryck. Han hade bl a klagat över att han inte fått den medicinska behandling som han ansåg sig behöva. Vidare hade han uppgivit att han inte längre ville ha några kontakter med konsulatet, eftersom han trodde att sådana kontakter kunde försvåra hans situation.

Jan Lundviks planerade intervju med Hollosy kan alltså f n inte komma till stånd.

Stellan Ottosson

GENEVE

handläggare; B Andréen

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

16 FEB. 1982

Utrikesdepartementet

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

INK UTRIKESDEP		
Dnr ...96.1.47...		
1982-02-15		
Avd	Gr	Mål
P	2	8

Wallenberg i MR-kommissionen

(1 bilaga)

./. För er kännedom får jag härmed insända det material som den amerikanske chefsdelegaten till MR-kommissionen, dr Novak, erhållit av Wallenbergkommittén i USA.

Hans V. Ewerlöf
Hans V. Ewerlöf

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

☒ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkänns

Ort/Datum/Nr eller namn

Genève Nr 49
Wallenberg i MR-kommissionen

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☐ jämte bil☐ jämte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utnämnd/Utrusk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östsk byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	

Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn ☒ London	☒ Moskva ☒ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☒ Washington 2 ex ☒ FN-repr
Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa
Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☐ Wien ☐ Bryssel-del ☐ Paris-del
Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis ☐ Tripoli
Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait ☒ Tel Aviv ☐ Damaskus
Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington ☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom ☐ Vientiane
Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia ☐ Nairobi ☐ Pretoria ☐ Maputo ☐ Luanda
Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico ☐ Montevideo ☐ Quito ☐ Santiago
Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York ☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo ☐ Houston

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ C. Lindqvist
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☒ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	
☒ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrå	☐ Kob.sekr kansli	
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsakkunnige	☐ Wahlbäck	
☒ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare		
Antal ex skr sidor	Antal ex bil sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den
15	15	14/16/2-82	R	16/2-82
				Ätg postexp
				kurir
				luft-post
				datum
				sign

Bil...../.....till Delegations i Genève
nr.....49.....den.....10/2 1982

Officers

President

Lena Biorck Kaplan

Vice Presidents

Rabbi Bruce K. Cole
Dr. Erica Freeman-Padan
Rachel Oestreicher Haspel
Dr. Edward A. Lindell
Elizabeth Moynihan
Betty Throne-Holst

Secretary

Agnes Adachi

Treasurer

Leonore Mazer

Honorary Chairmen

Ambassador Per Anger
Senator Rudy Boschwitz
Hon. Frank Church
Gideon Hausner
Nina Lagergren
Annette Lantos
Hon. Tom Lantos
Senator Daniel P. Moynihan
Senator Claiborne Pell
Dr. Guy von Dardel
Ingrid Garde Widemar
Simon Wiesenthal

National Advisory Board

Clive Barnes
Patricia Barnes
Rev. Cynthia Bronson
Rev. Dr. James A. Carpenter
Bethine Church
Rabbi Abraham Cooper
William H. Donat
Countess Margareta Douglas
Abraham H. Foxman
Albert Francke III
Dr. Bernard Gifford
Sister Ann Gillen
Dr. John L. Goldwater
Dr. David Hyatt
Irene Kirkland
Lester Kirkland
George Lang
Samuel Lefrak
Viveca Lindfors
Hon. John V. Lindsay
Donald McEvoy
James P. Murphy
Robert M. Olson
Vivian Oppenheim
Lyn Revson
Martin Riskin
Bayard Rustin
Howard Samuels
Loulette Samuels
Hon. Jerome Shestack
Dr. Krister Stendahl
Vera Stern
Rose Styron
Leroy Sylverst
Susan Tabor
Ludmilla Thorne
Liv Ullman
Tibor J. Waldman
Dr. Nils Wessel
Elie Wiesel

The Raoul Wallenberg Committee of the United States

Suite 415
823 United Nations Plaza
New York, New York 10017
212 490-2525, ext. 331

January 11, 1982

Commissioner Michael Novak
United States Representative to
the United Nations Commission
For Human Rights
799 United Nations Plaza
New York, New York

Dear Commissioner Novak:

Thirty-seven years ago this week Raoul Wallenberg was escorted to the Hungarian city of Debrecen by Soviet soldiers. Eleven years later the Soviet government acknowledged having taken Wallenberg prisoner, but also declared this prisoner "Wallenberg" dead. Through many witnesses we know this to be an error. Raoul Wallenberg did not die in 1947.

We ask you now as chief spokesman of the American delegation to the Geneva United Nations Human Rights Commission to bring this case to the attention of the world and to ask the Soviet Union for a clarification of this tragic case. We urge you to request information as to the charges against Wallenberg and the length of his sentence. We urge you also to appeal to the Soviet Union to commute any such remaining prison term so that this man may finally be reunited with his family. If the Soviet Union adheres to its answer that Wallenberg is dead, then please ask for documentation and proof. The Wallenberg case must now reach a conclusion and you have an excellent opportunity to help do this.

With great hopes that the American delegation, joined by its allies, will "do everything in our power", as President Reagan promised when he signed the honorary citizenship bill,

Sincerely,

Lena Biorck Kaplan

Lena Biorck-Kaplan

RAOUL WALLENBERG

A Summary



Raoul Wallenberg arrived in Budapest on July 9, 1944 on a special mission. The Swedish government had appointed him First Secretary at the Legation in Budapest, to direct the work of saving persecuted Jews from the Nazi death camps. The decision to send him to Hungary was a result of requests from the American War Refugee Board and a representative of the World Jewish Congress.

Hungary, which was co-operating with Hitler Germany, was an inferno for Jews. Wallenberg's activities were extensive, death-defying and successful. He and his collaborators succeeded to give direct protection to about 20,000 Jews in Budapest through special protective passports. That another approximately 100,000 of the city's hunted Jews escaped the Holocaust is, to a considerable degree, attributable to his and other neutral diplomats' efforts.

Russian answer 1945:

WE HAVE TAKEN CARE OF HIM

When the Russian troops entered Budapest in January 1945, Wallenberg made contact with their commander. But on January 17 the Soviet military arrested him and his Hungarian driver and assistant Wilmos Langfelder. They were taken to the Soviet Union and imprisoned there. They have never returned.

The day before the arrest the Soviet Foreign Ministry informed the Swedish Legation in Moscow that the Russian troops had taken Wallenberg under their protection. About a month later Raoul's mother Maj von Dardel was informed by the Soviet Minister in Stockholm, Alexandra Kollontay, that he was safe in Russia.

Russian answer 1947:

HE IS NOT HERE

Thereafter, a wall of silence descended on Raoul Wallenberg. On August 18, 1947, the Deputy Foreign Minister Andrei Vyshinsky replied to Swedish enquiries that Wallenberg was not in the Soviet Union and that he was unknown to its authorities. The presumption, according to Vyshinsky, was that he had died during the fighting in Budapest.

Russian answer 1957:

HE MUST HAVE DIED HERE IN 1947

During the years that followed the Swedish Foreign Ministry received reports from a large number of former prisoners of war returning from Russia testifying that from February 1945 Wallenberg had been in various prisons in Moscow. This evidence was turned over to the Soviet government and it caused Deputy Foreign Minister Andrei Gromyko to provide new information about Wallenberg on February 6, 1957. He HAD been imprisoned in Moscow.

According to Gromyko, a search of the prison archives had resulted in the finding of a single document, a handwritten report dated July 17, 1947, from the medical head of the Ljubljanka prison, A.L. Smoltsov to the Minister for the Security Service, Abakumov, "I report that the prisoner Walenberg (sic) who is known to you, died suddenly in his cell last night, probably following an occurred myocardial infarction."

From this, wrote Gromyko, the conclusion should be drawn that Wallenberg died in July 1947. That he had been imprisoned in the Soviet was a result of Abakumov's criminal activity. This Abakumov had later been sentenced to death and shot. Other than for Smoltsov's slip of paper, there was no trace whatsoever of Wallenberg.

Witnesses:

HE WAS IN VLADIMIR DURING THE FIFTIES

Gromyko's statement that Wallenberg died in 1947 was contradicted by testimonies from returning prisoners of war. His memorandum is, however, illuminating in one respect. Moscow has never given any explanation of why Wallenberg was seized. Other prisoners have stated that it was known that he was accused of having been an anti-Soviet spy. Gromyko's memorandum shows that the Soviet government does not approve of these accusations. Subsequently the entire responsibility is laid on an executed Soviet minister who is, however, known to have been close to Stalin.

During the fifties, a large number of witnesses told about Wallenberg's imprisonment after 1947. Finnish, French, Swiss, German and Austrian citizens as well as stateless persons have either met him, communicated with him or heard others tell about him in the prison in the city of Vladimir. On the basis of this definite information the Swedish government made new approaches to Moscow.

In 1960, two Swedish Supreme Court justices, Ragnar Gyllenswärd and Per Santesson, examined the material available. They arrived at the following conclusion:

"The statements contain a large amount of information, the correctness of which it has been possible to check and they support each other. In our opinion, according to Swedish law, the present report must be considered to make it probable—through it does not contain full evidence in this respect—that Wallenberg was alive at least in the beginning of the 1950s and at that time in prison in Vladimir."

WHAT NANNA SVARTZ HEARD IN 1961

In January 1961 Professor Nanna Svartz, on a visit to Moscow, took up the Wallenberg case with a Russian colleague Professor A.L. Myasnikov, whom she had known for several years. He answered that he knew about Wallenberg and that the Swede was ill and was in a mental hospital.

On the basis of this sensational information, Prime Minister Tage Erlander in a letter to Minister President Nikita Khrushchev requested permission to send a Swedish doctor to Moscow to prepare Wallenberg's journey home. But Khrushchev was annoyed by the incident and Myasnikov withdrew his statement.

Professor Svartz met Myasnikov another three more times, the last time in 1965 some months before Myasnikov's death, to remind him about what he said at their first talk, but Myasnikov maintained his denial. He had been misunderstood; he did not know Wallenberg. Nanna Svartz is, however, sure of having understood him correctly.

New information:

WALLENBERG WAS ALIVE IN 1975

Further information about Raoul Wallenberg's imprisonment continues to reach the Swedish Foreign Ministry and Raoul's family. In the enormous material that has accumulated in the archives over 35 years, there is, of course, much uncertain or obviously incorrect information of the most varied significance. During the last year, however, the search has taken a dramatic turn. In December 1978 the former Polish citizen, Abraham Kalinski, now residing in Israel, related a detailed story about Wallenberg's stay in three Soviet prisons in the fifties. In Vladimir he had himself seen Wallenberg in the prison yard. Furthermore, he stated that in 1975 a Russian Jew, Jan Kaplan, met a Swede in the Butyrka prison, who had been imprisoned for thirty years but still seemed healthy.

Now for the first time in 14 years, the Swedish government requested a new investigation in Moscow, but the reply was the usual: Wallenberg died in 1947.

The Ministry for Foreign Affairs in Stockholm knows through several sources that Jan Kaplan has succeeded in sending his information about the Swede in Butyrka to several contacts in the West. The last phase is sensational. In a letter that reached her daughter in Israel by undercover means, Mrs. Kaplan confirmed her husband's story. The Soviet authorities punished Kaplan by imprisoning him again.

THE UNITED STATES INTERVENES

At the same time, a renewed interest in Raoul Wallenberg's cause has arisen in the entire Western world. It has in fact never before received such attention outside Sweden. Wallenberg committees are being formed in a number of countries, in England with Greville Janner, MP and Winston Churchill, MP, and in USA with Senators Frank Church, Claiborne Pell, Daniel Patrick Moynihan and Rudy Boschwitz as leading names. Raoul's half-sister and half-brother, Mrs Nina Lagergren and Professor Guy von Dardel, meet strong response in their appeal for support to secure full knowledge about his fate. Israel's Prime Minister Menachim Begin has taken up the matter with President Jimmy Carter.

A first fruit of these efforts is that the United States Administration, with the approval of the Swedish government, has engaged itself in the matter directly. In November, 1980, the American delegation to the Conference on Security and Cooperation in Europe raised the question of Raoul Wallenberg in Madrid. The American commitment to Raoul Wallenberg was further confirmed when on October 5, 1981, President Reagan signed a bill making Raoul an honorary citizen of The United States, the only person other than Winston Churchill so honored.

The background to the American government's intervention must be that, just as the Swedish government, it does not accept the Russian official declaration of death as a proof. Foreign Minister Hans Blix stated on May 13 this year: "We always assume that missing citizens are alive until we consider that convincing proof of their death is found. We must not give up."

In the middle of August this year, Prime Minister Ola Ullsten followed up the Swedish government's demarche of last winter. In a letter to Prime Minister Alexei Kosygin he requested that the Soviet authorities should again investigate all information in the case, including the latest reports. Moreover, Mr Ullsten demanded that a Swedish representative should be allowed to meet and to speak to the imprisoned Jan Kaplan, the man who told about the Swedish prisoner in Butyrka in 1975.

In his reply, a month later, Mr Kosygin turned down this demand. Wallenberg died in 1947 and there is nothing to add, he says. The Russians seem to be determined to avoid a discussion. Commenting on Mr Kosygin's answer Mr Ullsten says that he is convinced that we still do not know the full truth about Wallenberg's disappearance. The Swedish Government will continue its efforts to find out what has happened to him.

Here in the United States, we are many who have volunteered to work for the freedom of Raoul and for the public recognition he so greatly deserves. For his courage, for the lives he saved, for the moral standard he upheld at a critical point in our history and for his contribution to creating a world of enduring values, Raoul Wallenberg must not be abandoned. We hope you will join our effort.

**THE RAOUL WALLENBERG COMMITTEE
OF THE UNITED STATES**

823 United Nations Plaza
Suite 415
New York, New York 10017
212-490-2525, ext. 331

THE RAOUL WALLENBERG ASSOCIATION

Box 16076, 103 22 Stockholm, Sweden.

✓
Roland Gotlieb, now a Swedish citizen, living in Sweden.

Consul at the German Embassy in Sofia, he was captured by the Russians in 1944, taken to Lefortovskaja. At the end of 1947 a co-prisoner informed him that Raoul Wallenberg was in Lefortovskaja.

✓
A German, General Moser, imprisoned in Ljubljanka from Christmas 1947 to until Midsummer 1948, testifies that during this period a Swedish diplomat was placed in the same department of Ljubljanka as Moser himself.

✓
✓ Dr Menachim Melzer, born 1907 in Austria, was heard at the Swedish Embassy in Vienna on the 16 of April, ~~1960~~. He had moved to USSR because of unemployment in Austria and, after having finished his studies in the USSR, he had worked as a doctor in the Northern part of Ural. In summer 1948 he came to the labour camp of Chalmer-Ju, where he examined Raoul Wallenberg.

Dr Melzer died in 1978. See written evidence.

✓
The Dane Mogens Carlsson reports that in February 1951 he was taken to the Butyrka prison, where he met Zoltan Rivo - Hungarian, prof. of languages. Rivo told that a week about the New Year of 1951 he had shared his prison cell in Butyrka with a Swedish diplomat.

✓
According to the Hungarian engineer Georg Libik, in Ljubljanka the Hungarian Horwath, talked about having entered into knocking contact with a prisoner, 1953 who stated that his name was Wallenberg, asking him, if and when he were set free, to inform Swedish authorities of his imprisonment.

✓
Two Germans, H.T. Mülle and C. Rehekampf (both unable to attend the hearing) have reported that in 1956, in the Vladimir prison they had been sharing their prison cell with a Georgian Gogoberitse, who had been there ever since 1945. He was exceedingly well informed as to the prominent prisoners of Vladimir. Gogoberidse thus reported that a considerable space of time - somewhere in 1948 - 1953 - Wallenberg had been kept in this prison. Gogoberidse had, for some time been confined to the prison hospital. All prisoners whom the Russians were anxious to isolate, were kept there in a special section of the building. Wallenberg was among them.

taken to the Vladimir prison. After a while he was transported to the prison hospital, where he had - in August 1954 - entered into knocking contact with a prisoner in the neighbouring cell who said that he was Wallenberg, First Secretary to the Swedish Legation in Budapest. He asked Brugger - if he were released - to report to some Swedish Consulate or Legation that he was not permitted to write or to receive letters.

The French Major Lucien Gouazé reports that he had been kept in the Vladimir prison 1953 - 1958 and had shared his cell with Brugger, who had told him that while in the prison hospital - probably in summer 1954 - he had had knocking contact with a prisoner stating that he was Raoul Wallenberg, formerly Swedish Consul in Budapest.

Upon his release - without delay - Gouazé informed the French Embassy in Moscow of Brugger's contact with the Swedish ex-Consul.

An Austrian - desiring to have his name kept secret - reports that in the autumn 1953 he had been taken to the Vladimir prison. Some day in January or February, having undergone an operation, he was put in a cell in the prison hospital. There he met a prisoner who told him that he had spent many years in solitary confinement and asked, in case he were set free, to report that he had been in contact with him, Wallenberg. In case he would forget this name, he just should say "a Swede from Budapest", and people would know him at once. Next morning the political officer of the prison had been angry finding the Austrian there, and ordered him instantly to be removed to another cell. Later he was requested to promise not to reveal his meeting with the Swede.

Abraham Kalinski, born in Poland, was captured in 1944 and spent 16 years in Soviet prisons. In 1951 it was the first time he heard about Raoul Wallenberg through the author Vendrovski who had shared a cell with Wallenberg in the Verjne-Uralskaja prison. Kalinski was released from Vladimir on October 29, 1959 and reported to have seen Raoul Wallenberg 2 days prior to his release. Kalinski too is referring to Gogoberidse.

Professor Nanna Svartz, Sweden, reports that in January 1961, attending a scientific congress in Moscow, she had been talking to an eminent Russian man of Science, Myasnikov, at his institute near Moscow. He told Prof. Svartz that Wallenberg was in a mental asylum. Some time after this meeting Myasnikov, as he told her himself, was summoned to Chruschtschov and scolded

by him, whereupon Myasnikov took back his statement.
It is likely that at this time Chruschtschov ordered Raoul Wallenberg to be removed.

Jurij Belov, Soviet dissident, was questioned by the Swedish Embassy in Vienna on December 5, 1979, shortly after having been released from Soviet imprisonment. He was sentenced to 15 years hard labour. He fell ill and was taken to the camp hospital in Baraschevo where he met the American Cecil August Stowner, who told him that he had been with Raoul Wallenberg 1951 in the Butyrka prison for a few days. Stowner stressed how pleased he was to have someone to talk to in English.

Anna Bilder representing her imprisoned father Jan Kaplan. Mrs Bilder, who lives in Israel, received a letter from her mother, still in the USSR, with a description of Jan Kaplan's meeting a Swede in the Butyrka prison, who had spent 30 years in prison but still seemed healthy. Jan Kaplan was then punished and imprisoned again. That was in 1975.

A former Soviet citizen - desiring to have his name kept secret - reports that his friends father, a high-ranking KGB-officer, at an occasion in the latter's home in Moscow in the spring of 1978, in answer to a suggestion by the two young men "how about leaving this country" said "you must be very eager to come and see me at the Ljubljanka - there you will have plenty of time to make plans for the future. There is company too: a Swede has been sitting there for 34 years now."

Gunnars Rode from Lettland lives in Sweden.

1945	Ljubljanka	
1946	Odessa, undersökningsfängelse	(enl. Sigmund Mannheim)
1947	Ljubljanka (slutet 1947) Lefortovskaja "ett fängelse i Moskva"	(enl. Moser) (enl. Roland Gottlieb) (enl. Georg Klein i brev t. Wieser- " Veith Olschrov thal)
1948	Vladimir Chalmer-Ju vid Vorkuta Ljubljanka (t. midsommar)	(enl. Horst Mülle: Gogoberidse) (enl. dr Meltzer) (enl. Moser
1949	Butyrka (våren) Vladimir	(enl. Karl Kraemer) (enl. Horst Mülle: Gogoberidse)
1950	Vladimir	(enl. Horst Mülle: Gogoberidse)
1951	Vladimir Butyrka (omkr. Nyår) Vershne Uralsk	(enl. Horst Mülle: Gogoberidse) (enl. Mogens Carlsson Zoltan Rivo) (enl. A. Kalinski)
1952	Vladimir Vershne Uralsk (5/12 knackn.)	(enl. Horst Mülle: Gogoberidse) (enl. v. Schwab) (A. Kalinski)
1953	Fångtransport Vladimir Ljubljanka Vershne Uralsk o Alexandrovski Central)	(enl. M.M. Kanjevski, Israel) - (enl. Horst Mülle: Gogoberidse) (enl. Georg Libik: Dardai o Horwath. (enl. A. Kalinski) (V. Olschrov)
1954	Vladimir (knackn.) Alexandrovski Central	(enl. Brugger) (Lucien Gouazé) (enl. Kalinski)
1955	Vladimir Alexandrovski Central	(enl. Schöggl) (enl. Kalinski) (enl. Kalinski)
1956	Vladimir	(enl. Kalinski)
1957	Vladimir	(enl. Kalinski)
1958	Vladimir	(enl. Kalinski)

1959	Vladimir	sista gången 27/10	(enl. Kalinski)
1960			
1961	Moskva mentalsjukhus		(enl. Nanna Svartz: samtal m. prof. Myasikov)
	Wrangel Island		(enl. Moschinski)
1962	Butyrka		(enl. J. Belov: Stowner)(Schebel)
	Wrangel Island		(enl. Moschinski)
	Butyrka	hungerstrejk	(enl. Below: Stowner)
1963	Butyrka		(enl. Below: Stowner)
1964	Mordovia		(enl. Papadopolous: Cecil August Stoner)
1965	Butyrka		(enligt Erich Spira, lett)
1966	Zidovo v. Irkutsk		
	Internat i Sibirien		(enl. Karab)
1967	Vladimir		(enl. Kalinski: Gogoberidse)
	Zavidovo v. Irkutsk		" Konstantin
	Zabaikalie, öst om Irkutsk		
1968			
1969			
1970			
1971			
1972			

1973	Mordovia	(Gunnar Rhode, lett)
1974		
1975	Butyrka	(enl. Jan Kaplan)
1976		
1977		
1978		
1979		
1980		

1947	Ljubljanka	(enl. Moldavanov)
1948	Ljubljanka	(Enl. Moldavanov) (Nyasi Dede Basch, Izmir Walter Naumann)
1953 - 1955	Novosibirsk, Kirov o Gorkov (transit prisons)	(enl. Kalinski: general G.N. Kupri- anov, Leningrad)

THE AMERICAN INVOLVEMENT

The History:

On January 22, 1944, President Roosevelt established the War Refugee Board (Executive Order #9417). Its purpose was to rescue as many refugees as possible, to alleviate, wherever it could, the plight of the persecuted peoples destined for the Nazi extermination camps. Several measures were undertaken: direct evacuation of refugees from enemy territories; psychological warfare to induce Germans and occupants of satellite countries to resist and disobey the Nazi persecution policy; direct warnings that those responsible for persecutions would be brought to speedy trial for their war crimes; attempts wherever possible to obtain better conditions for individuals in German concentrations camps; and negotiation to delay extermination in order to keep the victims alive until the day of liberation.

Soon after it was created, the War Refugee Board stationed special representatives in neutral countries. In early June 1944, after meeting with U.S. Ambassador Herschel Johnson and Iver C. Olsen the WRB representative in Stockholm, Raoul Wallenberg agreed to go to Budapest to join the relief mission. He was granted diplomatic status by the Swedish Government and arrived at the Swedish Consulate in Budapest on July 9, 1944. His work was funded by the WRB and the American Jewish Joint Distribution Committee. (His confrontations with Adolf Eichmann have been described by diplomatic witnesses and by Eichmann himself during questioning at his trial. Wallenberg was assisted by several other Swedish diplomats and their dangerous and dramatic work has been described by Per Anger in his book With Wallenberg in Budapest.)

On January 17, 1945, shortly after the Russian occupation of Budapest, Wallenberg and his driver were taken into custody by Russian officers. During the next week or so members of the Swedish legation were questioned intensively by the Russians. From the questions regarding Wallenberg it was their opinion the Russians believed he was an American spy. This was denied by U.S. officials and there is nothing in the records of the WRB or the Department of State to suggest that he was. He had only been in Budapest for six months and his exploits were well known but so unusual he was regarded with suspicion by the Russians.

As early as January 20, 1945 the American Legation in Stockholm indicated concern about Wallenberg but was assured by the Swedish legation in Moscow that he was safe. Prompted by radio reports that Wallenberg had been murdered, the American Legation in April 1945 again asked the Department of State and the Embassy in Moscow to help locate him. Contrary to the apparent wishes of his government, the Swedish Ambassador in Moscow refused the offer of help from the American Ambassador, Averell Harriman.

In 1949, Secretary of State Dean Acheson, responding to a plea from Wallenberg's family, made a similar offer of help which was again rejected by the Swedish Ambassador in Moscow.

Heartened by information from released prisoners, Wallenberg's family and his diplomatic colleague Per Anger, never ceased to believe he survived and continued to work for his release. Several times during the last thirty years they appealed to American officials for help.

The American Wallenberg Committee:

Wallenberg's story was largely unknown in the United States until recent years when dissidents and released Soviet prisoners reaching the West either referred to him by name or mentioned an aging Swedish diplomat in prison. This startled many Hungarian Jews now living in the US among them Congressman Tom Lantos of California who was saved by Wallenberg. It is mainly due to the efforts of Congressman Lantos and his wife, Annette, that Americans have learned the Wallenberg story.

In July 1979, Wallenberg's sister, Nina Lagergren, visited the United States to organize a Wallenberg Committee. Senators Frank Church, Claiborne Pell, Daniel P. Moynihan and Rudy Boschwitz agreed to serve as co-chairmen. Since then several members of the Senate have actively helped by urging the Department of State to make official inquiries or by personally raising the question of Wallenberg with Soviet officials. At the direction of President Carter, the White House raised the issue with the Soviets and twice in the past eighteen months the State Department has done so. No additional information on Wallenberg has been given by Soviet officials - they have merely repeated that he died in 1947. Neither have they responded to statements by former prisoners that Wallenberg was alive in prison in the seventies.

In the spring of 1980, the American Ambassador to Denmark, Warren Manshel, organized a ceremony in Copenhagen at which members of the President's Holocaust Commission honored Raoul Wallenberg. The Chairman of the Commission, Elie Wiesel, has long been active on behalf of Wallenberg.

In November, 1980, during the second session of the 96th Congress, Concurrent Resolution #434 was passed honoring Wallenberg. This joint resolution called on our delegation to the Madrid Conference on Security and Cooperation in Europe to raise the question of Wallenberg in the discussion of the "Helsinki third basket." In Madrid during the third week in November, Senator Pell joined members of the U.S. delegation led by Max M. Kampelman in a press conference with Wallenberg's family announcing their intention to pursue the question.

On January 15 and 16, 1981 International Hearings were held in Stockholm, jointly sponsored by the Wallenberg Committee and the International Sakharov Committee. Members of Wallenberg Committees from several countries reported on their activities and heard the testimony of released prisoners. Following the Hearings, the Swedish Minister for Foreign Affairs received a delegation and accepted the resolution produced by the panel. (In contrast with some of his predecessors, Minister Ullsten has been very firm on this issue. He delivered a strong human rights speech at the SCE Conference in Madrid in which he referred to Wallenberg, and has previously sent an official inquiry to Moscow.)

Operation of the American Committee:

To date, the U.S. Wallenberg Committee's work has been deliberately low-key. The Working Group is small: Lena Biorck-Kaplan in New York, Annette Lantos in California and Elizabeth Moynihan in Washington assisted by other volunteers.

As our purpose has been to secure the release of Wallenberg, or clarification of the ambiguity surrounding his disappearance - not to generate anti-Soviet propaganda - we have not organized a large public campaign. We felt we should exhaust diplomatic and private means of resolving the Wallenberg case.

In addition to efforts to make U.S. officials and legislators aware of this human rights case, we have tried to locate additional witnesses - former Soviet prisoners with knowledge of Wallenberg. We have also provided facts to individuals who have business relationships with Soviet officials.

This approach has not required fund-raising, an office or a staff. Occasional ads in ethnic newspapers were paid for by Wallenberg sympathizers and when necessary funds can be accepted by Freedom House ear-marked for the Raoul Wallenberg project.

Not only have U.S. officials and the Congress been totally supportive, but many individual Americans and organizations such as Freedom House long associated with human rights have offered their advice and help. Experts, such as Simon Wiesenthal, have helped by questioning witnesses.

Whoever hears the astounding story of this man is gripped by it and an urge to help. In the year ahead the public will become increasingly aware of Wallenberg: the BBC has made an excellent documentary which was shown on some PBS stations and may be repeated; four books are nearing completion; two feature films are planned; many organizations want to take up the Wallenberg case. The Governors of New York and California issued proclamations honoring Wallenberg, as have the Mayors of several cities. Parks and playgrounds have been named to honor him.

Inevitably, the effort on behalf of Wallenberg is about to enter a new phase; the low-key operation of the Working Group is essentially finished and it will now become a public cause. We hope that all one hundred United States Senators will add their names to the Committee.

May I add a personal note to this report. It is too early to say the first phase of this effort has failed - it may be months before there is a response to the Stockholm Hearings and the latest series of inquiries.

In the story of Raoul Wallenberg two issues are tragically linked: the courage of a truly good man and his unjust fate. There are few comparable examples of a man facing evil to save his fellow men - he must not be abandoned as long as there is any question of his survival however disappointing and frustrating the effort.

It is a bitter irony that because of his fate Wallenberg is becoming a symbol of injustice rather than being celebrated as a symbol of humanity because of his deeds. There are critical problems between the Soviet Union and the West which demand attention - such as nuclear proliferation - that the uncertainty over Wallenberg has made him a divisive issue is lamentable because it is so unnecessary.

The Working Group feels there are still things which can be done - such as have the Wallenberg case before the UN Human Rights Commission. We would welcome your help. We shall be glad to provide any additional information or try to answer any questions.

Thank you,

Elizabeth Moynihan
c/o Room 410
Russell Building

Lena Biorck-Kaplan
326 East 51 St.
New York, 10022

Annette Lantos
c/o Congressman T. Lantos
or 1230 Southdown Rd.
Hillsborough, Cal. 94010

SVERIGES AMBASSAD
KÖPENHAMN

1982-02-12



17

INKOM UD		
1982-02-18/16		
AVD	GR.	MAL.
P	2	Eu F

Departementssekreteraren
Stellan Ottosson

Utrikesdepartementet

Ex. d. Berg

Kiesow

Ottosson/Exp 17/2-82

Reda 29/6

HEMLIGT

Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Käre Stellan,



Vi har inte varit särskilt lyckosamma när det gäller att få ut något av Czeslaw Kalinski vid härvarande polska ambassad om Raoul Wallenberg.

Jag har använt diverse knep vid samtal med min polske kollega men inget har nappat och orsaken är ju uppenbar. Hade ärenden kunnat anhänggöras före den 13 december hade jag nog ganska direkt kunnat tala med ambassadören och Kalinski om saken.

./.
Harald Hallberg som enligt vår plan skulle försöka "klämma" Kalinski i frågan har gjort närslutna uppteckning som visar ganska tydligt att polackerna anat oråd.

30.12.1981
H. Hallberg
Claës I. Wollin

Välkommen
och
förlåt att jag
inte är så bra som
tidigare. Jag har varit
sjuk och så är det
nu. Jag kommer att
få en annan
diplomatisk handledning.

1982-02-09

1982-01-22
(fredag f.m.)

Ambassadören talat per telefon med polske ambassadören och därvid i förbigående nämnt att Hallberg ville tala med K. i något konsulärt ärende (visumfråga).

Samma dag
kl. 13.15

K. ringt från polska ambassaden. H. ute för lunch. H. ringt kl 14.15 och fått beskedet att K. gått hem för dagen. H. sagt att han skulle ringa igen på måndagen.

1982-01-25
(måndag f.m.)

K:s sekreterare ringt och sagt att K är mycket upptagen och frågat om H ej kan tala med någon annan istället. H sagt att det är K han vill tala med.

Samma dag
kl. 12.00

K ringt och H. frågat om K ville äta lunch med honom så kunde man tala om det konsulära ärendet. Överenskoms att man skulle träffas på onsdagen den 27 kl 13.00. H skulle hämta K på den polska ambassaden.

1982-01-26
(tisdag
kl 16.00)

K:s sekreterare ringt och sagt att han ej hade tid att komma till lunchen dagen efter. På nytt frågat om H ej kunde tala med någon annan istället. H svarat att han ville möta K då han trodde att K var den som bäst kunde lämna önskade upplysningar. H sagt att han hoppades att K skulle ha bättre tid veckan efter. K:s sekreterare svarat att de skulle återkomma.

1982-01-29
(fredag e.m.)

K:s sekreterare ringt och sagt att K hade tid veckan efter för ett lunchsammanträde. De skulle höra av sig. Sekreteraren även ursäktande förklarat att K skulle lämna Köpenhamn och var mycket upptagen med förberedelser inför resan. Samtalet avslutat med att K:s sekreterare sagt "att då ringer antingen jag eller K i nästa vecka."

Därefter ingenting mer avhörts från polska ambassaden med undantag för polske ambassadrådets uttalande till Zetterqvist om att han ville göra en visit.

61.
H. Hallberg

UTRIKESDEPARTEMENTET

EH

Ärende:

Wallenberg i MR-kommissionen

Kopia till:

Kabs /

Bitr Kabs

Polch

Pol 4 + 1

~~XXX~~ rättsch

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

1982-02-17 depr Romare/FR
ch t. Svensk GENEVE

P 2 EU I

SVENSK GENEVE 1982-02-16

Pol

CABINET, STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

FOER POL IV, RAETTS OCH POL II RE WALLENBERG I MR-KOMMISSIONEN

P R I M O: UNDER TERTIO FOELJER FOERSLAG TILL ANFOERANDE UNDER DPT. 10 B FOERSVUNNA PERSONER. UTGAANGSPUNKTEN FOER UTKASTET HAR VARIT ATT VI SAA LAANGT SOM MOEJLIGT SKALL HAALLA OSS TILL DAGORDNINGEN, DVS DISKUSSION OM ARBETS-GRUPPENS RAPPORT, OCH FOERLAENGNING AV DESS MANDAT.

S E C U N D O: UTKASTET HAR VISATS FOER COLVILLE SOM AER D'ACCORD MED DET SOM STAAR. SAMTIDIGT HAR GJORTS KLART FOER HONOM ATT, DETTA ENDAST AER ETT FOERSLAG, ATT NI KAN HA ANDRA SYNPUNKTER PAA UPPLAEGGNINGEN AV TALET OCH ATT DET DAERFOER INTE AER SAEKERT, ATT VI KOMMER ATT NAEMNA OEVERHUVUD TAGET. HURUVIDA VI OENSKAR ANMAELA FALLET TILL GRUPPEN ELLER INTE. COLVILLES KOMMENTARER VAR ATT DET GIVETVIS VAR BAEST UR ARBETSGRUPPENS SYNPUNKT, ATT VI NAEMNDE ATT VI INTE AEMNAR TA UPP FALLET. REDAN ATT SAEGA INGENTING PAA DEN PUNKTEN KAN VAALLA SVAARIGHETER DAA KOPPLINGEN AENDAA LIGGER SAA NAERA TILL HANDS FOER ALLA DEM SOM LYSSNAR. COLVILLE MOT-

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopier) - 2 -			

SAETTER SIG DOCK AA DET BESTAEMDASTE TANKEN ATT VI SKULLE
TA UPP FALLET I GRUPPEN.

T E R T I D:

MR CHAIRMAN,

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS STUDIED THE SECOND REPORT OF THE
WORKING GROUP ON ENFORCED OR INVOLUNTARY DISAPPEARANCES WITH
GREAT ATTENTION. MY GOVERNMENT HAS ON SEVERAL OCCASIONS
DENOUNCED THE SO CALLED DISAPPEARANCES AS A PARTICULARLY
CRUEL FORM OF GOVERNMENT OPPRESSION. IT WAS NATURAL, THEREFORE,
THAT SWEDEN SHOULD SUPPORT THE CREATION OF THE WORKING GROUP
AND MY GOVERNMENT HAS GIVEN CONTINUOUS SUPPORT TO THE GROUP
DURING THE TWO YEARS OF ITS EXISTENCE.

AT THIS SESSION OF THE COMMISSION ON HUMAN RIGHTS THE QUESTION
OF EXTENDING THE MANDATE OF THE WORKING GROUP WILL BE BEFORE
THE COMMISSION. NEEDLESS TO SAY THE SWEDISH GOVERNMENT WHOLE-
HEARTEDLY SUPPORTS A RENEWAL OF THE GROUP'S MANDATE, AND
CONSIDERS THAT THE BEST REASONS IN SUPPORT OF A CONTINUED
MANDATE ARE TO BE FOUND IN THE PRESENT REPORT OF THE WORKING
GROUP.

THE TRULY HUMANITARIAN SPIRIT IN WHICH THE GROUP WORKS TO
HELP RELATIVES OF DISAPPEARED PERSONS TO FIND OUT WHAT HAS
HAPPENED TO THEIR LOVED ONES HAS BEEN MET WITH ACKNOWLEDGMENT
AND RESPECT FROM GOVERNMENTS ALL OVER THE WORLD, INCLUDING
GOVERNMENTS OF THOSE STATES WHERE DISAPPEARANCES HAVE BEEN
REPORTED MOST NUMEROUS. CONSEQUENTLY, GOVERNMENTS HAVE
ANSWERED INQUIRIES FROM THE WORKING GROUP AND IN SOME
INSTANCES - ALTHOUGH STILL TOO FEW (SIC) - PRECISE INFORMATION
HAS BEEN GIVEN AS TO THE FATE AND WHEREABOUTS OF DISAPPEARED

LIC 0-2042 25.000x6 1980-08 (20.000x6 på bärbara)

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:			
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopier) - 3 -			

PERSONS. THERE ARE SIGNS THAT GOVERNMENTS BECOME INCREASINGLY SENSITIVE TO ACCUSATIONS THAT THEY ARE RESPONSIBLE FOR A 'POLICY OF DISAPPEARANCES'. THE INTERNATIONAL COMMUNITY SEEMS TO BE AN EFFECTIVE FORUM FOR EXPOSURE OF SUCH GOVERNMENT POLICIES AND PRACTICES, AND IN SO DOING CONTRIBUTES TO THE PREVENTION OF THIS PARTICULARLY ABHORRENT METHOD OF VIOLATING HUMAN RIGHTS. THAT IS REASON ENOUGH FOR THE UNITED NATIONS AND THE COMMISSION ON HUMAN RIGHTS TO ENCOURAGE AND STRONGLY SUPPORT THE WORK OF THE GROUP.

THE REPORT CONCLUDES THAT THE NUMBER OF DISAPPEARED PERSONS IS INCREASING. DURING ITS TWO YEARS OF EXISTENCE ABOUT 15.000 CASES OF DISAPPEARANCES HAVE BEEN FILED WITH THE GROUP. CONSIDERING THE FACT THAT ONLY NOW MAY HUMANITARIAN AND HUMAN RIGHTS ORGANIZATIONS AND RELATIVES OF DISAPPEARED PERSONS HAVE BECOME FULLY AWARE OF THE EXISTENCE OF THE WORKING GROUP, THE NUMBER OF CASES REPORTED TO THE WORKING GROUP IS SURE TO INCREASE EVEN FURTHER. THE REPORT SHOWS THAT ONLY IN THE LAST YEAR THE WORKING GROUP HAD REPORTS FROM 20 COUNTRIES ABOUT PEOPLE HAVING DISAPPEARED, IN SOME CASES RECENTLY, IN SOME CASES AS A RESULT OF EVENTS TAKING PLACE ALL THROUGH THE 70IES. THE GROUP ASKED FOR INFORMATION FROM 19 OF THE GOVERNMENTS NOW IN POWER IN THOSE COUNTRIES. THE INQUIRIES CONCERNED IN TOTAL ABOUT 1950 PERSONS. IN 55 CASES URGENT INVESTIGATIONS WERE DEMANDED CONCERNING PERSONS WHO HAD RECENTLY DISAPPEARED AND WHERE CIRCUMSTANCES WERE SUCH AS TO FEAR FOR THEIR LIVES. IT IS PROBABLE THAT SOME OF THOSE URGENT DEMANDS MAY HAVE SAVED LIVES. YET ANOTHER ARGUMENT IN FAVOUR OF THE CONTINUATION OF THE MANDATE OF THE WORKING GROUP.

CAN ANYBODY WHO HAS NOT LIVED THROUGH SUCH AN EXPERIENCE UNDERSTAND WHAT IT MEANS TO BE A DISAPPEARED PERSON AND STILL BE ALIVE? TO LIVE BEHIND A PRISON WALL WITHOUT ANY CONTACT

LIC 01-2042 25.000x6 1980-08 020.000x6 på bärbana

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:		
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 4		

WITH THE OUTSIDE WORLD. TO BE ISOLATED EVEN FROM OTHER PRISONERS. TO HAVE BEEN BURIED ALIVE, DEPRIVED OF ONE'S OWN IDENTITY, DEPRIVED EVEN OF ONE'S OWN RIGHT TO EXIST. AND CAN ANYBODY IMAGINE THE ANGUISH AND SORROW THAT RELATIVES OF THESE VICTIMS HAVE TO ENDURE FOR YEARS, EVEN FOR DECADES, AS THE RESULT OF NOT KNOWING WHETHER THE DISAPPEARED IT STILL ALIVE SOMEWHERE OR LONG SINCE DEAD?

ONE SUCH CASE, WHICH HAS PERHAPS ATTRACTED MORE INTERNATIONAL ATTENTION THAN ANY OTHER, CONCERNS THE SWEDISH DIPLOMATE RAOUL WALLENBERG, WHO WAS ENGAGED IN IMPORTANT HUMANITARIAN ACTIVITIES IN BUDAPEST AT THE END OF THE SECOND WORLD WAR. WHEN THE CITY WAS OCCUPIED BY SOVIET TROOPS HE WAS TAKEN INTO SOVIET CUSTODY AND HAS NOT BEEN HEARD FROM SINCE.

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS ON NUMEROUS OCCASIONS BROUGHT UP THE CASE OF RAOUL WALLENBERG IN BILATERAL CONTACTS WITH THE SOVIET AUTHORITIES. NO SATISFYING EXPLANATION HAS EVER BEEN GIVEN. THE MATTER HAS ALSO BEEN RAISED IN A MULTILATERAL FORUM - THE MADRID MEETING OF THE CONFERENCE ON SECURITY AND CO-OPERATION IN EUROPE - BUT LIKEWISE IN VAIN.

THE CASE OF RAOUL WALLENBERG IS UNIQUE AND HAS ALWAYS BEEN TREATED AS SUCH BY THE SWEDISH GOVERNMENT. IT DOES NOT RESEMBLE THE CASES OF DISAPPEARANCES THAT ARE REPORTED TO THE WORKING GROUP ON ENFORCED OR INVOLUNTARY DISAPPEARANCES. THE CASES ACTED UPON BY THE WORKING GROUP ALL SHOW THE SAME PATTERN OF PERSONS WHO HAVE DISAPPEARED AS A RESULT OF AN REPRESSIVE GOVERNMENT'S DESIRE TO CLEAR ITSELF OF ITS ENEMIES IN THE SPEEDIEST POSSIBLE WAY. RAOUL WALLENBERG WAS NOT A SOVIET, NOR AN HUNGARIAN, CITIZEN. HE WAS A SWEDISH DIPLOMAT ON MISSION IN BUDAPEST. THE REASON WHY HE DISAPPEARED WAS

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol
UHD

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

- 5 -

CLEARLY NOT. THAT HE WAS - OR COULD HAVE BEEN CONSIDERED TO
BECOME - A POLITICAL OPPONENT. IN FACT THE REASONS WHY
HE DISAPPEARED REMAINS A MYSTERY, EVEN TO THE PRESENT DAY.

THE UNIQUE CHARACTER OF THE CASE OF RAOUL WALLENBERG HAS MADE
THE SWEDISH GOVERNMENT DECIDE NOT TO PUT IT BEFORE THE WORKING
GROUP ON ENFORCED AND INVOLUNTARY DISAPPEARANCES.

THE SWEDISH GOVERNMENT HAS COLLECTED AN ENORMOUS DOCUMENTATION
OVER THE YEARS RELATIVE TO THE DISAPPEARANCE OF RAOUL WALLENBERG.
IN THIS SEARCH FOR THE TRUTH MANY INDIVIDUALS, ORGANISATIONS
AND EVEN GOVERNMENTS HAVE BEEN HELPFUL. UNTIL PROOF TO THE
CONTRARY HAS BEEN PRODUCED THE SWEDISH GOVERNMENT WILL CONTINUE
TO CONSIDER THAT RAOUL WALLENBERG IS ALIVE AND WILL DO ALL
IN ITS POWER TO FIND THE TRUTH.

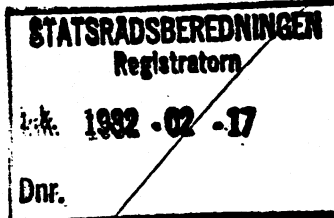
THANK YOU, MR CHAIRMAN.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE

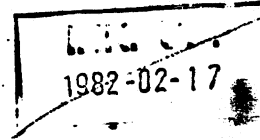
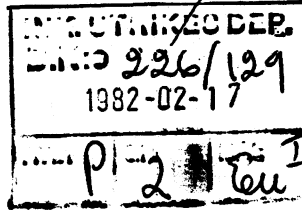


SWEDISH GOVERNMENT
STOCKHOLM.



Ensk utl
The Senior House of,
St. Patrick's College,
Maynooth.
County Kildare,
Irish Republic.
Feb. 11 '82.

1982-02-19 Pol 1 SO/AM
Sv tit.



Dear Sir/Madam,

being currently engaged in a study of the fate of Mr. Raoul Wallenberg,
the Swedish Diplomat believed to be still alive in the Soviet Union ,
I would be grateful if you could offer me some assistance in my endeavour.

I am studying the case history of Mr. Wallenberg
with regard to certain postulated of modern thinking in the field of
Christian Social Ethics which it highlights and more importantly in
view of certain questions of International Justice on which it focuses acute
attention.

Having made contact with your Embassy here in Dublin I was quickly
forwarded with a short summary of the case . However such a summary
inevitably proves insufficient for a more detailed consideration of the
problem. I therefore have sought assistance from the United Nations
who, I believe, are engaged in the case and also from the Wallenberg Association
in Stockholm. With regard to the Swedish Government in particular ,
I would hope for help on the level of any records which may be available
concerning the details of communication between you and the Soviet or
other Eastern Governments on the question.

I apologise for my inability to read Swedish but
would be more than grateful for any records you may be able to provide
in English. Copies of the actual documents would be the most helpful
since they could be included in the actual report .
I do hope that my study may in the end be of some little value in the
resolution of this extremely critical conflict.

Grateful in anticipation

Yours Sincerely

Gerard Slamon .

Gerard P Slamon.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen
Enhet IV

PROMEMORIA

1982-02-17 ✓

P2 En I
(4w HP 484)

Handläggare: J-C Åhlander

ex t:

Kabs
Polch
Tham
Gullers
Rättsch
Berg
Romare
Ottosson
Åhlander

exp 17.2.82
F



HEMLIG SekrL 2:1

Wallenberg i MR-kommissionen

(1 bil.)

./.

Närslutet återfinns ett utkast till anförande att hållas av Sverige som observatör vid det pågående mötet i Genève med FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna.

Tanken är att anförandet skall hållas under dagordningspunkt 10 b) "försvunna personer" i anslutning till den rapport från arbetsgruppen för försvunna som finns tillgänglig för kommissionen. Dagordningspunkten börjar behandlas måndag 22 dennes.

Jan Romare

FR

Mr. Chairman,

The Swedish government has studied the second report of the working group on enforced or involuntary disappearances with great attention. My government has on several occasions denounced the so called disappearances as a particularly cruel form of government oppression. It was natural, therefore, that Sweden should support the creation of the working group and my government has given continuous support to the group during the two years of its existence.

At this session of the commission on human rights the question of extending the mandate of the working group will be before the commission. Needless to say the Swedish government whole-heartedly supports a renewal of the group's mandate, and considers that the best reasons in support of a continued mandate are to be found in the present report of the working group.

The truly humanitarian spirit in which the group works to help relatives of disappeared persons to find out what has happened to their loved ones has been met with acknowledgment and respect from governments all over the world, including governments of those states where disappearances have been reported most numerous. Consequently, governments have answered inquiries from the working group and in some instances - although still too few - precise information has been given as to the fate and whereabouts of disappeared persons. There are signs that

governments are becoming increasingly sensitive to accusations that they are responsible for a "policy of disappearances". The international community seems to be an effective forum for exposure of such government policies and practices, and in so doing contributes to the prevention of this particularly abhorrent method of violating human rights. That is reason enough for the United Nations and the commission on human rights to encourage and strongly support the work of the group.

The report concludes that the number of disappeared persons is increasing. During its two years of existence about 15.000 cases of disappearances have been filed with the group. Considering the fact that it may be only now that humanitarian and human rights organizations and relatives of disappeared persons have become fully aware of the existence of the working group, the number of cases reported to the working group is sure to increase even further. The report shows that only in the last year the working group had reports from 20 countries about people having disappeared, in some cases recently, in some cases as a result of events taking place all through the 70ies. The group asked for information from 19 of the governments now in power in those countries. The inquiries concerned in total about 1950 persons. In 55 cases urgent investigations were demanded concerning persons who had recently disappeared and where circumstances were such as to fear for their lives. It is probable that some of those urgent demands may have saved lives. Yet another argument in favour of the continuation of the mandate of the working group.

Can anybody who has not lived through such an experience understand what it means to be a disappeared

person and still be alive? To live behind a prison wall without any contact with the outside world. To be isolated even from other prisoners. To have been buried alive, deprived of one's own identity, deprived even of one's right to exist. And can anybody imagine the anguish and sorrow that relatives of these victims have to endure for years, even for decades, as the result of not knowing whether the disappeared is still alive somewhere or long since dead?

One such case, which has perhaps attracted more international attention than any other, concerns the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. The Wallenberg case differs in many respects from the systematic disappearances that are reported to the working group and my government, therefore, has not brought this case before the group. But as a human tragedy it is of the same nature, and I want to use this occasion to express the deep concern of the Swedish people and the Swedish government for our disappeared compatriot.

Raoul Wallenberg was engaged in important humanitarian activities in Budapest at the end of the second world war. When the city was occupied by Soviet troops he was taken into Soviet custody and has not been heard from since.

The Swedish government has on numerous occasions brought up the case of Raoul Wallenberg in bilateral contacts with the Soviet authorities. No satisfactory explanation has ever been given. The matter has also been raised in/^{another}/multilateral forum - the Madrid meeting of the conference on security and co-operation in Europe - but likewise in vain.

The Swedish government has collected an enormous documentation over the years relative to the disappearance of Raoul Wallenberg. In this search for the truth many individuals, organisations and even governments have been helpful. Until proof to the contrary has been produced the Swedish government will continue to consider that Raoul Wallenberg is alive and will do all in its power to find the truth.

Thank you, Mr. Chairman.

Stockholm pol. avd. enhet IV

Ärende

depr Romare/FR

Datum

82-02-17

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Wallenberg i MR-kommissionen

Adress

Pol

Svensk

Text

GENÈVE

dnr

nr

från pol IV ang. Wallenberg i MR-kommissionen.

P r i m o Nedan under secundo följer våra preliminära ändringar i Ert utkast till anförande. Slutlig ställning till texten kan, hoppas vi, tas imorgon torsdag. Om amerikanarna behöver se vår text för att forma sitt eget inlägg i samma spår, är det givetvis angeläget att vi snarast tillmötesgår dem. Ni kan i så fall överlämna nu föreliggande version men understryka att den är en "draft" som alltjämt är öppen för ändringar.

S e c u n d o Fjärde stycket, fjärde raden: "Considering the fact that it may be only now that humanitarian etc...".

Slätte till och med nionde stycket (från "one such case".. till "...involuntary disappearances") ändras till följande:

"One such case, which has perhaps attracted more international attention than any other, concerns the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. The Wallenberg case differs in many respects from the systematic disappearances that are reported to the working group, and my government, therefore, has not brought this case before the group. But as a human tragedy it is of the same nature, and I want to use this occasion to express the deep concern of the Swedish people and the Swedish government for our disappeared compatriot.

Raoul Wallenberg was engaged in important humanitarian activities in Budapest at the end of the second world war. When the city was occupied by Soviet troops he was taken into Soviet custody and has not been heard from since.

Ifylles av telegramexpeditören

The Swedish government has on numerous occasions brought up the case of Raoul Wallenberg in bilateral contacts with the Soviet authorities. No satisfactory explanation has ever been given. The matter has also been raised in another multilateral forum - the Madrid meeting of the conference on security and co-operation in Europe - but likewise in vain".

Därefter sista stycket oförändrat: "The Swedish government has collected.... etc.".

Cabinet+

Ärendes ds Åhlander/FR	Datum 1982-02-18		Dnr [redacted]
	Avd P	Grupp 2	Mål E U I

Adress

Svensk
GENEVE

dnr

Text

Från pol IV och pol I re Wallenberg i MR-kommissionen [redacted]

P r i m o Efter föredragning kabinetssekreteraren har nu innehållet i talet fastställts på sätt som framgår under quarto.

S e c u n d o Vi utgår ifrån att ambassadör Ewerlöf håller inlägget. Om Nina Lagergren ber att få se talet innan det hålls bör Ni visa det för henne.

Inget pressmeddelande görs. Vi är dock angelägna att veta när vi förväntas tala samt besked omgående när talet hållits.

T e r t i o Talet delges i förväg till våra ambassader i Moskva, Washington, London samt FN-repr. i New York.

Q u a r t o Wallenbergavsnittet lyder i sin helhet:

"One such case, which has perhaps attracted more international attention than any other, concerns the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. The Wallenberg case differs in many respects from the systematic disappearances that are reported to the working group, and my government, therefore, has not brought this case before the group. But as a human tragedy it is of the same nature, and I want to use this occasion to express the deep concern of the Swedish people and the Swedish government for our disappeared compatriot.

Raoul Wallenberg was engaged in important humanitarian activities in Budapest at the end of the second world war. It may well be said that through his efforts thousands of jews were saved from a certain death. When the Soviet troops, in January

1945, entered into the Pest side of Budapest, Raoul Wallenberg was taken into Soviet custody. He has not been heard from since then.

The Swedish government has since 1945 repeatedly brought up the case of Raoul Wallenberg in bilateral contacts with the Soviet government. No satisfactory explanation, however, has ever been given. The matter has also been raised in another multilateral forum - the Madrid meeting of the conference on security and co-operation in Europe - but likewise in vain.

The Swedish government has collected an enormous documentation over the years relative to the disappearance of Raoul Wallenberg. In this search for the truth many governments, organizations and individuals have been helpful. The Swedish government is of course grateful for this assistance. Until proof to the contrary has been produced the Swedish government will continue to consider that Raoul Wallenberg is alive and will do all in its power to find the truth.

Cabinet+

ex t:

Kabs

Tham

Polch

Rättsch

Gullers

Faxén

Ch pol I, II, IV

Ottosson, pol I

Romare

Åhlander

UTRIKESDEPARTEMENTET

Political Department

Pol 1

SO/AM

Pol

Par 120	Avt Grupp M1 P 2 Eu ^I
------------	-------------------------------------

Stockholm, February 18, 1982

11

Ms Marjorie Headley
Brooklyn public library
Walt Whitman branch
93 St Edwards street
BROOKLYN, New York 11205

Wallenberg

Dear Ms Headley,

Referring to your letter of 10 February I would like to inform you that the Ministry for Foreign Affairs has published compilations of facts and documents relating to the Wallenberg case in 1957 and 1965. Only the 1957 publication has been translated into English, and I have pleasure in enclosing a copy with this letter.

Yours sincerely

Stellan Ottosson
First secretary

Ifylles av postexp

AVSÄKT 822

☐ av kurir ☐ till kurir ☐ luftpost ☒ vanlig post

Avtalade datum Sign

18/2-82

[Signature]

UTRIKESDEPARTEMENTET

Ärende:

ID

Kopia till:

Kabs
Bitr Kabs
Polch
Pol 1
~~XBX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

1982-02-22 Pol I, S Ottosson/1
Ex t: Chef pol I, Kiesow,
Ottosson. Exp 82-02-22/1eA f kdm t Amb MOSKVA Nr
u/S Ottosson, ds

SVENSK LONDON 1982 02 19

CABINET STOCKHOLMN

EXPEDIERA	
med	132
sv. kurt	1
utl. kurt	1
luftpost	1
vanl. post	1
Sign	

Pol

FOER OTTOSSON, POL 1 FRAAN NILSSON RE WALLENBERG-
AERENDET

MITT HBR 820217 AABEROPAS. SEDAN HANDBREVET AVASENTS HAR
ROLAND, FCO, AATERKOMMIT MED UPPLYSNINGEN ATT HAN UNDER
YTTERLIGARE FORSKNINGAR KOMMIT FRAM TILL ATT DEN I BREVTEXTEN
NAEMNDE EVGENY NIKOLAEV 1979 LAEMNADE SOVJETUNIONEN. EFTER
EN TID I WIEN BOSATTE SIG NIKOLAEV I MUNCHEN PAA EN FOER
FCO OKAEND ADRESS. ROLAND TRODDE DOCK ATT DET INTE SKULLE
ERBJUDA NAAGRA PROBLEM FOER VAART GENERALKONSULAT I MUNCHEN
ATT VIA RYSKA EXILKRETSAR DAER ERHAALLA NIKOLAEVS ADRESS.
EN KONTAKT MED DENNE KUNDE KANSKE VARA AV VAERDE, OM DU AN-
SER DIG BEHOEVA UPPLYSNINGAR OM DISPENSAER NR 13 UTOEVER
VAD DU AATERFINNER I MITT HANDBREV.

LIND

SVENSK LONDON

-----/LW

FRIEDMAN & FRIEDMAN P. C.

ATTORNEYS AND COUNSELORS AT LAW

FRED FRIEDMAN
ROBERT FRIEDMAN

74 MAIN ST. - P. O. B. 31
AKRON, N.Y. 14001
(716) 542-5444

January 29, 1982

*Kapra till
frn Lagunen 820726*
1982-03-02, pol I
Ottosson/Kw
krypto Washington

638 RIDGE ROAD (REAR)
LACKAWANNA, N.Y. 14218
(716) 822-5155

PLEASE REPLY TO:
Akron Office

P. K.
Count Wilhelm Wachtmeister
Ambassador of Sweden
600 New Hampshire Avenue NW
Suite 1200
Washington, DC 20037

Dear Count:

I represent Mr. Louis Dlugosz of Lackawanna, New York, who is interested in erecting a monument to Raoul Wallenberg. The enclosed copy of an article in the Buffalo Evening News has some further details concerning this proposed monument. I am writing to determine whether your country would be interested in having the proposed monument erected in an appropriate public location in Sweden at no cost to Sweden.

Mr. Dlugosz and I would be happy to meet with you or your representatives to discuss this matter in further detail.

Respectfully yours,

Fred Friedman
Fred Friedman

FF:jw
Enc.

cc: Bengt FRIEDMAN
Consul General of Sweden
825 3rd Avenue
New York, NY 10022

Louis Dlugosz

INK UTRIKESDEP		
Dnr... 85.150...		
1982-02-19		
PM	2	En I

Pal

1982-02-12

Nr 50 55 53 P 2

Overlämnas, jämte bilaga, av ambassaden i Washington till utrikesdepartementet, pol I, för att bli satt i tillfälle avge svar.

W Wachtmeister
W Wachtmeister

July 17, 1981

Section II—15

BUFFALO EVENING NEWS

Sculptor Readies Tribute To Hero of the Holocaust

By BILL MEERS

A Buffalo-area artist has begun a project aimed at keeping alive the memory of a Swedish businessman credited with saving 100,000 Hungarian Jews from Nazi death camps.

Sculptor Louis Dugosz has completed a 3-foot clay model of a proposed monument honoring Raoul Wallenberg who kept the safety of his neutral homeland during World War II to block Nazi efforts to wipe out all Jews in Budapest.

As a representative of the Swedish government, Mr. Wallenberg issued thousands of bogus passports, maintained "safe houses," flying the flag of neutrality, and reportedly saved 70,000 persons from extermination by threatening to see Adolf Eichmann "hanged as a war criminal." He disappeared after Soviet troops captured Hungary in 1945.

Mr. Dugosz's model depicts Mr. Wallenberg borne triumphantly on the shoulders of two men in concentration camp clothing, symbolizing the ultimate victory over inhumanity.

He plans to duplicate the model in a 28-foot stainless steel monument, employing an "open" technique he developed in the 1930s. The completed work will be offered to the citizens of Budapest to replace a statue said to have been stolen by the Communist Hungarian government in 1948.

If the offer is rejected, Mr. Dugosz said he would like to see the monument erected in a



MEMORIAL — Lackawanna sculptor Louis Dugosz completes a model of a memorial to Raoul Wallenberg, a Swedish diplomat credited with saving the lives of 100,000 Hungarian Jews during World War II. He plans to duplicate the model with a 28-foot-by-18-foot stainless steel monument.

that's not enough, Mr. Dugosz said.

"Trees are fine but they are temporary. Art is inspiring and is forever," he explained.

He admits he does not have enough money to see the project through, but some of his friends have formed a fundraising committee and established a project bank account.

"Wallenberg Square" in Sweden, Israel or the U.S. to remind generations yet unborn of man's capacity for compassion and humanitarianism.

He knows of no monuments anywhere in the world dedicated to Mr. Wallenberg, whom he calls "one of the truly great heroes." Memorial trees have been planted in Sweden but

Pol

P

2

EU

LONDON

A + b f kdm till: 1982-02-22

Kabsekr
Polchef
Chef pol I
Kiesow
Ottosson

Amb Moskva nr 26 f kdm
u/S Ottosson

Departementssekreteraren Ottosson

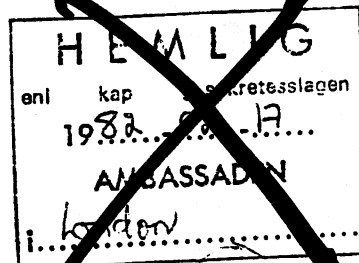
Utrikesdepartementet

EXPEDIERA	
med	12
sv. kurt	12
ut. kurt	12
luftpost	12
vanl. post	12

HEMLIGT

Wallenberg-ärendet
(2 bil)

Broder,



- 89
- 1
- Pal 0 2 En I
- ./1 Närslutet finner Du kopia av det svar som jag erhållit från FCO:s forskningsavdelning med anledning av den fråga vi ställt om psyko-neurologiska dispensären nummer 13 i Moskva. Vidare bifogas en, likaledes från FCO översänd, kopia av ett avsnitt ur Shifrins bok om sovjetiska fängelser och läger.
- ./2

Svaret från FCO talar ju för sig självt. Det förefaller sannolikt att den aktuella dispensären - med svensk terminologi - endast bedriver öppen vård. Mycket längre lär vi i London inte kunna nå i ärendet.

Dim kirjine
L-25

Lars-Åke Nilsson

iro

Pol ✓
AVRAHAM SHIFRIN

The First Guidebook

to Prisons and Concentration Camps
of the Soviet Union

Blt... 2... Hbr... L.A. Nilsson London
Dep... O'Hess... 1982-02-17



STEPHANUS EDITION
Uhldingen/Seewis

ISBN 3-921213-35-5

Original Title:

Путеводитель по лагерям, тюрьмам
и психиатрическим тюрьмам в СССР

Copyright © 1980 by Stephanus Edition Verlags AG
CH-Seewis/GR, Switzerland

Translated from the Russian

Illustrations and drawings by Jorge Martines

Cover Design by Jupp Schlunke

Printed by Ebner Ulm

First edition published in September 1980

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

dress of grievances are often brought to this psychiatric prison for "examination".

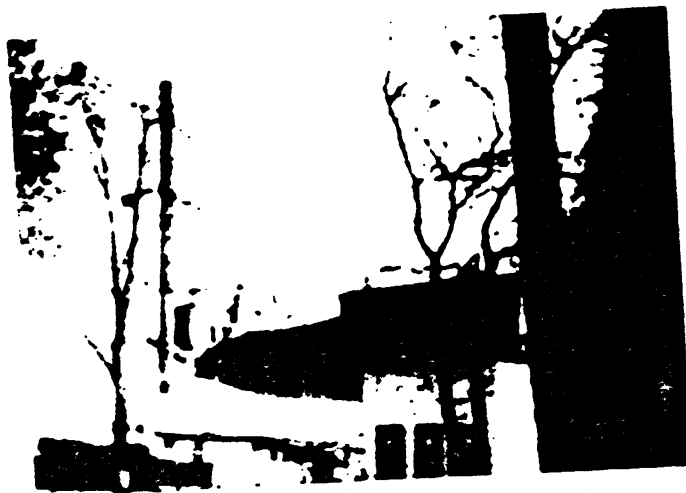
13. The *Meshcherskii* Psychiatric Hospital. Contains wards for political prisoners.

14. Special Psychiatric Reception Center No. 2 of the Ministry of Interior, *Novoslobodskaya* Street 45, building no. 4. A reception center for dissidents sent here from the K.G.B.

15. Special Psychiatric Prison IZ-48/1. Housed in the *Matrosskaya Tishina* Prison, *Matrosskaya Tishina* Street.

16. Out-Patients Clinic for Psychiatric Diseases No. 13, *Moskva-Sevastopol'skii* Throughway 26-28. Accommodates four wards. Medical superintendent: Svishchev, tel. 1202255. One of the political prisoners here, Gavriil Yan'kov, a miner, was arrested for attempting to establish an independent labor union.

17. The Central Hospital for Clinical Psychiatry of the Moscow Region, *Moscow, Eighth of March Street 1* (ulitsa vos'mogo marta 1). Among the political prisoners confined here is Yuri Valov. His family's address: Sportivnaya Street 20/4, Tuchkovo, Ruza District, Moscow region.



Psychiatric ward of the Odessa Region hospital in "Slobodka", Odessa city (see map of Odessa city).



Foreign and Commonwealth Office
London SW1A 2AH

Telephone 01-

(Pol)

P 2 Eu I

L-A Nilsson Esq
Swedish Embassy
1 Mount Street
LONDON
W1

Your reference

Our reference

Date

16 February 1982

Dear Mr Nilsson

You asked about Moscow Psycho-neurological Dispensary No 13. It certainly exists at the address given, as the Moscow telephone directory and other information - see below - demonstrates. (For some reason, the telephone directory lists it twice, both under the Moskvoretsky district and the Soviet district of Moscow. However, the address and the relevant telephone numbers are the same in both cases.)

Such dispensaries are not the same as hospitals, but are specialised out-patient clinics. I believe that some of the psycho-neurological ones may, however, have in-patient facilities. A very unreliable source called Abraham Shifrin has stated that dispensary No 13 has four wards. However the 'phone no he gives does not correspond to the one in the telephone directory and he also claims that a certain Gavriil Yankov, a dissident worker, was kept at the dispensary. I think Shifrin was confusing this establishment with Moscow Psychiatric Hospital No 13 where Yankov was once a patient (like several other dissidents down the years). I attach a copy of the relevant page from Shifrin's book but urge caution in using it.

We have not quite finished, however. The chief doctor of Psycho-neurological clinic No 13, Dr V K Svishchev, had another worker-dissident, Evgeny Nikolaev, sent to a Moscow psychiatric hospital in February 1978. This caused protest in dissident circles; there is a brief reference to the matter in the leading samizdat journal, the Chronicle of Current Events (No 48), as well as in other, so far untranslated, samizdat.

This episode suggests to me that while Svishchev may have been willing enough to play the game of the authorities and have someone committed to a mental hospital for political reasons, his dispensary probably did not have in-patient facilities. A fairly quick look through our documentation did not reveal any further use of the dispensary for sinister purposes or any other references to Dr Svishchev.

/If



If the supposition that there are no in-patient facilities at this dispensary is correct, it makes the suggestion that Wallenberg has been spotted there even more unlikely. I find it very difficult to believe that he would be free to turn up every now and then at a Moscow clinic!

Yours sincerely

P S Roland

P S Roland
Soviet Section
Research Department

Par 194	Avt Grupp RM P 2 Eu ^I
------------	-------------------------------------

Stockholm, February 19, 1982

Political Department

Pol 1

SO/AM

Mr Gerard P Slamon
The Senior House of,
St Patrick's College,
Maynooth,
County Kildare,
Irish Republic.

Wallenberg

Dear Mr Slamon,

Referring to your letter of February 11, 1982, I wish to inform you that the Ministry has published in 1957 and 1965 compilations of facts and documents relating to the Wallenberg case. The 1957 publication has been translated into English, and I have the pleasure of enclosing a copy in this letter.

Yours sincerely

Stellan Ottosson
first secretary

Ifylles av postexp

Avskick till				Avskickas datum		Sign
☐ av kurir	☐ uti kurir	☐ luftpost	☒ vanlig post	19/2-82		

Dar 127	Avd Grupp M1 P 2 Eu ^I
------------	-------------------------------------

Stockholm, February 19, 1982

Political Department

Pol 1

Ottosson/AM

Mr Luis Kutner

WORLD HABEAS CORPUS

Commission for International
Due-Process of Law

105-W Adams Street

CHICAGO, Illinois

60603 U S A

Wallenberg
 Dear Mr Kutner,

Referring to your letter of January 29, 1982 to Mr Leifland, I wish to inform you that the Ministry has published in 1957 and 1965 compilations of facts and documents relating to the Wallenberg case. The 1957 publication has been translated into English, and I have the pleasure of enclosing a copy in this letter.

I also wish to inform you that the Ministry's records of the Wallenberg case for the period 1944-1949 were published in 1980. This material (about 2000 pages in Swedish) is obtainable from the Ministry (Address: Arkivet, Utrikesdepartementet, Box 16 122, 103 23 Stockholm).

The Government is expected to make a decision within a few months on the publication of the documents covering the period 1950-1969 (about 1300 pages). This material will then also be available from the Ministry.

Yours sincerely

Iryl Stockholm-Ottosson, first secretary

AVSÄKT: USA

☐ sv karir ☐ utl karir ☐ luftpost ☒ vanlig post

Avskickas datum Sign

19/2-82



Avsändningsort .

Stockholm pol.avd.enhet IV

Ärenden Åhlander/FR	Datum 1982-02-19	
Wallenberg i MR-kommissionen	Avd P	Grupp 2 Mål Eu I

Adress B r å d s k a n d e

Pol

Text	Svensk MOSKVA	Svensk WASHINGTON	Svensk LONDON	Swedeleg NEW YORK
------	------------------	----------------------	------------------	----------------------

Från pol IV och pol I re Wallenberg i MR-kommissionen.

P r i m o

Sverige, som är observatör vid det pågående mötet i Genève med FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna, kommer att under dagordningspunkt 10 b) försvunna personer i ett anförande ta upp fallet Raoul Wallenberg. Anförandet som återges under secundo kommer att hållas av Ewerlöf. Exakt datum ännu ej känt. Förmodligen måndag eller tisdag nästa vecka.

S e c u n d o

(se sid. 2)

Exp London 82-02-19=

Wash. 82-02-19=

N-y 82-02-19 :

Moskva 82-02-19

ex t:

Kabs
Tham
Polch
Pressch
Rättsch
Gullers
Ch pol I, II, IV
Romare
Ottosson, pol I
Åhlander

" Mr. Chairman,

The Swedish government has studied the second report of the working group on enforced or involuntary disappearances with great attention. My government has on several occasions denounced the so called disappearances as a particularly cruel form of government oppression. It was natural, therefore, that Sweden should support the creation of the working group and my government has given continuous support to the group during the two years of its existence.

At this session of the commission on human rights the question of extending the mandate of the working group will be before the commission. Needless to say the Swedish government whole-heartedly supports a renewal of the group's mandate, and considers that the best reasons in support of a continued mandate are to be found in the present report of the working group.

The truly humanitarian spirit in which the group works to help relatives of disappeared persons to find out what has happened to their loved ones has been met with acknowledgment and respect from governments all over the world, including governments of those states where disappearances have been reported most numerous. Consequently, governments have answered inquiries from the working group and in some instances - although still too few - precise information has been given as to the fate and whereabouts of disappeared persons. There are signs that

governments are becoming increasingly sensitive to accusations that they are responsible for a "policy of disappearances". The international community seem to be an effective forum for exposure of such government policies and practices, and in so doing contributes to the prevention of this particularly abhorrent method of violating human rights. That is reason enough for the United Nations and the commission on human rights to encourage and strongly support the work of the group.

The report concludes that the number of disappeared persons is increasing. During its two years of existence about 15.000 cases of disappearances have been filed with the group. Considering the fact that it may be / only now that humanitarian and human rights organizations and relatives of disappeared persons have become fully aware of the existence of the working group, the number of cases reported to the working group is sure to increase even further. The report shows that only in the last year the working group had reports from 20 countries about people having disappeared, in some cases recently, in some cases as a result of events taking place all through the 70ies. The group asked for information from 19 of the governments now in power in those countries. The inquiries concerned in total about 1950 persons. In 55 cases urgent investigations were demanded concerning persons who had recently disappeared and where circumstances were such as to fear for their lives. It is probable that some of those urgent demands may have saved lives. Yet another argument in favour of the continuation of the mandate of the working group.

Can anybody who has not lived through such an experience understand what it means to be a disappeared

person and still be alive? To live behind a prison wall without any contact with the outside world. To be isolated even from other prisoners. To have been buried alive, deprived of one's own identity, deprived even of one's right to exist. And can anybody imagine the anguish and sorrow that relatives of these victims have to endure for years, even for decades, as the result of not knowing whether the disappeared is still alive somewhere or long since dead?

One such case, which has perhaps attracted more international attention than any other, concerns the Swedish diplomat Raoul Wallenberg. The Wallenberg case differs in many respects from the systematic disappearances that are reported to the working group, and my government, therefore, has not brought this case before the group. But as a human tragedy it is of the same nature, and I want to use this occasion to express the deep concern of the Swedish people and the Swedish government for our disappeared compatriot.

Raoul Wallenberg was engaged in important humanitarian activities in Budapest at the end of the second world war. It may well be said that through his efforts thousands of jews were saved from a certain death. When the Soviet troops, in January 1945, entered into the Pest side of Budapest, Raoul Wallenberg was taken into Soviet custody. He has not been heard from since then.

The Swedish government has since 1945 repeatedly brought up the case of Raoul Wallenberg in bilateral contacts with the Soviet government. No satisfactory explanation, however, has ever been given. The matter

has also been raised in another multilateral forum - the Madrid meeting of the conference on security and co-operation in Europe - but likewise in vain.

The Swedish government has collected an enormous documentation over the years relative to the disappearance of Raoul Wallenberg. In this search for the truth many governments, organizations and individuals have been helpful. The Swedish government, of course, is grateful for this assistance. Until proof to the contrary has been produced the Swedish government will continue to consider that Raoul Wallenberg is alive and will do all in its power to find the truth".

Cabinet+

Pol I, S Ottosson/le

Ärende

Datum

1982-02-23

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu I

Adress

SVENSK MOSKVA

(Pol)

Dnr... Från pol I. Re Wallenberg.

Text

P R I M O Vi har nu fått vissa informationer från London om psykoneurologisk dispensär nr 13. Informationerna delges er med nästa lägenhet. Den engelska källan anser det sannolikt att dispensären endast fungerar som klinik för öppenvård och att fasta vårdplatser helt saknas. Av detta och andra skäl bedömer källan det som högst osannolikt att Wallenberg skulle vistas på dispensären.

S E C U N D O Den engelska källan uppger att en person i Tyskland möjligen kan ha närmare uppgifter om dispensären. Vi skall försöka kontrollera denna uppgift.

CABINET

Kopia till:

Kiesow

Ottosson

Berg

Ifylles av telegramexpeditören

Kab sekr
Pol chef
Pol II

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

24 FEB. 1982

Betr. åtgärd se blif.
delgivningslista

24 FEB 82 13 05

49-A 166-

p 2 En

SVENSK LONDON 1982-02-23

CABINET
STOCKHOLM

(Pol)

166. FOER POL OCH PRESS RE WALLENBERGAERENDET I FN:S
MR-KOMMISSION. P 2.

P R I M O SAVAEL TIMES SOM GUARDIAN INNEHAALLER PAA
TISDAGEN ARTIKLAR FRAAN GENEVE. FOELJANDE UR TIMES.

CIT

DIPLOMAT ALIVE, SAYS SISTER

-----MRS NINA LAGERGREN, SISTER OF MR
RAOUL WALLENBERG, THE SWEDISH DIPLOMAT ARRESTED BY THE SOVIET
ARMY AFTER IT ENTERED BUDAPEST IN JANUARY 1945, SAID HERE TODAY
THAT ACCORDING TO INDICATIONS COMING OUT OF THE SOVIET UNION
HE WAS SEEN LAST YEAR IN A MENTAL HOSPITAL.

SHE IS EN GENEVA BECAUSE THE CASE IS TO BE RAISED BY THE
SWEDISH DELEGATION WHEN THE 43-NATION UNITED NATIONS HUMAN
RIGHTS COMMISSION STARTS DISCUSSING MISSING PERSONS THIS WEEK.

SHE SAID THE FAMILY BELIEVED THAT MR WALLENBERG, WHO WAS BORN
IN 1912, WAS POSSIBLY MOVED FROM PLACE TO PLACE WITHIN THE
SOVIET UNION. A PRISONER WHO HAD BEEN IN A MENTAL HOSPITAL
NEAR THE SINO-SOVIET FRONTIER HAD REPORTED METING
"A SWEDE" THERE IN 1978.

SLUTCIT

SID 2

S E C U N D O GUARDIAN-ARTIKELN MED RUBRIKEN "WEST IS DIVEDED
ON WALLENBERG CASE DEBATE" AER MER UTFOERLIG:

CIT

WESTERN DELEGATIONS AT THE UN HUMAN RIGHT COMMISSION IN GENEVA ARE DIVIDED ON HOW TO BRING UP THE CASE OF RAOUL WALLENBERG, THE SWEDISH DIPLOMAT WHO SAVED AN ESTIMATED 100,000 JEWS FROM EXTERMINATION IN BUDAPEST AT THE END OF THE SECOND WORLD WAR BEFORE VANISHING WHEN THE RUSSIANS TOOK OVER THE CITY.

IN 1957 THE RUSSIANS TOLD THE SWEDISH GOVERNMENT THAT WALLENBERG HAD DIED, PROBABLY OF A HEART ATTACK, IN THE GAOL OF LJUBLJANKA IN 1947.

SINCE THEN THERE HAVE BEEN PERSISTENT REPORTS OF WALLENBERG BEING SIGHTED IN RUSSIAN PRISONS AND MENTAL HOSPITALS. HE WOULD BE 70 YEARS OLD.

ACCORDING TO DIPLOMATS, THE SWEDISH AND AMERICAN DELEGATIONS - WALLENBERG WAS MADE AN HONORARY US CITIZEN LAST YEAR - ARE PLANNING TO INTRODUCE THE CASE IN THE HUMAN RIGHTS COMMISSION AS AN EXAMPLE OF A DISAPPEARED PERSON, THUS OPENING THE WAY TO ITS POSSIBLE INVESTIGATION BY A SPECIAL FIVE-MAN UN WORKING GROUP.

LAST YEAR, THE GROUP, WHICH INCLUDES A YUGOSLAVIAN, INVESTIGATED 2,100 CASES IN 22 COUNTRIES, NONE OF THEM IN EAST EUROPE.

SID 3

TOMORROW THE FRENCH ARE EXPECTED TO PROPOSE THAT THE GROUP'S MANDATE BE EXTENDED FOR ANOTHER YEAR. SEVERAL WESTERN DELEGATIONS ARE UNDERSTOOD TO HAVE WARNED THAT INTRODUCING THE CASE OF WALLENBERG COULD PROVOKE A RUSSIAN COUNTER-ATTACK.

ACCORDING TO THIS VIEW, THE UN GROUP SHOULD ONLY INVESTIGATE WELL-DOCUMENTED CASES WHICH SUGGEST A SYSTEMATIC PATTERN OF POLITICAL DISAPPEARANCES.

MRS NINA LAGERGREN, WALLENBERG'S SISTER, WHO IS IN GENEVA AS PART OF A CAMPAIGN TO DRAW ATTENTION TO HIS DISAPPEARANCE, YESTERDAY DESCRIBED HER BROTHER AS "THE FIRST HUMAN RIGHTS FIGHTER".

"THE CASE SHOULD BE BROUGHT UP PUBLICLY WHEREVER POSSIBLE", SHE SAID. BUT, SHE ADDED, HER BROTHER SHOULD NOT BECOME A TOOL IN THE COLD WAR.

BY THE TIME WALLENBERG ARRIVED IN BUDAPEST IN 1944, 500,000 HUNGARIAN JEWS HAD BEEN MURDERED. WALLENBERG DESIGNED AND ISSUED SPECIAL PROTECTIVE SWEDISH PASSPORTS FOR 4,500 FAMILIES. HE IS ALSO CREDITED WITH SAVING ANOTHER 70,000 JEWS WHEN HE PERSUADED THE GERMANS NOT TO BLOW UP THE JEWISH GETTO.

WALLENBERG WAS LAST SEEN ALIVE BY HIS SWEDISH COLLEAGUES ON JANUARY 13, 1945. FOUR DAYS LATER HE WAS SIGHTED LEAVING FOR THE TOWN OF DEBRECEN WITH RUSSIAN OFFICERS.

SLUTCIT

LIND

SVENSK LONDON KL 1150

28249 SVENSK G
105908 UDSTH S

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

Angående

London 820223
Wallenberg ärendet i FN:s DR:s
Kam.

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil☐ iänte bil☐ iänte bil där
så angivits☐ bil kan lånas
på UD☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	

☒ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☒ Peking	☐ Washington 2 ex
	☒ London	☐ Paris	☒ Tokio	☐ FN-repr
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia	
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis
				☐ Tripoli
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait
	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima
	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York
				☐ Rio de Janeiro
				☐ San Francisco
				☐ Sao Paulo

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ <i>Björander</i>
☐ Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☒ <i>Ohlsson</i>
☐ Bitr Kabinettsekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☒ <i>Kiesow</i>
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☒ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrå	☐ Kab.sekr kansli	
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättsakkunnige	☐ Wahlbäck	
☒ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare		
				☐ Åter enheten
				☐ Rapp. översikt, Pol III
				☐ Regeringspärmen

Antal ex. skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Ätg postexp	Ätg post	Ätg postexp	Ätg post
14	3	24/2 89	24/2 89				

10590B UDSTH S
22489 SWEDE CH

Kab sek
Pol chef
Pol 1,11

Press

1982-02-23/Ds Anlaender. 4

Relex Swedeleg Ny.

Delges: Klabs, Polch.

Rittsch, Tham.

Gullers, Othman.

Romane, Aklaunder

Exp 820223 24 FEB 82 13 20

SVENSK GENEVE 1982-02-23

CABINET STOCKHOLM

92-1 220-
P 2 En-1
(HP 48 y)
(Pol)

B R A A D S K A N D E

220. FOER POL IV, POL I OCH PRESS FRAAN ANDREEN RE WALLENBERG
I MR - KOMMISSIONEN HP 48

P R I M O : UNDER TERTIO FOELJER FULLSTAENDIGA TEXTEN TILL
EN ARTIKEL SOM AATERFINNS I DAGENS THE GUARDIAN. ARTIKELN AER
FELAKTIG SAA TILL VIDA ATT INGEN DISKUSSION NAAGONSIN AEGT
RUM ROERANDE WALLENBERG I VAESTGRUPPEN. EN ENDA GAANG HAR
- SAASOM INRAPPORTERATS PAA TELEFON - WALLENBERGS NAMN
NAEMNTS. DET VAR NAER LORD COLVILLE UTTRYCKLIGEN LAET FOERSTAA
ATT ARBETSGRUPPEN FOER FOERSVUNNA PERSONER INTE KUNDE TA SIG
AN FALLET. ENDA LAND SOM YTTRADE SIG DAA VAR SVERIGE. EMELLERTID
FOEREFALLER DET TROLIGT ATT JOURNALISTER TALAT MED ANDRA
VAESTLAENDER SOM UTTRYCKT FARHAAGOR, UTAN ATT DETTA FRAMKOMMIT
VID VAESTGRUPPENS MOETEN, ELLER SAGTS DIREKT TILL OSS.

S E C U N D O : VITRYSSLAND HAR IDAG TALAT MED MIG.
JAG FRAMHOELL ATT DET VAR VAAR AVSIKT ATT NAEMNA FALLET
WALLENBERG I VAART TAL ROERANDE FOERSVUNNA PERSONER OCH
ATT VAAR AVSIKT ENDAST VAR ATT TA UPP DEN HUMANITAERA SIDAN
AV SAKEN.

SID 2

T E R T I O :

' ' WEST IS DIVIDED ON WALLENBERG CASE DEBATE
FROM IAIN GUEST IN GENEVA

WESTERN DELEGATIONS AT THE UN HUMAN RIGHTS COMMISSION IN GENEVA ARE DIVIDED ON HOW TO BRING UP THE CASE OF RAOUL WALLENBERG THE SWEDISH DIPLOMAT WHO SAVED AN ESTIMATED 100,000 JEWS FROM EXTERMINATION IN BUDAPEST AT THE END OF THE SECOND WORLD WAR BEFORE VANISHING WHEN THE RUSSIANS TOOK OVER THE CITY.

IN 1957 THE RUSSIANS TOLD THE SWEDISH GOVERNMENT THAT WALLENBERG HAD DIED, PROBABLY OF A HEART ATTACK, IN THE GAOL OF LJUBLJANKA IN 1947.

SINCE THEN THERE HAVE BEEN PERSISTENT REPORTS OF WALLENBERG BEING SIGHTED IN RUSSIAN PRISONS AND MENTAL HOSPITALS. HE WOULD BE 70 YEARS OLD.

ACCORDING TO DIPLOMATS, THE SWEDISH AND AMERICAN DELEGATIONS - WALLENBERG WAS MADE AN HONORARY US CITIZEN LAST YEAR - ARE PLANNING TO INTRODUCE THE CASE IN THE HUMAN RIGHTS COMMISSION AS AN EXAMPLE OF A DISAPPEARED PERSON, THUS OPENING THE WAY TO ITS POSSIBLE INVESTIGATION BY A SPECIAL FIVE-MAN UN WORKING GROUP.

LAST YEAR, THE GROUP WHICH INCLUDES A YUGOSLAVIAN, INVESTIGATED 2,100 CASES IN 22 COUNTRIES, NONE OF THEM IN EAST EUROPE.

SID 3

TOMORROW THE FRENCH ARE EXPECTED TO PROPOSE THAT THE GROUP'S MANDATE BE EXTENDED FOR ANOTHER YEAR. SEVERAL WESTERN DELEGATIONS ARE UNDERSTOOD TO HAVE WARNED THAT INTRODUCING THE CASE OF WALLENBERG COULD PROVOKE A RUSSIAN COUNTER-ATTACK.

ACCORDING TO THIS VIEW, THE UN GROUP SHOULD ONLY INVESTIGATE WELL-DOCUMENTED CASES WHICH SUGGEST A SYSTEMATIC PATTERN OF POLITICAL DISAPPEARANCES.

MRS NINA LAGERGREN, WALLENBERG'S SISTER, WHO IS IN GENEVA AS PART OF A CAMPAIGN TO DRAW ATTENTION TO HIS DISAPPEARANCE, YESTERDAY DESCRIBED HER BROTHER AS "THE FIRST HUMAN RIGHTS FIGHTER".

"THE CASE SHOULD BE BROUGHT UP PUBLICLY WHEREEVER POSSIBLE", SHE SAID. BUT, SHE ADDED, HER BROTHER SHOULD NOT BECOME A TOOL IN THE COLD WAR.

BY THE TIME WALLENBERG ARRIVED IN BUDAPEST IN 1944, 500,000 HUNGARIAN JEWS HAD BEEN MURDERED. WALLENBERG DESIGNED AND ISSUED SPECIAL PROTECTIVE SWEDISH PASSPORTS FOR 4,500 FAMILIES. HE IS ALSO CREDITED WITH SAVING ANOTHER 70,000 JEWS WHEN HE PERSUADED THE GERMANS NOT TO BLOW UP THE JEISH GHETTOEEEEEE JEWISH GHETTO.

WALLENBERG WAS LAST SEEN ALIVE BY HIS SWEDISH COLLEAGUES ON JANUARY 13, 1945. FOUR DAYS LATER HE WAS SIGHTED LEAVING FOR THE TOWN OF DEBRECEN WITH RUSSIAN OFFICERS."

EWERLOEF

SVENSK GENEVE KL 13.15

+

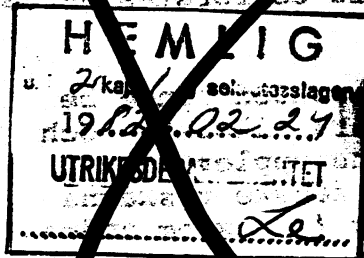
10590B UDSTH S

22489 SWEDE CH

Politiska avdelningen
Enhet I

Der	Avd	Grupp	Mål
1982-02-24	P 2	Eu	I

Förste ambassadsekreterare
Anders Möllander
BONN



U. n.

HEMLIGT

Wallenberg-ärendet
(1 bil)

Broder,

En ungrare som nyligen lämnat Sovjet har uppgivit att han våren 1981 såg Wallenberg i en psykiatrisk klinik på Sevastopolskij Prospekt 26 - 28 i Moskva (Ulf Håkansson's intervju bifogas). Ambassaden i Moskva har kört förbi denna adress och funnit "psykoneurologisk dispensär nr 13 för Sovjetskijräjongen i Moskva". Det var ett ganska litet hus som gav intryck att vara en öppen anstalt.

Från en annan källa har vi fått uppgifter om att dispensären troligen är en klinik för öppen vård utan några fasta vårdplatser. Om så är fallet förefaller det ju högst osannolikt att Wallenberg skulle befinna sig där. Samma källa uppger vidare att chefsläkaren vid dispensär nr 13, V K Svisjtjev, i februari 1978 remitterade en "politisk patient", dissidenten Jevgenij Nikolajev, till ett psykiatriskt sjukhus i Moskva. Om denna uppgift är korrekt, så har antagligen Nikolajev besökt dispensär nr 13 och skulle kanske kunna ge upplysningar av värde. Nikolajev sägs 1979 ha lämnat Sovjetunionen. Efter en tids vistelse i Wien skall han ha bosatt sig i München.

Från svensk sida bör vi nog helst undvika att söka kontakt med Nikolajev. Om inte Nikolajev är en osedvanligt diskret person, så lär han berätta för en mängd exilryssar i München om att han blivit kontaktad av Sveriges generalkonsul (eller av Dig). Och strax

Ifylles av postexp

Avsänd med

☒ tv kurir

☐ uti kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

25/2 82

[Signature]

skulle väl någon föra vidare beskedet till sovjetiska ambassaden (det finns ju tjallare i de flesta exilkolonier). Om Wallenberg verkligen skulle befinna sig på dispensär nr 13 (en uppgift som såvitt bekant ännu inte förekommit i massmedia) och om ryssarna får besked om vårt intresse, så skulle de förstås genast förflytta honom.

Därför vore det värdefullt om ambassaden kunde be tyska vederbörande att försöka spåra Nikolajev och förhöra honom en extra gång om hans upplevelser i Sovjet. För säkerhets skull borde kanske tyskarna intervjua honom även om andra ting (t ex om andra sjukhus och fängelser), så att han inte förstår att det är just dispensär nr 13 som är av särskilt intresse.

Det som vi skulle vilja veta är i första hand följande:

1. Allmän beskrivning av dispensären.
2. När och hur länge var Nikolajev där?
3. Börefaller det tänkbart att det finns fasta vårdplatser (d v s sängplatser) eller är dispensären enbart en mottagning för patienter i öppen vård?
4. Träffade Nikolajev någon utlänning? I så fall vore vi naturligtvis tacksamma för en så detaljerad beskrivning som möjligt av utlänningen och av omständigheterna kring sammanträffandet.
5. Såg Nikolajev möjligen någon person som svarar mot beskrivningen av Wallenberg i bifogade intervju med ungraren Hollosy?

Stellan Ottosson

T

1982-02-25/pol IV
deps Beijer/HR
Relex: FN-repr N Y
Washington
Moskva
Exp 820225 HR

Keb sek
Pol chef
Pol 1+4

25 FEB 82 08 44

92-A 232

P 2 Ew

(Pol)

ju
pus

10590B UDSTH S
22489 SWEDE CH
10590B UDSTH S

SVENSK GENEVE 1982-02-25

CABINET

M X C K E T B R A A D S K A N D E

232. FOER POL IV, POL I, RAETTS OCH PRESS FRAAN ANDREEN OM
WALLENBERG I MR-KOMMISSIONEN

OMROESTNINGARNA SOM SKULLE AEGT RUM IGAAR HAR AENNU INTE
PAABOERJATS VARFOER FOERSVUNNA PERSONER TIDIGAST KAN BLI
AKTUELLT UNDER EFTERMIDDAGEN (VI AER NU FYRA DAGAR EFTER
SCHEMAT). DAA SVERIGE DESSUTOM TALAR BLAND OBSERVATOERERNA
BERAEKNAR VI NU ATT DET BLIR SENT I EFTERMIDDAG ELLER ALLRA
TROLIGAST I KVAELL (VI BERAENAS HAALLA PAA TILL KLOCKAN
21.00). AATERKOMMER SAA SNART OMROESTNINGARNA SLUTFOERTS
OCH VI KAN SE NAERMARE VAD SOM VERKAR EN RIMLIG TID.

EWERLOEF

SVENSK GENEVE KL. 08.40

10590B UDSTH S
22489 SWEDE CH

Avgående telegram

EXP	Dn	Avg Grupp M3
820225		
2000/SID		P2 EW



- TT 19167 <
- AP19195 <
- AFP 1850 <
- DPA 19167 ATT: DPA <
- REUTERS 10525 <
- UPI 19130 <

- 204 - AFTONBLADET 10065 <
- DAGENS NYHETER 10450 <
- EXPRESSEN 17480 <
- 221 - SVENSKA DAGBLADET 17400x
- exp - A-PRESSEN 19645 <
- FLT 19191 <

- ARBETET 32182 <
- SYDSVENSKA DAGBLADET 32318 <
- GOETEBORGSPOSTEN 2227 <
- STOCKHOLMSTIDNINGEN 15230 <
- SVT-RAPPORTREDAKTIONEN 17636 <
- SVT-AKTUELLTREDAKTIONEN 17233 <
- RR-EKOREDAKTIONEN 17357 <
- RR-UTLANDSPROGRAMMEN 11738 <
- 94 - PRESSRAADET NORSKA AMBASSADEN 10112 <
- 3exp - PRESSRAADET DANSKA AMBASSADEN 19625 <
- PRESSRAADET FINSKA AMBASSADEN 19692 <
- FAZ SKAN 11807 <
- NZZ KOEPENHAMN 16376 <

SVENSK GENEVE 160 ✓ <
 SVENSK LONDON 119 ✓ <
 SVENSK MOSKVA 87 ✓ <
 SVENSK NEW YORK DEL 208 ✓ <
 R SVENSK TEL AVIV 59 ✓ <
 SVENSK WASHINGTON 185 ✓ <
 SVENSK WIEN 64 ✓ <

WALLENBERG-FALLET INFOER FN:S MR-KOMMISSION

JAG VILL UTTRYCKA DET SVENSKA FOLKETS OCH DEN SVENSKA REGERINGENS STARKA ENGAGEMANG FOER VAAR FOERSVUNNE LANDSMAN RAOUL WALLENBERG. DET SADE AMBASSADOER HANS EWERLOEF I ETT SVENSKT ANFOERANDE INFOER FN:S KOMMISSION FOER DE MAENSKLIGA RAETTIGHETERNA I GENEVE PAA ~~ONSDAGEN~~ ^{TORSDAGEN} OCH BETECKNADE FALLET SOM 'EN MAENSKLIG TRAGEDI'.

HAN BETONADE ATT SVENSKA REGERINGEN SEDAN 1945 UPPREPADE GAANGER TAGIT UPP FALLET WALLENBERG I SINA KONTAKTER MED DEN SOVJETISKA REGERINGEN UTAN ATT NAAGON TILLFREDSSTAELLANDE FOERKLARING GETTS OCH ATT FRAAGAN OCKSAA TAGITS UPP VID DEN EUROPEISKA SAEKERHETSKONFERENSEN I MADRID - AEVEN DAER FOERGAEVES. DEN SVENSKA REGERINGEN KOMMER AEVEN I FORTSAETTNINGEN ATT ANSE ATT RAOUL WALLENBERG AER I LIVET TILLS MOTSATSEN HAR BEVISATS OCH KOMMER ATT GOERA ALLT I SIN MAKT FOER ATT FINNA SANNINGEN SADE AMBASSADOER EWERLOEF.

AV EN RAPPORT SOM LAGTS FRAM I KOMMISSIONEN AV EN ARBETSGRUPP FRAMGAAR ATT ANTALET FOERSVUNNA PERSONER OEKAR OCH BARA UNDER DE TVAA AAREN SOM GRUPPEN EXISTERAT HAR OMKRING 15 000 FOERSVINNANDEN RAPPORTERATS DIT, SOM GAELLER FALL I TJUGO LAENDER.

ARBETSGRUPPENS FOERFRAAGNINGAR GAELLER TOTALT CA 1 950 PERSONER. I 55 FALL KRAEVDES BRAADSKANDE UTREDNINGAR GAELLANDE PERSONER SOM NYLIGEN FOERSVUNNIT OCH DAER OMSTAENDIGHETERNA VAR SAADANA ATT MAN KUNDE FRUKTA FOER DERAS LIV. DET AER TROLIGT ATT NAAGRA AV DESSA KRAV PAA BRAADSKANDE UTREDNINGAR KAN HA RAEDDAT LIV SADE HAN. HAN NAEMNDE OCKSAA ATT DET FINNS TECKEN PAA ATT REGERINGAR BLIVIT MER KAENSLIGA FOER ANKLAGELSER OM ATT DE AER ANSVARIGA FOER EN 'POLITIK MED FOERSVINNANDEN'.

FOERENTA NATIONERNA AER ETT EFFEKTIVT FORUM FOER ATT
DRA FRAM DESSA REGERINGARS POLITIK OCH AGERANDEN I
LJUSET OCH PAA SAA SAETT FOERHINDRA DENNA SAERSKILT AV-
SKYVAERDA METOD ATT BRYTA MOT DE MAENSKLIGA RAETTIG-
HETERNA SADE AMBASSADOER EWERLOEF.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL 16,35

PRESS
JERNAEUS/ACS

V

Arkivexemplar

Pressbyrån 1982-02-25
Jernaesus/acs

Ans	Ans	Grupp	Mål
/		P 2 EU. I	

Wallenberg-fallet inför FN:s MR-kommission

[Exp 1982-02-26/acs]

Bifogade pressmeddelande har expedierats till:

Svensk press

Utländska korrespondenter i Stockholm

Utländska beskickningar i Stockholm

Övriga, innefattande bl a:

Utrikesnämndens ledamöter

Utrikesutskottets ledamöter

Partiordförandena

Riksdagsgruppernas kanslier

Partiernas kvinnoförbund

Diverse intresseorganisationer

Ifylles av postexp

Avsänd med

☐

sv brev

☐

ett brev

☐

luftpost

☐

vanlig post

Avsändnings datum

Sign

1982-02-25

Wallenberg-fallet inför FN:s MR-kommission

Jag vill uttrycka det svenska folkets och den svenska regeringens starka engagemang för vår försvunne landsman Raoul Wallenberg. Det sade ambassadör Hans Ewerlöf i ett svenskt anförande inför FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna i Geneve på torsdagen och betecknade fallet som "en mänsklig tragedi".

Han betonade att svenska regeringen sedan 1945 upprepade gånger tagit upp fallet Wallenberg i sina kontakter med den sovjetiska regeringen utan att någon tillfredsställande förklaring getts och att frågan också tagits upp vid den europeiska säkerhetskonferensen i Madrid - även där förgäves. Den svenska regeringen kommer även i fortsättningen att anse att Raoul Wallenberg är i livet tills motsatsen har bevisats och kommer att göra allt i sin makt för att finna sanningen sade ambassadör Ewerlöf.

Av en rapport som lagts fram i kommissionen av en arbetsgrupp framgår att antalet försvunna personer ökar och bara under de två åren som gruppen existerat har omkring 15 000 försvinnanden rapporterats dit, som gäller fall i tjugo länder.

Arbetsgruppens förfrågningar gäller totalt ca 1 950 personer. I 55 fall krävdes brådskande utredningar gällande personer som nyligen försvunnit och där omständigheterna var sådana att man kunde frukta för deras liv. Det är troligt att några av dessa krav på brådskande utredningar kan ha räddat liv sade han. Han nämnde också att det finns tecken på att regeringar blivit mer känsliga för anklagelser om att de är ansvariga för en "politik med försvinnanden".

Föreanta Nationerna är ett effektivt forum för att dra fram dessa regeringars politik och ageranden i ljuset och på så sätt förhindra denna särskilt avskyvärda metod att bryta mot de mänskliga rättigheterna sade ambassadör Ewerlöf.

Datum		Den
1982-02-26		✓
Avd	Grupp	Mål
P	2	Eu ^I

Adress

Svensk
LONDON

Pol

Text

.....För Nilsson från Ottosson Re Wallenberg.

Tack för värdefulla uppgifter om dispensär nr 13. Det telefonnummer, 1202255, som anges av Shifrin förefaller faktiskt vara korrekt. Vi har fått uppgift om att numret, enligt Moskvas telefonkatalog för 1978, går till chefsläkaren vid dispensären. Med tanke på detta frågar vi oss om även Shifrins uppgift om Gavril Yankov kanske är korrekt. Kanske har Yankov varit på både dispensär nr 13 och sjukhus nr 13? Om Yankov varit på dispensären, så vore det förstås av stort värde att få kontakt med honom. Vet möjligen FCO om Yankov har lämnat Sovjet och var han i så fall befinner sig nu?

Cabinet+

UTRIKESDEPARTEMENTET
VJ

Ärende:

Kopia till:

Kabs

~~Ex t Kabs~~

Polch

Pol 1

~~XXXX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

1982-03-01 Pol I, S Ottosson/le
Ex t Berg, Kiesow, Ottosson

Exp 820301/Le

P

2

Eu

Pol

SVENSK LONDON 1982-02-26

CALINET STOCKHOLM

~~XXXX~~ FOER OTTOSSON, POL 1 FRAAN NILSSON RE
WALLEBERG-ÄRENDET.

ROLAND PÅ FCO:S FORSKNINGSÄNDELNING SÄGER SIG HA EN
MYCKET KLAR LEDTRÅD TILL UPPGIFTER ATT YANKOV VARIT
INTAGEN PÅ SJUKHUS NUMMER 13. ÄVEN OM DET AV SHIFRIN
ANGIVNA TELEFONNUMRET ÄR KORREKT, SÅ TROR INTE ROLAND
ATT DETTA ÄNDRAR MYCKET I SAK. HAN TVIVLAR SÅLUNDA
PÅ ATT YANKOV ÄVEN VARIT INTAGEN PÅ DISPENSÄR
NUMMER 13.

I LONDON TILLGÄENGLIGA ARKIV INNEHÅLLER INGEN UPPGIFT SOM
TYDER PÅ ATT YANKOV SKULLE HA TILLÅTITS LÄMNA SOVJET-
UNIONEN.

LINE

IIC D:2042 25.000x6 1980-08 (20.000x6 på bärbar)

10590A UDS TH S
22489 SWEDE CH

4,1
Press
Jur

26 FEB 82 08 21 E

1982-02-26/pol IV
deps Beijer/HR
Relex: Moskva
London
Wien
Tel Aviv
Exp 820226 HR
Agård se bif. lista

SVENSK GENEVE 1982-02-26

CABINET STOCKHOLM

R E L E X FN NEW YORK OCH SVENSK WASHINGTON

237. FOER POL IV, POL I, PRESS OCH RAETTS RE WALLENBERG I
MR-KOMMISSIONEN

P R I M O SVERIGE HOELL SITT TAL OM FOERSVUNNA PERSONER KL.
19.50 IGAAR. EN HALVTIMME TIDIGARE HADE USA HAALLIT SITT
ANFOERANDE, DAER WALLENBERGDELEN AATERFINNS UNDER TERTIO.

S E C U N D O. DEBATTEN AER INTE AVSLUTAD AENNU UTAN FORTSAETTER
IDAG PAA FOERMIDDAGEN. DET INNEBAER ATT "RIGHTS OF REPLY"
FORTFARANDE KAN KOMMA FRAAN SOVJETUNIONEN. VI AATERKOMMER OM
SAA BLI R FALLET.

T E R T I O. HAER FOELJER RELEVANT AVSNITT UR USA:S TAL:

"FINALLY, MR CHAIRMAN, ON AN ENTIRELY DIFFERENT MATTER, WHICH
DIRECTLY AFFECTS NEITHER OF THE TWO WORKING GROUPS WE HAVE JUST
MENTIONED, BUT WHICH DOES, PROPERLY IT SEEMS, BELONG UNDER THIS
AGENDA ITEM, MY DELEGATION IS IMPELLED BY STRICTLY HUMANITARIAN
AIMS TO SUPPORT THE GOVERNMENT OF SWEDEN ON ONE FURTHER MATTER.
THIS MATTER IS UNIQUE OF ITS KIND. IT DOES NOT - REPEAT NOT -
FALL UNDER THE MANDATE OF THE WORKING GROUP ON DISAPPEARANCES,
AND IN NO WAY AFFECTS ITS WORK. IT IS A SEPARATE MATTER.

MR CHAIRMAN, THIRTY-EIGHT YEARS AGO THIS COMING JULY, ON JULY 9,
1944, TO BE EXACT, THE SWEDISH GOVERNMENT SENT A NOBLE HUMAN
BEING TO BUDAPEST, IN THE TEETH OF THE NAZI FURY OF THOSE DAYS,
AS FIRST SECRETARY TO ITS LEGATION THERE. HIS NAME WAS RAOUL
WALLENBERG. HE WAS THEN A YOUNG AND HANDSOME MAN. HIS TASK WAS
TO ASSIST IN SAVING THE THOUSANDS OF JEWS OF BUDAPEST WHO WERE
THEN BEING HERDED LIKE ANIMALS INTO THE HORRIBLE DEATH CAMPS --
THOSE VERY CAMPS WHOSE BITTER MEMORY GAVE RISE TO THE UNIVERSAL
DECLARATION ON HUMAN RIGHTS. THIS MAN, RAOUL WALLENBERG,
PERSONALLY HELPED 20,000 HUMAN BEINGS TO ESCAPE DEATH, AND WAS
INSTRUMENTAL DURING A BRIEF SIX-MONTH PERIOD OF DANGEROUS AND
FRANTIC ACTIVITY IN THE EVENTUAL LIBERATION OF AS MANY AS
100,000. MR CHAIRMAN, FEW OF US IN THIS ROOM WILL EVER HAEVE THE
OPPORTUNITY TO DO AS MUCH FOR HIS FELLOW HUMAN BEINGS, HUMAN
BEINGS NOT OF HIS OWN COUNTRY, OR RELIGION, BUT FELLOWS OF HIS
AND OURS, JUST THE SAME.

ONE OF THOSE MR WALLENBERG SAVED, MR CHAIRMAN, HAS BECOME A CONGRESSMAN IN THE UNITED STATES, CONGRESSMAN LANTOGS, AND MANY OTHERS LIVED TO BECOME U S CITIZENS AND CITIZENS OF MANY OTHER COUNTRIES REPRESENTED IN THIS ROOM. FOR HIS NOBLE IDEALISM AND HIS BRAVERY, THE PEOPLE OF THE UNITED STATES HAVE EMBRACED RAOUL WALLENBERG THROUGH THE PRESIDENT AND THE CONGRESS, AS AN HONORARY U S CITIZEN. HE IS ACTUALLY A CITIZEN OF ALL HUMANITY.

MR CHAIRMAN, ON JANUARY 17, 1945, MR WALLENBERG WAS TAKEN PRISONER AND DEPORTED. A SMALL WALL OF SILENCE DESCENDED. AT FIRST, REPORTS FROM THE SOVIET UNION SAID NO RECORD OF HIM COULD BE FOUND. ON FEBRUARY 6, 1957, TWELVE YEARS LATER, DEPUTY FOREIGN MINISTER GROMYKO REPORTED THAT WALLENBERG HAD BEEN IMPRISONED IN MOSCOW, AND HAD DIED SUDDENLY IN HIS CELL IN LUBYANKA PRISON ON JULY 17, 1947, ONE SMALL PIECE OF PAPER RECORDS THIS.

MR CHAIRMAN, MANY REPORTS SINCE THAT TIME HAVE LED WALLENBERG'S FAMILY AND FRIENDS TO BELIEVE THAT WALLENBERG HAS SEVERAL TIMES BEEN SEEN, OR TALKED TO, ALIVE.

PERHAPS MR CHAIRMAN, THERE HAS BEEN A MISTAKE. PERHAPS MR WALLENBERG IS ALIVE. WHAT HONOUR HE DESERVES FROM DECENT PEOPLE EVERYWHERE. WHAT A HERO HE HAS BEEN IN THIS BLEAK CENTURY.

WHAT OUR DELEGATION URGENTLY HOPES FOR, MR CHAIRMAN, IS SOLELY A HUMANITARIAN GESTURE, WHICH WOULD CONTRIBUTE TO UNIVERSAL GOOD-FEELING, NAMELY, A RENEWED SEARCH AND FULL REPORT, WHICH MAY LAY QUESTIONS TO REST, OR ELSE, IN THE BEST OF ALL POSSIBLE OUTCOMES, RESULT IN THE DISCOVERY OF THE WHEREABOUTS OF A MAN WHO STANDS AMONG THE HEROES OF OUR TIME."

EWERLOEF

SID 2 ANDRA MENINGEN AER KORREKT SOM MENING TRE.

SVENSK GENEVE KLO8.05

22489 SWEDE CHE
10590A UDS TH S

Handlögðare

Bei

Ort/Datum/Nr eller navn

Im der gesamte Cst

Angebote: Neu einher: MR

Överlämnas för kännedom

utan bil

jämte bil

☐ jämta bil där
så angivits

bil kan lånas på UD

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☒ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☒ UD-kontaktman Statsrådsberedn ..	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östsk byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistföb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ <i>Kuligvior JB</i>
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Statens Strålskyddsinst	<i>(statsråd)</i>
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Televerket	
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Invandrarverket	
☐ Statsr Danell, Bo	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Svenska Institutet	
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Forskningsberedningen	
☐ Riksdagens talman		☐ Miljövårdsberedningen	

☒ Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn ☒ London	☒ Moskva ☒ Paris	☒ Peking ☒ Tokio	☒ Washington-2-ex ☒ FN-repr
☐ Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik
☐ Övriga Östeuropa	7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☒ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa
☐ Övriga Västeuropa och Canada	16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☐ Wien ☐ Bryssel-del ☐ Genève-del ☒ Strasbourg-repr ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis ☐ Tripoli
☐ Mellanöstern	6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait ☐ Tel Aviv ☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien	18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington ☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom ☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika	12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia ☐ Nairobi ☐ Pretoria ☐ Maputo ☐ Luanda
☐ Latinamerika	11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasília	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico ☐ Montevideo ☐ Quito ☐ Santiago
☐ Vissa lönade konsulat	16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York ☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo ☐ Houston

(Fredsg. 4)

☐ Utrikesministrern ☒ Kabinettssekr ☒ Bitr Kabinettssekr ☒ Chef Pol avd ☒ Chef Pol I ☒ Chef Pol II ☐ Chef Pol III ☒ Chef Pol IV ☐ Chef Pol V	☐ ESK-gruppen 6 ex ☐ Chef H-enhet I ☐ Chef H-enhet II ☐ Chef H-enhet III ☐ Chef H-förh grupp ☒ Chef Rättsavd ☐ Rättsavd ☐ Exp.chefen ☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Chef bilaterala enh ☐ Chef multilaterala enh ☒ Chef Protokollet ☒ Chef Press o. Inf.enhet ☒ Chef Pressbyrån ☐ Chef Inform.byrån ☐ Folkrättssakkunnige ☐ Chef Säkerhetsärenden ☐ Utr.min sekreterare	☒ Tham ☒ Gullers ☐ Thorsson ☐ Edeen ☐ Dahlén ☐ Kob.sekr kansli ☐ Wahlbäck ☐ Marling ☐	☒ <i>Wiesow</i> ☒ <i>Andersson, pol</i> ☒ <i>Ottosson, pol</i> ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Åter enheten ex ☐ Rapp. översikt, Pol III ☐ Regeringspärmen
Antal ex skr 2 Antal ex bil 2	Kopierad den 8/2-82	Distribuerad den 16/2-82	Åtg postexp ☐ kurir ☐ luft-post	datum 16/2-82

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: S Ottosson/le

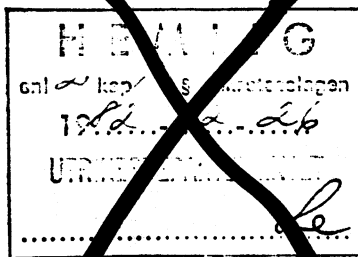
PROMEMORIA

1982-02-26

P2 EJT

Ex t

Berg
Kiesow
Ottosson
Amb Moskva



HEMLIG

Psykoneurologisk dispensär nr 13 (Wallenberg-ärendet)

Uppgifterna från Washington (hbr Wachtmeister-Berg 820223) och London (hbr Nilsson-Ottosson 820217) föranleder några kommentarer.

1. Foreign Office betvivlar Abraham Shifrins uppgift om att dispensär nr 13 har fyra vårdsalar. FCO tror att Shifrin förväxlat med sjukhus nr 13. Ett förhållande som enligt FCO undergräver tilltron till Shifrin är att han uppgivit fel telefonnummer till dispensären (12 02 255). Enligt uppgifter från Washington går emellertid detta nummer till chefsläkaren för just dispensär nr 13. Kanske har Shifrin rätt även i sin uppgift att politiska fångar kan förvaras på dispensären (även om han skulle ta fel ifråga om Gavril Yankov)? Om Yankov nu skulle befinna sig utanför Sovjet bör kontakt sökas med honom.
2. FCO tror uppenbarligen inte att dispensär nr 13 skulle ha några fasta vårdplatser. Den amerikanska källan menar att dispensären kanske används för korttidsförvaring av politiska fångar. Källan vill "inte utesluta möjligheten" av att Wallenberg under en kort tid (däremot knappast för någon längre period) kan ha befunnit sig i dispensär nr 13. Hollosy uppgav vid sitt andra samtal med Håkansson att Wallenberg hade vistats på dispensären minst 3,5 år.

3. Den amerikanska källan beskriver dispensären på följande sätt: "The dispensary, apparently a two-story

building, is in a compound with three five-story structures which appear to be apartment buildings". Detta tycks inte stämma överens med Moskvaambassadens iakttagelser på platsen, enligt vilka dispensären är ett 4 - 5 våningshus utan annan bebyggelse i den omedelbara närheten.



Stellan Ottosson